T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜNÜMÜZDE SPA KAVRAMI & OTELLERDE YER ALAN SPA MERKEZLERİNİN İÇ MEKAN TASARIM ANALİZLERİ

Menşure Kübra KAYMAZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KONYA, 2010

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

GÜNÜMÜZDE SPA KAVRAMI
&
OTELLERDE YER ALAN SPA MERKEZLERİNİN İÇ MEKAN TASARIM ANALİZLERİ

Menşure Kübra KAYMAZ

Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Mimarlık Ana Bilim Dalı

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Murat ORAL

2010, 205 sayfa

Jüri : Yrd. Doç. Dr. Murat ORAL
Yrd. Doç. Dr. Mine ULUSOY
Dr. Rabia KÖSE DOĞAN

Günümüzde SPA kavramı ve otellerde yer alan SPA merkezlerinin tasarım analizlerinin araştırıldığı yüksek lisans tez çalışmasının birinci bölümünde, çalışmanın amacı-kapsamı, materyal-metot ve kullanılan bazı kaynaklar hakkında bilgi verilmiştir.

İkinci bölümde; Sağlık turizmi ve SPA kavramlarının tanımı yapılmış, SPA endüstrisinin Dünya'da ve Türkiye'de günümüze kadar olan gelişimi ve sağlık turizm tesisleri ele alınarak, sağlık turizmi kavramları sınıflandırılarak SPA merkezlerinin bu sınıflandırmadaki yeri saptanmıştır.

Üçüncü bölümde; Uluslararası SPA Birliğince belirlenen SPA çeşitleri ele alınarak incelenmiştir.

Dördüncü bölümde; otel kavramı süreci içerisindeki SPA otel kavramının tanımı yapılmış, otellerde yer alan SPA merkezleri ve bu merkezlerin mekansal oluşumuna etki eden faktörler görsel örneklerle beraber anlatılmıştır.

Beşinci bölümde; otellerde yer alan SPA merkezlerinin iç mekan birimlerinin biçimlenmesine etki eden faktörler üç ana başlık altında incelenmiştir. SPA

Merkezleri başlığı altında incelenecek birimler belirlenerek SPA Merkezlerinin tanımlanması yapılmıştır.

Altıncı bölümde; belirlenen otellerde yer alan SPA Merkezi birimlerine ait mekanlar, görsel örneklerle beraber incelenmiştir.

Çalışmanın son bölümü olan yedinci bölümde ise “Günümüzde SPA kavramı, otellerde yer alan SPA merkezlerinin tasarım analizleri’ nin genel değerlendirilmesi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: SPA Kavramı, SPA Çeşitleri, SPA Merkezlerinde İç Mekan Tasarımı, Otel SPA

ABSTRACT

Master Thesis

SPA CONCEPT IN PRESENT-DAY AND DESIGN ANALYSIS OF INTERIOR-SPACES OF SPA CENTERS

Menşure Kübra KAYMAZ

Selçuk University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Dept. of Construction

Advisor : Assist. Prof. Dr. Murat ORAL

2009, 205 page

Jury : Assist. Prof. Dr. Murat ORAL
Assist. Prof. Dr. Mine ULUSOY
Dr. Rabia KÖSE DOĞAN

The first chapter of this master thesis in which the concept named SPA and the design analyses in the hotels are examined and researched gives some information about the purpose of the study, content, materials, method, and some resources used here.

The second chapter of the master thesis deals with the development of the SPA industry both in the world and in Turkey as well giving the description of the concept namely SPA and the health tourism facilities, classifying the health tourism concepts so as to locate the main post of the above-mentioned SPA centers there.

The third chapter of the thesis focuses on the variety of the SPA determined by International SPA Union.

The fourth chapter deals with the description of the SPA concept in the process of the hotel concept, the SPA centers in the hotels, and the factors effecting the structural establishment of those centers by means of the visual samples.

The fifth part of the master thesis focuses on three main factors effecting the shaping the interior structures of the SPA centers in addition to determining the units to be studies under the title of SPA centers so as to describe the SPA centers.

The sixth chapter of the thesis deals with the spots and the areas belonging to the SPA centers of the hotels via the visual samples.

The last, namely, the seventh chapter of the study pays attention to the SPA concept today, and the design analyses of the SPA centers in the hotels with a general evaluation.

Key Words: SPA Concept, Variety of SPA, Interior Spaces Design of SPA Centers, Hotel SPA

ÖNSÖZ

“Günümüzde SPA Kavramı & Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin İç Mekan Tasarım Analizleri” başlıklı bu çalışma Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır.

Yüksek Lisans eğitimim boyunca bana destek ve yardımlarıyla yön veren, özveri ile çalışmalarımı değerlendiren ve beni devamlı destekleyen değerli tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Murat Oral’ a; eğitim hayatım boyunca bilgileriyle beni aydınlatan başta Yrd. Doç. Dr. Bahattin Küçük ve Öğr. Gör. Dr. Rabia Köse Doğan olmak üzere Selçuk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İç Mimarlık Bölümü bölüm hocalarıma; çalışmamın başlangıç ve sonuçlanma aşamalarına değerli fikirleriyle katkıda bulunan Sayın Prof. Dr. Ayhan A. Aydınöz’ e; tez çalışmam süresince bana destek olan Sayın Doç. Dr. Ulvi Keser’e derin şükranlarımı sunarım.

Çalışmalarım sırasında maddi-manevi desteklerini hiçbir zaman benden esirgemeyen sevgili aileme ve eşime; beni destekleyen tüm arkadaşlarıma çok teşekkür ederim.

M. Kübra KAYMAZ

KONYA-2010

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **i**
ABSTRACT ..... **iii**
ÖNSÖZ ..... **v**
İÇİNDEKİLER ..... **vi**
ŞEKİL DİZİNİ ..... **ix**
TABLO DİZİNİ ..... **xvi**
1. BÖLÜM **1**
GİRİŞ **1**
1.1. Amaç-Kapsam 2
1.2. Materyal-Metot 2
1.3. Literatür Özeti 3
2. BÖLÜM **5**
SAĞLIK TURİZMİ İÇERİSİNDE SPA MERKEZLERİNİN YERİ **5**
2.1. Sağlık Turizmi ve SPA 5
2.2. Sağlık Turizm Tesislerinin Nitelikleri 7
2.3. SPA Endüstrisinin Günümüze Kadar Olan Gelişimi 8
2.3.1. Dünya'da ve Türkiye' de SPA 10
2.3.2. Dünya'da ve Türkiye' de SPA Göstergeleri 15
3. BÖLÜM **17**
SPA MERKEZLERİNİN ISPA' YA GÖRE SINIFLANDIRILMASI **17**
3.1. Uluslararası SPA Birliğince Belirlenen SPA Çeşitleri 17
3.1.1. Kulüp SPA (Clup SPA) 18
3.1.2. Gemi Seyahati Şeklinde SPA (Cruise Ship SPA) 19
3.1.3. Günlük SPA (Day SPA) 20
3.1.4. Hedef SPA (Destination SPA) 22
3.1.5. Medispa (Tıbbi SPA) (Medical SPA) 23
3.1.6. Mineral Kaplıca SPA (Mineral Spring SPA) 24

3.1.7. Otel/Tesis SPA (Hotel/Resort SPA) 25

4. BÖLÜM..... 27

OTELLERDE YER ALAN SPA MERKEZLERİ VE MEKANSAL OLUŞUMLARINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER..... 27

4.1. Otel Kavramındaki Gelişim Süreci İçerisinde SPA Kavramı 27

4.1.1. Nitelik Sınıflandırmasına Göre Otel Mekânları Tasarımı..... 29

4.1.2. Oluşum Sınıflandırmasına Göre Otel Mekânları Tasarımı 32

4.1.3 Yerleşim Sınıflandırmasına Göre Otel Mekânları Tasarımı 36

4.1.4. Kullanım Amacı Sınıflandırmasına Göre Otel Mekânları Tasarımı 38

4.2. SPA Merkezlerinin Mekansal Oluşumlarına Etki Eden Faktörlerin Saptanması..... 43

4.2.1. SPA Merkezlerinin İç Mekanlarının Tasarım Aşamaları..... 43

4.2.2. SPA Merkezi Tasarımında Etki Eden Roller 44

4.2.3. SPA Merkezi Tasarımını Etkileyen Temel Faktörler..... 47

4.2.4. SPA Merkezi İç Mekan Tasarlama İlkeleri..... 49

5. BÖLÜM..... 53

OTELLERDE YER ALAN SPA MERKEZLERİNİN İÇ MEKAN BİRİMLERİNİN BİÇİMLENMESİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLERİN SAPTANMASI VE ANALİZİ..... 53

5.1 . Oteller ve SPA Merkezlerinin Mekansal İlişki Şeması..... 53

5.1.1. Otellerin Genel Yerleşim Şeması..... 53

5.1.2. Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin Genel Yerleşim Şeması 54

5.2. Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin Kullanıcı Eylemleri ve Eylem Alanları Açısından İncelenmesi ve Birimlerin Belirlenmesi..... 55

5.2.1. 1.Grup Mekanlar 56

5.2.2. 2. Grup Mekanlar 61

5.2.3. 3.Grup Mekanlar 73

5.2.4. 4.Grup Mekanlar 77

5.2.5. 5.Grup Mekanlar 81

5.3. Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin Teknik Gereksinmeler Açısından İncelenmesi 83
5.3.1. Sıhhi Tesisat 84
5.3.2. Isıtma, Havalandırma, İklimlendirme 86
5.3.3. Aydınlatma 92
5.4. Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin Estetik Gereksinmeler Açısından İncelenmesi 99
5.4.1. Renk 100
5.4.2. Biçim 101
5.4.3. Doku 103
5.4.4. Malzeme 105
6. BÖLÜM 107
BELİRLENEN OTELLERDEKİ SPA MERKEZİ BİRİMLERİNE AİT ÖRNEKLERİN İNCELENMESİ 107
6.1. Gold City Otel' de Yer Alan "AQUA VERDE SPA" 107
6.2. Richmond Nua SPA Hotel' de Yer Alan "NUA SPA" 120
6.3. Cornelia Diamond Golf Resort & SPA Otel' de Yer Alan "CRASSULA SPA" .. 135
6.4. Hillside Su Hotel' de Yer Alan "SANDA SPA" 152
6.5. Susesi Resort SPA Hotel' de yer alan "LA CALİSSE SPA" 162
7. BÖLÜM 179
DEĞERLENDİRME ve SONUÇ 179
7.1. Değerlendirme 179
7.2. Sonuç 186
8. BÖLÜM 190
KAYNAKLAR 190
EKLER 197
EK-A: SPA ve Rakamlar (ABD) 197
EK-B: SPA ve Rakamlar (ABD) 198
EK-C: Termal Terapi Sözlüğü 199

ŞEKİL DİZİNİ

Şekil 2.1. Çemberlitaş Hamamı 8
Şekil 2.2. 18. Yy' da Carlsbad 10
Şekil 2.3. M. Kemal Atatürk Hidroklimatoloji Kürsüsünde 12
Şekil 3.1. Clup SPA 18
Şekil 3.2. Clup SPA 18
Şekil 3.3. Gemi SPA 19
Şekil 3.4. Gemi SPA 19
Şekil 3.5. Gemi SPA 20
Şekil 3.6. Day SPA 20
Şekil 3.7. Day SPA 21
Şekil 3.8. Day SPA 21
Şekil 3.9. Hedef SPA 22
Şekil 3.10. Hedef SPA 22
Şekil 3.11. Hedef SPA 23
Şekil 3.12. Medispa 23
Şekil 3.13. Medispa 24
Şekil 3.14. Mineral Kaplıca SPA 24
Şekil 3.15. Mineral Kaplıca SPA 25
Şekil 3.16. Mineral Kaplıca SPA 25
Şekil 3.17. Otel/Tesis SPA 26
Şekil 3.18. Otel/Tesis SPA 26
Şekil 3.19. Otel/Tesis SPA 26
Şekil 4.1. İstanbul Pera Palas Oteli 27
Şekil 4.2. İstanbul Hilton Oteli 28
Şekil 4.3. Bodrum-Otel Altınkaya 29
Şekil 4.4. Alaaddin Beach Otel 30
Şekil 4.5. Side/Çolaklı - Süral Garden Otel 30
Şekil 4.6. Arinna Otel 31
Şekil 4.7. İstanbul-Çırağan Palace Kempinski Otel 31
Şekil 4.8. Perimasalı Cave Hotel - Mustafapaşa / Ürgüp 32

Şekil 4.9. Renda Suit Otel 33
Şekil 4.10. İstanbul – Bosphorus Palace Hotel 33
Şekil 4.11. Ic Hotel Residence 34
Şekil 4.12. Madrid – Hotel Puerta America 34
Şekil 4.13. Paris – Disneyland Resort Hotel 35
Şekil 4.14. Singapur –Gallery Hotel 35
Şekil 4.15. İstanbul - The Marmara Otel 36
Şekil 4.16. Ağva Piccolo Mondo Otel 36
Şekil 4.17. Maldives – Hilton Maldives Resort & Spa 37
Şekil 4.18. İstanbul – Grand Cevahir Hotel Konferans Salonu 38
Şekil 4.19. Luxor Hotel and Casino 39
Şekil 4.20. SPA Otel 39
Şekil 4.21. Otel Les Ottomans SPA 40
Şekil 4.22. Rixos Otel SPA 40
Şekil 4.23. Rixos Otel SPA 41
Şekil 4.24. Rixos Otel SPA 41
Şekil 4.25. Rixos Otel SPA 42
Şekil 5.1. Oteller Genel Yerleşim Şeması 53
Şekil 5.2. SPA Merkezleri Genel Yerleşim Şeması 54
Şekil 5.3. SPA Merkezinde Yönetici Odası İç Mekan Tasarımı 56
Şekil 5.4. SPA Merkezinde Resepsiyon Birimi 57
Şekil 5.5. SPA Merkezinde Temiz Havlu Dolabı Tasarımı 58
Şekil 5.6. SPA Merkezinde Resepsiyon Birimi 59
Şekil 5.7. SPA Merkezinde Lavabolar-Tuvaletler 59
Şekil 5.8. SPA Merkezinde Lavabo Tasarımı 60
Şekil 5.9. SPA Merkezinde Soyunma Bölümü Dolapları Tasarımı 61
Şekil 5.10. SPA Merkezinde Türk Hamamı 62
Şekil 5.11. SPA Merkezinde Türk Hamamı 63
Şekil 5.12. SPA Merkezinde Sauna 64
Şekil 5.13. SPA Merkezinde Sauna 64
Şekil 5.14. SPA Merkezinde Sauna Tasarımı 65
Şekil 5.15. SPA Merkezinde Buhar Banyosu 66

Şekil 5.16. SPA Merkezinde Buhar Banyosu Tasarımı 66
Şekil 5.17. SPA Merkezinde Buhar Odası 67
Şekil 5.18. SPA Merkezinde Şok Duş 68
Şekil 5.19. SPA Merkezinde Şok Duş Tasarımı 68
Şekil 5.20. SPA Merkezinde Tepidarium-Caldarium Tasarımı 69
Şekil 5.21. SPA Merkezinde Vitamin Bar 70
Şekil 5.22. SPA Merkezinde Vitamin Bar Tasarımı 71
Şekil 5.23. SPA Merkezinde İstirahat Salonundaki Şezlonglar İçin Tasarım 72
Şekil 5.24. SPA Merkezinde İstirahat Salonu 72
Şekil 5.25. SPA Merkezinde Güzellik Merkezi 73
Şekil 5.26. SPA Merkezinde Thalasso Havuzu 74
Şekil 5.27. SPA Merkezinde Masaj Odası 75
Şekil 5.28. SPA Merkezinde Masaj Odası 76
Şekil 5.29. SPA Merkezinde Solaryum 77
Şekil 5.30. SPA Merkezinde Fitness Merkezi 77
Şekil 5.31. Fitness Merkezi Döşeme Kaplaması 78
Şekil 5.32. SPA Merkezinde Aerobik Salonu 80
Şekil 5.33. SPA Merkezinde Meditasyon Salonu 81
Şekil 5.34. SPA Merkezinde Kapalı Yüzme Havuzu 82
Şekil 5.35. SPA Merkezinde Kapalı Yüzme Havuzu 83
Şekil 5.36. Binanın Yönü ve Güneşin Hareketi 93
Şekil 5.37. Aydınlatma Şekilleri 98
Şekil 6.1. Gold City Otel Dış Görünüş 107
Şekil 6.2. Gold City Otel Bahçe 108
Şekil 6.3. Aqua Verde SPA' nın Kat Planı 109
Şekil 6.4. Aqua Verde SPA'nın Kat Planı 109
Şekil 6.5. Resepsiyon Alanı, Akvaryum 110
Şekil 6.6. Aydınlatmada Kullanılan Gizli Ledler 111
Şekil 6.7. Girişte Bulunan Nişler 112
Şekil 6.8. Şadırvan Odası 113
Şekil 6.9. Herman Miller Tasarımı Koltuklar 113
Şekil 6.10. Aqua Verde SPA 114

Şekil 6.11. Aqua Verde SPA..... 114
Şekil 6.12. Aqua Verde SPA..... 114
Şekil 6.13. Aqua Verde SPA..... 115
Şekil 6.14. Aqua Verde SPA..... 115
Şekil 6.15. Aqua Verde SPA..... 115
Şekil 6.16. Aqua Verde SPA..... 116
Şekil 6.17. Aqua Verde SPA..... 116
Şekil 6.18. Aqua Verde SPA..... 116
Şekil 6.19. Aqua Verde SPA..... 117
Şekil 6.20. Aqua Verde SPA..... 117
Şekil 6.21. Aqua Verde SPA..... 118
Şekil 6.22. Aqua Verde SPA..... 118
Şekil 6.23. Aqua Verde SPA..... 119
Şekil 6.24. Sapanca – Richmond Nua SPA Hotel Dış Görünüş..... 120
Şekil 6.25. Sapanca – Richmond Nua SPA Hotel Bahçe..... 121
Şekil 6.26. Richmond Nua SPA 2. Bodrum Kat Planı..... 122
Şekil 6.27. Richmond Nua SPA 1. Bodrum Kat Planı..... 122
Şekil 6.28. Richmond Nua SPA Giriş Kat Planı..... 123
Şekil 6.29. Richmond Nua SPA Otel “SPA Resepsiyon”..... 124
Şekil 6.30. Richmond Nua SPA Otel “SPA Resepsiyon”..... 125
Şekil 6.31. Richmond Nua SPA Otel “SPA Bekleme Salonu..... 125
Şekil 6.32. Richmond Nua SPA Otel “SPA Bekleme Salonu”..... 126
Şekil 6.33. Richmond Nua SPA Otel “Türk Hamamı”..... 127
Şekil 6.34. Richmond Nua SPA Otel Birinci Bodrum Kat “Relax Room”..... 127
Şekil 6.35. Richmond Nua SPA Otel “SPA Havuzu”..... 128
Şekil 6.36. Richmond Nua SPA Otel “Tepidarium”..... 128
Şekil 6.37. Nua SPA..... 129
Şekil 6.38. Nua SPA..... 130
Şekil 6.39. Nua SPA..... 130
Şekil 6.40. Nua SPA..... 130
Şekil 6.41. Nua SPA..... 131
Şekil 6.42. Nua SPA..... 131

Şekil 6.43. Nua SPA 131
Şekil 6.44. Nua SPA 131
Şekil 6.45. Nua SPA 132
Şekil 6.46. Nua SPA 132
Şekil 6.47. Nua SPA 132
Şekil 6.48. Nua SPA 132
Şekil 6.49. Nua SPA 133
Şekil 6.50. Nua SPA 133
Şekil 6.51. Nua SPA 133
Şekil 6.52. Nua SPA 134
Şekil 6.53. Nua SPA 134
Şekil 6.54. Antalya- Cornelia Diamond Otel Dış Görünüş 135
Şekil 6.55. Antalya- Cornelia Diamond Otel Dış Cephede Renkli Işık Kullanımı . 136
Şekil 6.56. Antalya- Crassula Private SPA Kat Planı 137
Şekil 6.57. Antalya- Crassula SPA' da Bali Evleri 138
Şekil 6.58. Antalya- Crassula SPA' da Tayga Refleksoloji Yolu 139
Şekil 6.59. Antalya- Crassula SPA' da Türk Hamamı 139
Şekil 6.60. Antalya - Crassula SPA Türk Hamamı Planı 140
Şekil 6.61. Antalya - Crassula SPA Türk Hamamı A-A ve B-B Kesiti 141
Şekil 6.62. Antalya - Crassula SPA Türk Hamamı- Hamam Giriş Kapısı Detayı... 142
Şekil 6.63. Antalya - Crassula SPA Masaj Odası Planı (Couple Grand Luxury Suit) 143
Şekil 6.64. Antalya - Crassula SPA Masaj Odası (Couple Grand Luxury Suit)..... 143
Şekil 6.65. Antalya - Crassula SPA Masaj Odaları (Shıatsu- Thai Suiti)..... 144
Şekil 6.66. Antalya - Crassula SPA Masaj Odaları (Hidroterapi ve Standart Oda). 144
Şekil 6.67. Antalya - Crassula SPA Masaj Odaları (Ayurveda Odası)..... 145
Şekil 6.68. Crassula SPA 146
Şekil 6.69. Crassula SPA 147
Şekil 6.70. Crassula SPA 147
Şekil 6.71. Crassula SPA 147
Şekil 6.72. Crassula SPA 148
Şekil 6.73. Crassula SPA 148
Şekil 6.74. Crassula SPA 148

Şekil 6.75. Crassula SPA 148
Şekil 6.76. Crassula SPA 149
Şekil 6.77. Crassula SPA 149
Şekil 6.78. Crassula SPA 149
Şekil 6.79. Crassula SPA 150
Şekil 6.80. Crassula SPA 150
Şekil 6.81. Crassula SPA 151
Şekil 6.82. Crassula SPA 151
Şekil 6.83. Antalya - Hillside Su Hotel Dış Görünüş 152
Şekil 6.84. Antalya - Hillside Su Hotel Dış Cephede Renkli Işık Kullanımı 153
Şekil 6.85. Antalya - Hillside Su Hotel İç Mekanı 154
Şekil 6.86. Sanda SPA 156
Şekil 6.87. Sanda SPA 156
Şekil 6.88. Sanda SPA 157
Şekil 6.89. Sanda SPA 157
Şekil 6.90. Sanda SPA 157
Şekil 6.91. Sanda SPA 158
Şekil 6.92. Sanda SPA 158
Şekil 6.93. Sanda SPA 159
Şekil 6.94. Sanda SPA 160
Şekil 6.95. Sanda SPA 160
Şekil 6.96. Sanda SPA 161
Şekil 6.97. Sanda SPA 161
Şekil 6.98. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel Dış Görünüş 162
Şekil 6.99. Antalya- Susesi Resort SPA Hotel Dış Cephe..... 163
Şekil 6.100. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel İç Mekan 163
Şekil 6.101. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, B1 Blok SPA Kat Planı..... 165
Şekil 6.102. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, B1 Blok Kesit 165
Şekil 6.103. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, Jakuzili VIP Odası 166
Şekil 6.104. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, Saunalı VIP Odası..... 166
Şekil 6.105. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, Buhar Odalı VIP Odası 166
Şekil 6.106. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, B1 Blok Giriş Kapısı Detayı 167

Şekil 6.107. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, B1 Blok Giriş Kapısı 167
Şekil 6.108. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, (B1 Blok) Türk Hamamı Planı .. 168
Şekil 6.109. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, (B1 Blok) Türk Hamamı Kesiti . 169
Şekil 6.110. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, (B1 Blok) Türk Hamamı..... 169
Şekil 6.111. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, B2 Blok SPA Kat Planı..... 170
Şekil 6.112. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, B2 Blok SPA Katı Kesiti 170
Şekil 6.113. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, B2 Blok Karşılama Bankosu Detayı 171
Şekil 6.114. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, B2 Blok Karşılama Bankosu Detayı... 172
Şekil 6.116. La Calisse SPA 173
Şekil 6.117. La Calisse SPA 174
Şekil 6.118. La Calisse SPA 174
Şekil 6.119. La Calisse SPA 174
Şekil 6.120. La Calisse SPA 175
Şekil 6.121. La Calisse SPA 175
Şekil 6.122. La Calisse SPA 176
Şekil 6.123. La Calisse SPA 177
Şekil 6.124. La Calisse SPA 178
Şekil 6.125. La Calisse SPA 178

TABLO DİZİNİ

Tablo 2.2. Türkiye'deki Termal Turizm Kapasitesi 13
Tablo 2.3. Türkiye'deki Türüne Göre Termal Tesis Kapasitesi 14
Tablo 2.4. Türkiye'de Gelişmiş SPA Merkezlerinin Kapasitesi 14
Tablo 6.1. Aqua Verde SPA 1. Grup Mekanlar 114
Tablo 6.2. Aqua Verde SPA 2. Grup Mekanlar 115
Tablo 6.3. Aqua Verde SPA 3. Grup Mekanlar 117
Tablo 6.4. Aqua Verde SPA 4. Grup Mekanlar 118
Tablo 6.5. Aqua Verde SPA 5. Grup Mekanlar 119
Tablo 6.6. Nua SPA 1. Grup Mekanlar 129
Tablo 6.7. Nua SPA 2. Grup Mekanlar 130
Tablo 6.8. Nua SPA 3. Grup Mekanlar 132
Tablo 6.9. Nua SPA 4. Grup Mekanlar 133
Tablo 6.10. Nua SPA 5. Grup Mekanlar 134
Tablo 6.11. Crassula SPA 1. Grup Mekanlar 146
Tablo 6.12. Crassula SPA 2. Grup Mekanlar 147
Tablo 6.13. Crassula SPA 3. Grup Mekanlar 149
Tablo 6.14. Crassula SPA 4. Grup Mekanlar 150
Tablo 6.15. Crassula SPA 5. Grup Mekanlar 151
Tablo 6.16. Sanda SPA 1. Grup Mekanlar 156
Tablo 6.17. Sanda SPA 2. Grup Mekanlar 157
Tablo 6.18. Sanda SPA 3. Grup Mekanlar 159
Tablo 6.19. Sanda SPA 4. Grup Mekanlar 160
Tablo 6.20. Sanda SPA 5. Grup Mekanlar 161
Tablo 6.21. La Calisse SPA 1. Grup Mekanlar 173
Tablo 6.22. La Calisse SPA 2. Grup Mekanlar 174
Tablo 6.23. La Calisse SPA 3. Grup Mekanlar 176
Tablo 6.24. La Calisse SPA 4. Grup Mekanlar 177
Tablo 6.25. La Calisse SPA 5. Grup Mekanlar 178
Tablo 7.1. Belirlenen Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin Genel Değerlendirmesi 180

Tablo 7.2. Belirlenen Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin İç Mekan Birimleri Açısından Değerlendirilmesi (1. GRUP)..... 181
Tablo 7.3. Belirlenen Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin İç Mekan Birimleri Açısından Değerlendirilmesi (2. GRUP)..... 182
Tablo 7.4. Belirlenen Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin İç Mekan Birimleri Açısından Değerlendirilmesi (3. GRUP)..... 183
Tablo 7.5. Belirlenen Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin İç Mekan Birimleri Açısından Değerlendirilmesi (4. GRUP)..... 184
Tablo 7.6. Belirlenen Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin İç Mekan Birimleri Açısından Değerlendirilmesi (5. GRUP)..... 185
Ek Tablo 1: SPA ve Rakamlar..... 197
Ek Tablo 2: SPA ve Rakamlar..... 198

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Son zamanlarda insanlar SPA hakkında bir çok şey konuşmaktadırlar, fakat nedense bir çok kişi SPA sözcüğünün gerçekten ne anlama geldiğini tam olarak bilmemektedir.

Kısaca, “su ile gelen sağlık” anlamını veren “SPA” sözcüğü ile ilgili aynı anlamı taşıyan fakat farklı şekillerde yazılan kelimeler görmek mümkündür.

Örneğin; “Salus Per Aquam”, “Sonus Per Aqua”, “Salut Per Aqua”, “Sanitas Per Aquas”, bu sözcüklerin ortak anlamıdır ve Latince’ de su ile gelen sağlık anlamını vermektedir.

Genel anlamda SPA için; sağlığı, zindeliği, estetik ve güzelliği, iyileşmeyi su ve suyun iyileştirici gücüyle kazanma denilebilmektedir.

SPA yukarıdaki anlamlarının yanı sıra, bireye bedensel ve ruhsal açıdan iyileştirme ya da terapi hizmeti sunmayı amaçlayan merkez anlamına da gelmektedir.

Türkiye’de sağlık turizmi denince akla ilk olarak Termal Turizm gelse de, dünyada Termal Turizm, SPA olarak adlandırılan daha detaylı bir turizm türünün bir parçası olarak görülmektedir.

Ülkemiz, her ne kadar “termal geleneği” olan bir ülke olsa da “SPA” konusunda henüz bir Almanya örneğindeki gibi marka olduğu söylenemez. Ama buna rağmen yatırımcılarımız, standartların üzerinde otelleri ve SPA’ ları ile hem yeni kültür hem de büyük bir turizm potansiyeli yaratmaktadırlar.

Dünya’da 1 trilyon dolara ulaşan Türkiye’de ise henüz yeni yeni gelişmekte olan SPA otelleri turizm yatırımcılarının en çok ilgi gösterdikleri kavramların başında gelmektedir.

Türkiye için SPA kavramı henüz çok yeni ve gelişime açık görülmektedir. İnsanlarımız henüz yeni yeni SPA kavramının ne anlama geldiğini öğrenmektedir.

SPA mekanlarında mutlaka su ile terapi yapılması, ıslak hacimlerin olması gerekirken, Türkiye’de hala bir masaj yatağı bulunduran işletmeler kendilerine SPA diyebilmektedirler. Öncelikle, bu kavram karmaşası konusunda insanların bilinçlenmesi gerekmektedir.

Hızla gelişmekte olan ve dünyanın birçok yerinde resort ve otel komplekslerinde yer almaya başlayan SPA mekanlarının doğru yapımlarında özellikle tasarımcılara önemli görevler düşmektedir.

SPA' lar; girişi ile müzik sistemi ile iç mekan konsepti ile hoş kokulu mumları ile ışık sistemi ile daha çok mekansal yönü ile biz tasarımcılar tarafından ele alınıp irdelenmesi gerekir. Her konuda olduğu gibi bu konuda da ihtisaslaşma önemlidir.

Bu çalışma; Türkiye'de SPA mimarisinin bugünkü durumunun belirlenmesini, SPA mekanlarını yönlendiren tasarım faktörlerinin tespit edilmesini amaçlamaktadır.

Çalışma, gündemde olan bu alanda atılmış bir başlangıç ve adım olacaktır. Araştırma; bu bağlamda bilimselliği yanı sıra, ayrıca popüler bir anlamı da kazandırmaktadır.

1.1. Amaç-Kapsam

Tez çalışmasının amacı, sağlık turizmi içerisinde SPA merkezlerinin konumunun açıklanması, otellerde yer alan SPA merkezlerinin mekansal oluşumuna ve iç mekan birimlerinin biçimlenmesine etki eden faktörlerin saptanması, incelenmesi ayrıca örneklerle analizi ve böylelikle çalışmada bir sonuca varılması olarak belirlenmiştir. Uluslararası SPA Birliğince belirlenen SPA çeşitlerinin saptanması ve incelenmesi de bu çalışmanın kapsamı içerisindedir. Ayrıca çeşitli SPA Merkezlerinin incelenmesi ve analiziyle, çalışmanın bir sonuca varması tez konusunun ana yaklaşımlarını oluşturmaktadır.

1.2. Materyal-Metot

Günümüzde karşımıza çıkan problemlerin incelenmesinde sadece bugünün değerlendirilmesi yeterli olmamaktadır. Bir eserin incelenme yöntemi, eserin meydana gelmesi sırasındaki dönemleri ve süreçleri aydınlatacak şekilde olmalıdır. Araştırmamızda bu durum tarihsel gelişim süreci içerisindeki önemli adımları

oluşturan birimlerin açıklanması şeklinde yapılmaya çalışılmıştır. Bu şekilde elde edilen sonuçlar SPA merkezleri içerisinde değerlendirilmektedir.

Çalışmanın amacından yola çıkılarak yapılan incelemeler sonucu, konu hakkında araştırma için gerekli olan veriler toplanmıştır. Bilgilerin çoğu kitaplardan, akademik makalelerden, mimari ve iç mimari dergilerden ve tez çalışmalarından elde edilmiştir. Detaylı sonuca ulaşabilmek için yerli ve yabancı makaleleri kapsayan bir araştırma yapılmıştır. Literatür araştırması yapılıp, elde edilen bilgilerle doğru bilgilere ulaşılması hedeflenmiştir. Toplanan bilgilerin yanı sıra; fotoğraf, röleve ve şema çıkarımı çalışmaları yapılmıştır. Amaca uygun örnekler seçilmiş olup, örneklerin kriterlere uygun olmasına özen gösterilmiştir.

1.3. Literatür Özeti

Bu bölümde çalışma konusu ile ilgili yararlanılan kaynaklar gözden geçirilmiştir.

F. Dinçer'in (1993), "Turizm ve Turist Tanımındaki Gelişmeler" isimli çalışması, A. Sönmez'in (1998) "Pansiyon İşletmeciliği Çalışması" isimli çalışması, M. Bacharov'un (2006) "Association for Tourism and Leisure Education" isimli çalışması, H. Rousselle'nin (1995) "Prospect for Health Tourism Experts for the English-Speaking, Caribbean Social Sectors Development Strageirs" isimli kitabı, A. Aykaç'ın (2006) "Genel Turizm Ders Notları" isimli kitabı, H. Özkurt'un (2007) "Sağlık Turizm Tahvilleri" isimli makalesi, D. Bozok'un (2005) "Türk Hamamı ve Geleneklerinin Turizmde Uygulanışı" isimli makalesi, V. Altıntaş'ın (2007) "Center for European Inteqration Studies" isimli makalesi sağlık turizminde SPA kavramının yeri konusunda yararlanılan bazı kaynaklardır.

SPA merkezlerinin tanımlanmasıyla ilgili olan çalışmalar; S. Köklü'nün (2007) "Capital Business Spa" isimli makalesi, M.C. Soley'in (2007) "Spa Beauty Health & Desing" isimli kitabı, S. Tığlıoğlu'nun (2008) "Interlight İstanbul 2008" isimli bildirisi, İ. Çakmanus'un (2004) "Tesisat Mühendisliği ve Havalandırma" isimli çalışmasından yararlanılarak oluşturulmuştur.

K. Cheng'in (2005) "Spas Architectural Interiors" isimli kitabı, A. Schulz'un (2006) "Best of SPA Desing" isimli kitabı ve S. Swan'ın (2007) "Spas&Hot Springs of Turkey" isimli kitabından yararlanılmıştır. SPA çeşitleri ve uygulama alanları konusuyla ilgili kaynaklarda Türkçe yayınlar yeterli olmadığından ayrıca Uluslar arası SPA Birliği'nin internet sitesinden yararlanılmıştır.

SPA merkezlerinin iç mekan düzenlemelerindeki son gelişmeleri mekanların fonksiyonlarına göre sınıflandıran "Otel ve Tatil Köyleri Planlama Rehberi'' yayınında bulunan SPA merkezleri ile plan şemaları, tez kapsamında kullanılmıştır.

A. Arpad'ın (1981) "Mimar ve İnşaat Mühendislerine Uygulamalı Yapı Tesisatı Bilgisi Sıhhi, Isıtma, Havalandırma Tesisatları" , Z. Turp' un (1988) "Turistik Konaklama Tesislerinde İç Mekanların Gün Işığı (doğal) ve Yapay Aydınlatılması ile Türkiye deki Uygulamalar üzerine bir değerlendirme" ve TMMOB Makine Mühendisleri Odasının Sıhhi Tesisat Proje Hazırlama Teknik Esasları (1990) başlıklı yayınları SPA merkezlerindeki verimliliğin arttırılabilmesi için teknik gereksinimleri açıklanmış ve mekana nasıl yansıtılacağı ile ilgili model önerilmiştir.

Araştırma konusu ile ilgili daha önce yapılmış bu boyutta bir çalışma mevcut değildir. SPA merkezleri ile ilgili referans niteliğinde bir yayın bulunmaktadır. Bu alandaki eksikliği gidermek ve bundan sonraki çalışmalarda araştırmacılara ışık tutmak amacı ile bu çalışma yapılmıştır.

2. BÖLÜM

SAĞLIK TURİZMİ İÇERİSİNDE SPA MERKEZLERİNİN YERİ

2.1. Sağlık Turizmi ve SPA

Günümüzde milyonlarca insan günlük hayatlarını devam ettirdikleri yerlerden geçici süreler için başka yerlere hareket etmektedirler. Bu yer değişimi sırasında, ulaşım olanaklarından yararlanmakta ve varılan yerde konaklama tesislerine ait birimlerden faydalanmaktadırlar. Bugün turizm olarak nitelendirilen bu hareket, 20. yy'a özgü modern bir olay olarak görülmesine rağmen, yer değiştirme insanlık tarihi kadar eski bir olaydır. İnsanlar yüzyıllar boyunca çeşitli sebep ve amaçlarla bulundukları yerin dışındaki başka bir coğrafi mekana hareket etmişlerdir (Dinçer, 1993).

İlk çağlarda daha uygun yerlerde rahat ve güven içerisinde yaşama düşüncesiyle yaptıkları bu hareketler diğer bir deyişle seyahatler; sonradan ticari, dini ve askeri amaçlarla yapılan seyahatler şeklinde süregelmiştir. Bu seyahatlerin hızlanmasında sosyal ve ekonomik gelişmeler ile teknolojik buluşlar büyük rol oynamıştır. Teknolojideki buluş ve gelişmeler toplumların sosyo-ekonomik yapı ve güçlerini artırmakla birlikte kara, deniz, hava ulaşım, yol ve araçlarını geliştirerek insanların hızlı bir şekilde seyahat etmelerini sağlamıştır. Teknolojinin getirdiği bu olanaklardan yararlanan günümüz insanları, ilk zamanlarda zorunlu olarak yaptıkları seyahatleri; günümüzde meraklarını gidermek, dinlenmek, eğlenmek, kültürel ve sportif ilişkilerde bulunmak şeklinde dönüştürmüşlerdir. Bununla beraber turizm kavramı gündeme gelmiştir (Sönmez ve ark., 1988).

Turizm bir ülkeden diğer ülkeye birçok sebeple gelen insan hareketi olarak düşünüldüğünde, bu insanların sağlıklı yaşaması ve sağlık konusu turizmle iç içedir. Sağlık, insanlığın en vazgeçilmez hakkı ve ihtiyacıdır. Sağlık turizminin önemi doğrudan insan sağlığını merkez almasından kaynaklanmaktadır. Yaşadığı yerin olanaklarıyla iyileşemeyen ya da geç iyileşen insanların şifayı başka yerde aramaları, sağlık turizmi denen bir olguyu yaratmıştır (Özkurt, 2007).

Sağlık Turizmi, insanların sağlık nedeniyle ikamet ettikleri yerlerinden kalkıp seyahat etmesi demektir. Bu tanım, geleneksel sağlık hizmetlerine ek olarak, kozmetik/estetik operasyonları, tamamlayıcı tedavileri ve seçenek sağlık hizmetlerini kapsamaktadır (Rousselle, 1995). Bir başka tanıma göre ise, sağlık ya da tıbbi turizm, daha yararlı bir çevreye sahip olmak, alternatif şifa (terapötik) yöntemleri aramak ya da iyileştirici su kaynaklarını ziyaret etmek için yapılan seyahatlere denilmektedir (Web İletisi 10).

Sağlık turizminin iki temel amacı vardır.

- Birincisi, başta şehirde yaşayan insanlar olmak üzere yaşadıkları gerginlikten ve çeşitli sağlık sorunlarından kurtulmasına aracılık etmek.
- İkincisi de, ülkenin iç ve dış turizmini canlandırarak çeşitli katma değerler yaratmak ve toplam ulusal gelire katkıda bulunmaktır (Özkurt, 2007).

AKTOB (Antalya Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği) Başkanı Sururi Çorabatır' a göre; insanların estetiğe olan yoğun talepleri zamanla turizmde önemli bir endüstri kolu oluşturmuştur. Özellikle alım gücü yüksek olan kesim için estetik ve sağlığa ayrılan zaman ve bütçe gün geçtikçe artmaktadır. Yılın tüm aylarına yayılması ve ortalama kalış sürelerinin uzun olması da özellikle bölgemizdeki turizmin 12 aya uzatılmasına en iyi alternatif oluşturan turizm çeşiti haline gelmiştir. Tüketici taleplerini iyi değerlendiren pek çok 4 ve 5 yıldızlı oteller, işletmelerinde hem tercih nedeni olmak amacı ile hem de konaklayan müşterilerine bu yönde iyi hizmet verebilmek amacıyla bünyesinde SPA merkezlerini oluşturmaktadırlar.

Sürekli değişim içerisinde olan modern insan hem sağlığını korumak için hem de etkin tedavilere ulaşmak için küreselleşen dünyada küreselleşen sağlık hizmetlerine ulaşmak istemektedir. Sağlıklı olmak kavramı yalnızca fiziksel olarak değil aynı zamanda ruhsal ve sosyokültürel olarak da tanımlanmaktadır. Bu değişen sağlık paradigması SPA kavramını yaratmaktadır. SPA Merkezleri, Romalılardan bugüne kadar uygulanan su terapilerine verilen isimdir.

Bu gelişim ve değişimin ana nedeni, günümüzde sağlıklı yaşama verilen önemin artmasına paralel olarak sauna-buhar-su sistemlerinin tıbbi destekleyici ve tamamlayıcı unsur olarak ön plana çıkması ve kullanıcı talepleridir. Günümüz insanı

modern tıptaki bilimsel ve teknolojik gelişmelere yalnızca sağlık ve tedavi amaçlı değil, güzellik ve “genç kalmak” için de ulaşmak istemektedir. Bu istek de sağlık turizmini dünyada yeni bir turistik eğilim olarak önemli kılmaktadır.

2.2. Sağlık Turizm Tesislerinin Nitelikleri

Turizm, dünyada 1970’ li yıllardan sonra en önemli sektör ve kavramlardan biri haline gelmiştir. Ülkemizde ise 1980’lerden sonra daha çok önem kazanmıştır (Özkurt, 2007). Turizmi bir ülkeden diğer bir ülkeye birçok sebeple gelen insan hareketi olarak düşünürsek, bu insanların sağlıklı yaşaması ve sağlık konusu turizmle iç içedir. Sağlık Turizm tesisleri turizm sektöründe çok önemli bir konuma sahiptir. Sağlık turizm tesislerinin genel özellikleri şunlardır:

- Sağlık turizm tesislerinde yasa ve yönetmeliklerin öngördüğü standart konforu yerine getirme zorunluluğu vardır.
- Sağlık turizm tesislerinde eğitilmiş insan gücü çok büyük önem taşır.
- Sağlık turizm tesislerinde cihaz ve ekipmanlar son teknolojiye uygun olmalıdır.
- Sağlık turizm tesislerinde yasa ve yönetmeliğe uygun olarak hijyen konforu sağlanmalıdır.
- Sağlık turizm tesislerinde mahremiyete dikkat edilmelidir.
- Sağlık turizm tesislerinde ekip çalışması büyük önem taşımaktadır.

Sağlık turizm tesisleri mineralize termal sular, içme suyu, deniz suyu, çamur gibi maddeler veya solunum yoluyla veya mekanik ve elektrikli araçlarla masaj ve beden eğitimi gibi yöntemlerle insan sağlığını koruma ve tedavi amacı taşıyan uygulamalardan birinin ya da birkaçının hekim gözetiminde yapıldığı tesislerdir (Aykaç, 2006). Yönetmeliğe uygun bir asli konaklama tesisi ile ilişkili olarak yapılabilmekte, işletilebilmekte ve birlikte belgelendirilebilmektedirler.

2.3. SPA Endüstrisinin Günümüze Kadar Olan Gelişimi

Antik çağlardan beri insanoğlu beden ve ruh temizliğini sağlamak, sağlıklarını korumak ve çeşitli hastalıklardan kurtulmak için doğanın berraklığından yararlanmışlar, evreni oluşturan su, hava, toprak ve ateşi en iyi şekilde kullanma yollarını aramışlardır. Ruh ve bedenin arınması için şifalı sular ve çamurlarda banyo yapmayı tecrübe etmişlerdir ve farklı coğrafyalarda birbirinden farklı arınma kültürlerinin oluşmasına öncülük etmişlerdir. Hintliler Ganj Nehri'nde, Mısırlılar Nil Nehri'nde temizlenmişler, inançları doğrultusunda suyu arınma aracı olarak kabul edip sulara tanrısal nitelikler yüklemişlerdir (Bozok, 2005).

Yaşamla suyun buluştuğu, özünde temizlenmek, yıkanmak ve ruhun arınması olarak ortaya çıkan kapalı odalar, Antik Çağ Yunan Dünyasında deniz ve nehir kıyılarında özel tesis niteliğinde mekan haline gelmişlerdir. Bu mekanlar daha sonraları sivil mimarinin ve Türk kültürünün en renkli öğelerinden biri olan hamamların kaynağını oluşturmuştur. XI. yy'da Selçukluların Anadolu'ya beraberlerinde getirdikleri mimari ve yıkanma kültüründen beslenen Türk hamamı; Osmanlı Döneminde sivil mimarinin en önemli öğesi ve günlük yaşamın vazgeçilmez unsuru haline gelmiştir (Bozok, 2005).

Türk hamamı doğunun mistik havasını batıya taşımakta ve gelenekleriyle de farklı bir kültürel değer taşımaktadır (Şekil 2.1.). Hamam kelimesi, Arapçada "ısıtmak, sıcak olmak" anlamındaki "hammam" kökünden türemiştir. Sözlük anlamı "ısıtılan yer" demek olan hamam sözcüğü, insanların temizlenme ve yıkanma ihtiyaçlarını karşılayan yapıların genel adı olarak kullanılmaktadır (Savaş, 2007).

Şekil 2.1. Çemberlitaş Hamamı (Web İletisi 14)

Türk hamamı; dört yanı çevrilmiş işlemeli duvarlar ve kubbeli yapısıyla sadece temizlenmek için yıkanılan bir yer değil, aynı zamanda toplumsal hayatın vazgeçilmez bir parçası olup, tellağı, natırı, külhanbeyi ile yaşayan ve kuşaklar boyu aktarılan bir kültürün simgesidir (Göker, 2008).

Günümüzde de; Türk hamamı, turizm sektöründe faaliyet gösteren konaklama işletmelerinin ve özellikle termal tesislerin bünyesinde bulunan kaplıca üniteleri olarak ve hatta teknolojik gelişmeler çerçevesinde çeşitli tedavi şekilleri uygulayan sağlık merkezleri olan SPA (Salus Per Aquas = Suyla Gelen Sağlık) merkezleri olarak yerini almıştır.

SPA kelimesinin kökeni hakkında birden çok varsayım vardır, ancak bunlardan hangisinin kesin olarak kelimenin kökenini oluşturduğu bilinmemektedir. Bu varsayımlardan birine göre "SPA" kelimesi "Suyla Gelen Sağlık" anlamına gelen Latin deyimleri olan "Salus Per Aquas" ve "Sanitas Per Aquam" dan türemiştir. Ancak bu deyimlerin Antik Çağ ve Klasik zamanlar olarak adlandırılan dönemlerde kullanıldığına dair kesin bir kayıt bulunamamaktadır. Bu nedenle çoğu dil uzmanı tarafından deyimlerin 20. yüzyılda kullanılmaya başlanıldığı öngörülmektedir. İngilizcede "backronym" denilen, bir gerçeğin veya olayın oluşumundan sonra geçmişte olduğu varsayılarak türetilen eşanlamlı bir kelime olarak tanımlanmaktadır.

Diğer varsayıma göre, "SPA" Belçika'nın "ESPA", isimli "kaynak" anlamına gelen köyünden gelmektedir. Bu köyde 1300'lü yıllardan beri demir eksikliği sonucunda ortaya çıkan hastalıklar demir zengini bir kaynak suyunun içilmesi ile tedavi edilmekteydi. 1500'lü yıllarda bu şifalı suların, Roma Hamamı'ndan esinlenilerek banyo yapmak suretiyle kullanılmasına başlanılmıştır. İngiliz asıllı William Slingsby, 1571'de İngiltere'nin Yorkshire şehrinde keşfettiği demir zengini kaynak suyunu bir kuyu gibi etrafını çevirmek suretiyle İngiltere'nin, Harragate adıyla da bilinen, ilk içilen şifalı su kaynağını oluşturmuştur. Yine bu varsayımlara göre "SPA"nın bir yer adından, bir cins açıklamasına gelişi 1596'da Dr. Timothy Bright'ın "The English Spaw" adını verdiği tesisle başlamıştır. İlk başlarda sadece şifalı sular içilirken, daha sonra banyo ve buhar gibi farklı dış

terapilerin ve faaliyetlerin de dahil olmasıyla SPA kavramında bir genişleme yaşanmıştır (Web İletisi 3)

2.3.1. Dünya'da ve Türkiye' de SPA

Orta ve Merkez Avrupa'da SPA Turizmi oldukça eskidir. Kökleri Helenik ve Roma Dönemi'ne kadar dayanan SPA' lar, kuzeyde Baltık Denizi ile Karadeniz arasında kalan bölgede modern turizm hareketleri olarak görülmektedir. Bölgedeki SPA hareketleri 19. yy. sonları ile 20. yy. başlarında mineral kaynakların sağlık amaçlı kullanımı ile başlamıştır (Web İletisi 12). 18. yy'da Carlsbad (şu anda Çek Cumhuriyeti'nde yer almaktadır) şu anda olduğu gibi o zamanlarda da büyük ve önemli sağlık merkezlerindendi (Şekil 2.2).

Şekil 2.2. 18. Yy' da Carlsbad (Web İletisi 15)

Macaristan ve Polonya'da 19. yy. sonlarında SPA' ların yer almaya başladığı görülmüştür (Altıntaş, 2007).

Balkanlarda ise iç savaş ve komünist sistem dönemi zamanında, termal banyolar olarak işlev gösteren oluşumların daha sonralarda SPA olarak gelişimini sürdürmesi ile günümüze kadar geldiği görülmektedir (Altıntaş, 2007).

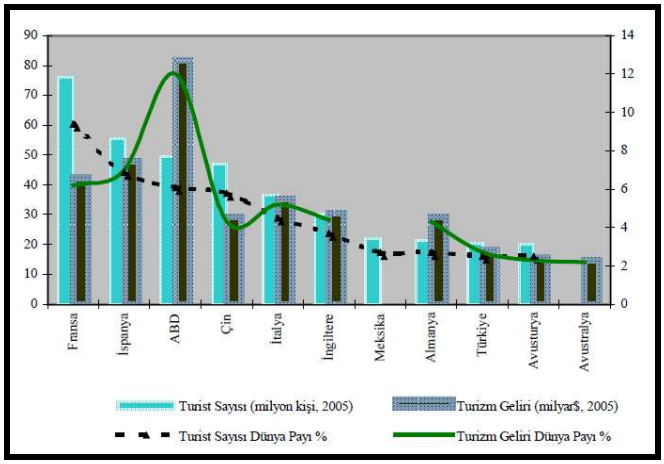
SPA' lar Avrupa'daki gelişimini 1. ve 2. Dünya Savaşları arasında tamamlamıştır. Avrupa'daki SPA gelişimine o dönemdeki misafirlerin elit ve

kültürlü oluşları etken olmuştur. SPA' larda ısıtma ve bunun yanında eğlenme mekanlarının tasarlanması ilk planda yer alan öğelerden olmuştur. Avrupa SPA' ları sadece ısıtma sağlamakla kalmayıp bunun yanında çok amaçlı rekreasyon imkanlarını da ortaya koymuştur. Sosyal çevre rolünü üstlenen SPA bölgelerinde oteller, pansiyonlar, hastaneler, sanatoryumlar ve diğer boş zaman üst yapıtları yer almaktaydı (Bachvarov, 2006).

2. Dünya Savaşı'ndan sonra, Batı Almanya'da SPA Resortları durgunluk dönemine girerken, Orta ve Doğu Avrupa'da SPA'lar için yeni bir dönem başlamıştır (Altıntaş, 2007).

Tıbbi tedaviler için SPA' ların dar bir çerçevede özelleştirilmesi ile SPA' lar daha erişilebilir bir hale gelmiştir. SPA' ların fiziksel olarak değişikliği, sendikaların dinlenme mekanlarına ve sanatoryumlara girmesiyle gerçekleşmiştir (Tablo 2.1).

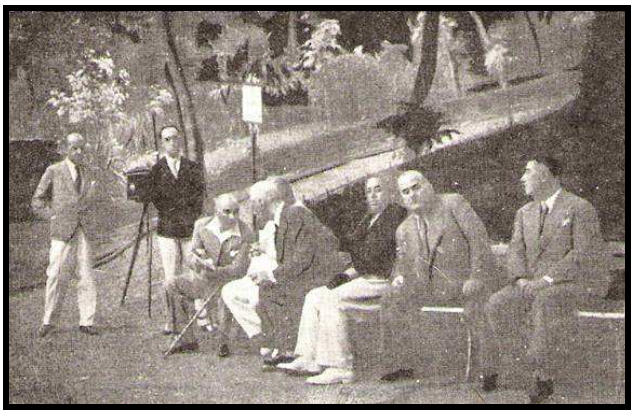
Tablo 2.1. 2005 Yılında Dünyadaki SPA Merkezlerindeki Turist Sayısı ve Turizm Geliri (Web İletisi 16)

Ülkemizde SPA kavramı ve modern SPA merkezleri ise bu kadar yaygın olmadan önce benzer amaçlarla kullanılan ve "termomineral sular" olarak adlandırılan sular, kaplıca adı verilen tesislerde kullanılmaktaydı. SPA' nın, şifa amaçlı olarak kullanımı göz önüne alındığında aralarında çok az fark olan termal tedavide daha çok romatizmal hastalıklar, genel kas ve yorgunluk ağrılarının tedavisi amaçlanmaktadır. SPA' da olduğu gibi termal tedavide de bir diğer önemli sonuç

hastanın yaşam kalitesini yükseltmesi ve yaşantısını aktif sürdürebilmesi için zihinsel ve ruhsal rehabilitasyon sağlayabilmesidir (Web İletisi 3).

Günümüzde termalizm veya kaplıca tıbbi kavramları ile ifade edilen kaplıcaların sağlık amaçlı bu tarihsel kullanımı, modern kanıta dayalı tıp yaklaşımı temelinde yeniden değerlendirilmekte ve geleneksel kullanımın yüzyıllara dayanan ampirik yararları üzerine bilimsel kanıtlar hızla artmaktadır. Aslında, Orta, Doğu ve Güney Avrupa ülkelerinde İngiltere ve Kuzey Avrupa ülkelerinin tersine, kaplıca tedavisi bilimsel tıbbın ayrılmaz bir parçası olmayı geçtiğimiz yüzyıllarda sürdürmüş ve bu ülkelerde sağlık sigortalarınca kısmen ya da tamamen finanse edilen sağlık hizmetleri ağı içinde yer almıştır. Türkiye'de ise kaplıca tıbbi, sınırlı bilimsel aktivite gösterebilmiş, M. Kemal Atatürk'ün direktifleri ile İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde kurulan hidroklimatoloji kürsüsü, ne yazık ki diğer tıp fakültelerinde kurulamamıştır (Şekil 2.3). Gülhane Askeri Tıp Akademisi ve Gazi Osmanpaşa Üniversitesi (Tokat) Tıp Fakültesi ile sınırlı kalmıştır (Swan, 2007).

Şekil 2.3. M. Kemal Atatürk Hidroklimatoloji Kürsüsünde (Web İletisi 17)

Prof. Dr. M. Zeki Karagülle' ye göre; kaplıcalar ABD, Kanada ve İngiltere gibi ülkelerde ana akım tıp dışına itilip, sağlık hizmetleriyle bağlantısı kesildiği ve tedavi edici niteliği ile tanımlanmadığı için, varlığını sınırlı düzeyde sürdürmüştür. Son 10 yılda, bu ülkelerde geleneksel termal-kaplıca kullanımının eksik kalan bu yönü daha çok güzellik, estetik ve bakım yönünden telafi edilmeye çalışılmış,

Avrupa (Roma-Osmanlı) geleneğinin tek yönlü bir yorumu olan kaplıca/SPA kavram ve olgusu ortaya çıkmıştır. Bu kavram oldukça hızlı bir gelişim göstermiştir. Artık termal su kaynaklarıyla bağlantılı, klasik termalin yerini "salus per aquas" ' ın akronimi diye açıklanan SPA konsepti almıştır. Kuzey Amerika kaynaklı bu "modern trend" ya da "SPA epidermisi" ülkemiz dahil tüm Avrupa'yı etkisi altına almış bulunmaktadır.

Türkiye'de termal merkezlerde yurtdışından gelen yabancı ziyaretçilere hizmet verebilecek nitelikte ve en az bir termal havuzu bulunan 19 bine yakın Turizm Bakanlığı ve belediye belgeli yatak kapasitesi mevcut merkezler bulunmaktadır. Bu kapasitenin 8 bin 600'ü 5 ve 4 yıldızlı tesislerden oluşmaktadır (Anonim, 2003).

Ancak, bu alandaki pek çok uzmanın sözlerine bakılırsa bu termal kapasitenin pek azı gelişmiş ülke pazarlarına hitap edebilecek gerçek birer Spa Resortu niteliğindedir. Termal havuzu bulunmasa da çok ciddi Spa aktivitelerinin bulunduğu 7 bin 212 yataklı bir ek kapasite de mevcutta bulunmaktadır (Anonim, 2003).

Tablo 2.2. Türkiye'deki Termal Turizm Kapasitesi (Anonim, 2003)

Termal Turizmde Kapasite	
Şehir	**Toplam**
Toplam	**18585**
Denizli	4038
Izmir	3285
Afyon	2692
Bursa	2369
Balıkesir	1131
İzmir	1000
Kütahya	846
Ankara	512
Sivas	500
Yalova	467
Diğer	1905

Tablo 2.2.' de en azından bir termal havuz bulunması kriteri göz önüne alınmıştır. Bu tesislerin hiçbirinin Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan alınmış termal tesis işletme belgesi yoktur (Tablo 2.2) (2002 sonu itibarı ile).

Tablo 2.3. Türkiye'deki Türüne Göre Termal Tesis Kapasitesi (Anonim, 2003)

Türkiye'de türüne göre termal tesis kapasitesi	
Tesisin türü	**Toplam**
Toplam	18585
Belediye belgeli	6501
5	5036
4	3529
3	2073
2	190
1	100
Apart tesis	156
1TK	1000

Tablo 2.3.' de en azından bir termal havuz bulunması kriteri göz önüne alınmıştır. Bu tesislerin hiç birinin Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan alınmış termal tesis işletme belgesi yoktur (Tablo 2.3) (2002 sonu itibarı ile).

Tablo 2.4. Türkiye'de Gelişmiş SPA Merkezlerinin Kapasitesi (Anonim, 2003)

Gelişmiş SPA merkezleri kapasitesi	
Aynı tesiste termal havuz yanında sahip olunan Spa aktiviteleri bakımından	**Yatak sayısı**
Termal havuz + en az bir güzellik merkezi	9222
Termal havuz + en az bir sağlık merkezi	1832
Termal havuz + en az bir fitnes merkezi ve bir güzellik merkezi	4528
Termal havuz + bir sauna	11767

Tablo 2.4.' de en az bir termal havuzun yanında var olan diğer SPA aktiviteleri göz önüne alınarak hazırlanmıştır (Tablo 2.4).

SPA merkezleri Türkiye' de daha çok büyük şehirlerde veya turistlerin fazla tercih ettiği tatil bölgelerinde hizmet vermektedir. Ülkemizde pek çok SPA merkezleri, genelde yerli veya yabancı kaynaklı olan lüks veya butik otellerin bünyesinde açılmaktadır. Fakat sektör geliştikçe şehirlerde de günlük SPA hizmeti veren "Day SPA" 'lar da çoğalmaktadır. Tatil destinasyonlarında ise özel SPA resortları tercih edilmektedir. Ülkemiz SPA endüstrisinin son yeniliklerini yakından takip etmektedir. Kaliteli hizmet veren ISPA' dan lisanslı merkezlerde Asya 'dan gelen masörler ve aromaterapi uzmanları bulunmaktadır (Anonim, 2010).

SPA merkezleri, genç-yaşlı, evli-bekar-çocuklu, fark etmeden her kesimden insanın favori mekanı haline gelmiştir. Günümüz modern dünyasında iş yaşamının getirdiği yoğun çalışma temposu ve stress nedeniyle ruhen ve bedenen çok fazla yıpranmak, insanları bu tempodan uzaklaşıp kendilerini daha rahat hissedebilecekleri, tazelenebilecekleri arayışlara itmektedir. Farklı yaşam biçimleri ve imkanları, farklı SPA alternatiflerinin uygulanmasında önemli rol oynamaktadır.

İnsanlar eskiden tatile gidecekleri otellerde eğlenceyi ve diğer aktiviteleri dikkate alırken, günümüzde tesisin SPA odaklı olup olmadığına bakmaktadırlar. Çünkü şehir hayatı ve stresle başa çıkmanın en iyi yollarından biri SPA merkezinden geçmektedir.

2.3.2. Dünya'da ve Türkiye' de SPA Göstergeleri

Uluslararası Spa Birliği' nin (ISPA) dünya çapındaki 1200 üyesi arasında yaptığı araştırmaya göre; 1-5 milyon dolar aralığında cirosu olan Spa Merkezlerinin yaptığı satışlar 1998 yılında yüzde 41 iken, 1999 yılında ise yüzde 47 oranında artmıştır. 5-10 milyon dolar arasında ciro yapan SPA' ların cirosu ise 1998' de yüzde 18 iken, 1999' da yüzde 27 oranında artmıştır.

ISPA' nın yaptığı araştırmaya göre; erkekler SPA ziyaretçileri olarak üçte birlik bir kitleyi temsil ederken, 31-54 arası yaş grubu SPA ziyaretçilerinin yarısını oluşturmaktadır. Buna karşın 20-30 yaş grubunun payı son yıllarda artış göstermektedir.

ISPA üyelerinin yüzde 71'i bünyelerine yeni vücut bakımı ve kür aktivitelerini katmayı planladıklarını belirtmişlerdir.

ISPA üyeleri çocukların gittikçe yükselen bir SPA müşteri kitlesi olduklarının da altını çizmektedir (Anonim, 2003).

Uluslararası SPA birliğinden alınan bilgilere göre Almanya'da 2001 yılında SPA' ları ziyaret eden 17 milyona yakın ziyaretçi 105 milyon geceleme yapmıştır. İngiltere, Avusturya ve Fransa, Almanya'nın arkasından sıralamadaki 2. ve 3. yerini alan ülkelerdir.

SPA sayısı bakımından İtalya 300 SPA ile Avrupa'da birinci sırada yer almaktadır. Almanya 260, İspanya 128 SPA ile 2. ve 3. sırada bulunan ülkelerdir. 100 SPA ile Türkiye 4. sırada bulunmaktadır (Avrupa Spa Birliği, European Spas Association).

3. BÖLÜM
SPA MERKEZLERİNİN ISPA' YA GÖRE SINIFLANDIRILMASI

3.1. Uluslararası SPA Birliğince Belirlenen SPA Çeşitleri

ISPA olarak ta bilinen Uluslar arası SPA Birliği, 1991 yılından günümüze kadar dünyada profesyonel bir organizasyon olarak kabul edilmiş ve SPA endüstrisinin sözcüsü olmuştur. Tam 83 ülkede, 3200' den fazla sağlık ve SPA Merkezi bu kuruma bağlı olarak çalışmaktadır. Bu birliğe üye olan dünyanın dört bir yerindeki merkezlerden iyi kalitede hizmet almak mümkündür. Birliğin onayladığı merkezlerde profesyonel masörler, wellness öğretmenleri, beslenme uzmanları ve terapistler çalışmaktadır. Bu merkezlerde kullanılan ürünlerin her biri kurallara uygun, lisanslı ve izinli ürünlerdir.

ISPA, SPA endüstrisine işgücü sağlamakta ve dünyada SPA markalarının ve çalışanlarının bir araya gelip bir platformda bulunmasını ve iletişim kurmasına yardımcı olmaktadır. Pulse adında, SPA profesyonellerine yönelik bir dergi yayınlanmaktadır. Bu dergide sektördeki son trendlere yer verilmektedir. Yapılmakta olan çeşitli organizasyonlara Uluslararası SPA Birliği' nin her üyesi katılabilmektedir (Web İletisi 13).

Kelime anlamından daha geniş bir kapsama sahip olan SPA günümüzde yalnızca su ve çamur terapileri değil, sıcak su havuzu, çeşitli masaj terapileri, aroma terapileri, güzellik ve bakım gibi sağlık kür hizmetleri veren tesislere verilen bir isim olup su ile iyileşme, suyun kullanımından gelen sağlık, suyun sıcak, soğuk ve farklı biçimlerdeki akıtma, damlama, duşlama ve püskürtme gibi uygulamaları ile kazanılan dinlenme ve ferahlama duygularının edinildiği bütünleyici terapiler olarak ortaya çıkmaktadır.

SPA sektöründeki müşterilerin yoğun ilgisi ve hızlı gelişimi, bu sektördeki yeni arayışları da beraberinde getirmiştir. Uluslararası SPA Birliği'nce SPA' lar, yapıldıkları mekana, kullanılan masaj çeşidine ve ürünlere bağlı olarak yedi kategoriye ayrılmıştır (Web İletisi 6).

3.1.1. Kulüp SPA (Clup SPA)

Bu çeşit SPA'nın ana amacı fiziki zindeliktir. Günübirlik kullanım için birçok profesyonel tarafından çeşitli SPA etkinlikleri sunulmaktadır. Kulüp SPA' lar özellikle fitness gibi sağlık hizmetleri sunan kulüplerdir (Web İletisi 4) (Şekil 3.1 ve 3.2). Bu tür merkezler üyelik usulüyle çalışmaktadır.

Şekil 3.1. Clup SPA (Web İletisi 18)

Şekil 3.2. Clup SPA (Web İletisi 19)

3.1.2. Gemi Seyahati Şeklinde SPA (Cruise Ship SPA)

Bir kruvaziyer gemide (açık suların yüzen otelleri anlamındadır) wellness hizmetlerinin yanında SPA hizmetleri de bulunan kulüpler olup profesyonel tedaviler, kişisel idman çalışmaları ve salon hizmetleri ala-card şeklinde sunulmaktadır (Web İletisi 4) (Şekil 3.3, 3.4, 3.5).

Şekil 3.3. Gemi SPA (Web İletisi 20)

Şekil 3.4. Gemi SPA (Web İletisi 20)

Şekil 3.5. Gemi SPA (Web İletisi 71)

3.1.3. Günlük SPA (Day SPA)

Genellikle şehir merkezinde açılan, günübirlik SPA kullanımı için uygun olan merkezlerdir. Günlük SPA en yaygın SPA türü olarak bilinmektedir (Web İletisi 4). Bu SPA' lar güzelleştirme, iyileştirme ya da kısa bir süre lüks içinde şımartılma deneyimini sağlamak için tasarlanır. Kullanıcılar, genellikle bir saatlik ya da tüm günü kapsayan tedavi paketleri gibi kişisel tedaviler de alabilmektedirler (Şekil 3.6).

Şekil 3.6. Day SPA (Web İletisi 21)

Günlük SPA' lar, Kuzey Amerika'nın genelinde bağımsız ya da bir sağlık kulübü, otel ve alışveriş merkezleri bünyesinde kurulmuştur (Web İletisi 4).

Günlük SPA' ları diğer SPA türlerinden ayıran en önemli fark genellikle şehrin içinde kolay ulaşılabilir ve bir veya birkaç saat gibi kısa süreli bakım ve terapilerin yapıldığı mekanlar olmasıdır (Şekil 3.7).

Şekil 3.7. Day SPA (Web İletisi 22)

Uluslararası SPA Birliği'nin tanımına göre, Günlük SPA: "*Uzmanlarca uygulanan profesyonelce denetlenen çeşitli günlük SPA hizmetleri sunan SPA türüdür*" (Orijinal Metin: "International SPA Association: Day SPA - A SPA offering a variety of professionally administered SPA services to clients on a day - use basis.") (Web İletisi 7) (Şekil 3.8).

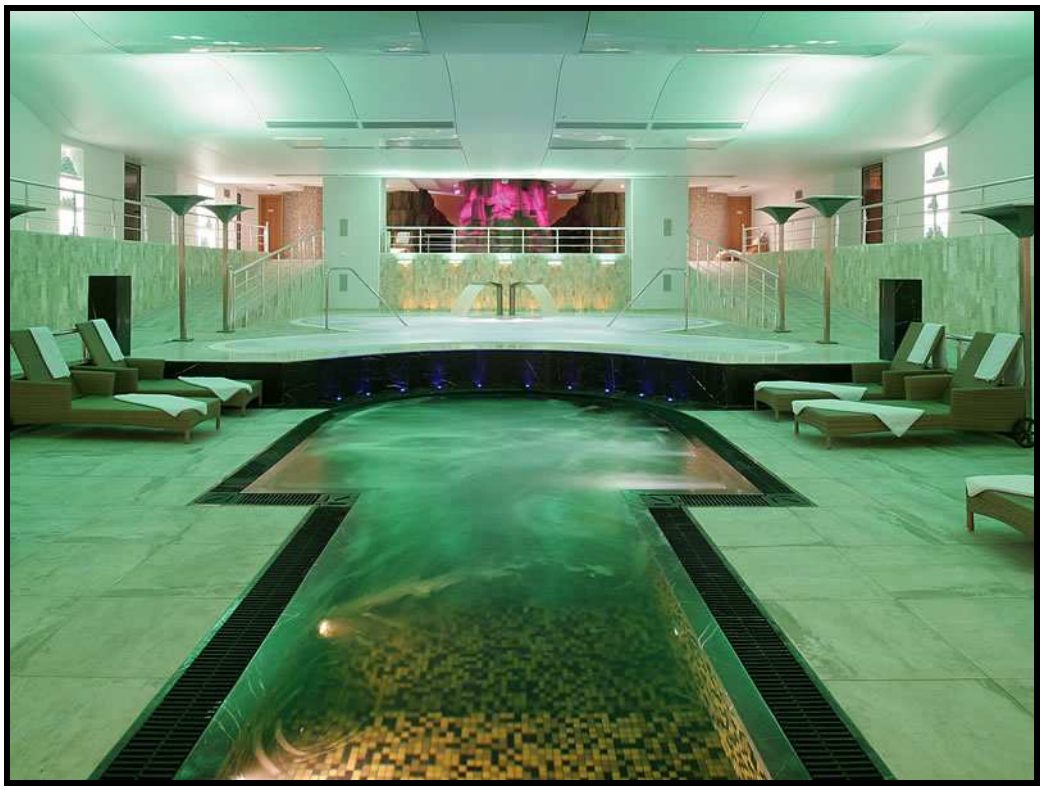
Şekil 3.8. Day SPA (Web İletisi 23)

3.1.4. Hedef SPA (Destination SPA)

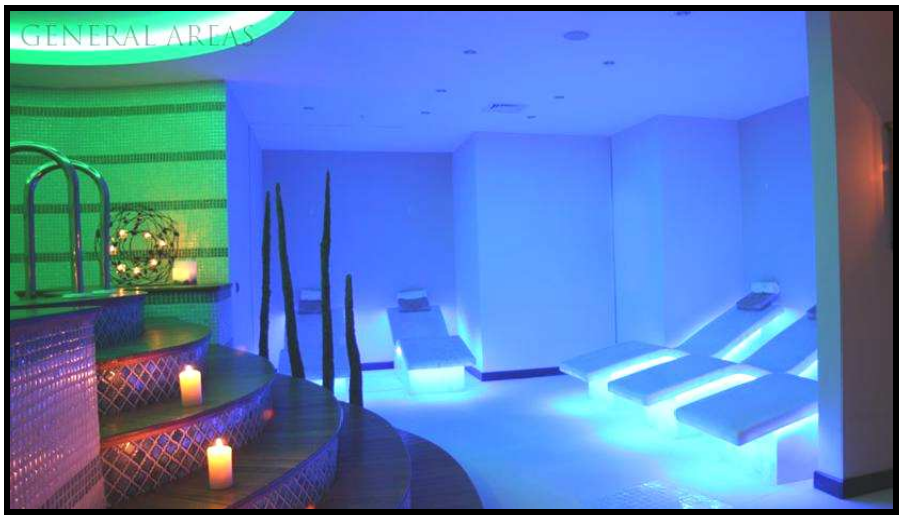
Hedef SPA'da fiziksel sağlık ve eğitim amaçlı profesyonelce yönetilen hizmet programları ile yerinde konaklama yapılması yoluyla yaşam şeklinin gelişimi ve sağlığın arttırılmasına yönelik hizmetler sunulmaktadır (Web İletisi 7) (Şekil 3.9, 3.10, 3.11).

Şekil 3.9. Hedef SPA (Web İletisi 24)

Şekil 3.10. Hedef SPA (Web İletisi 25)

Şekil 3.11. Hedef SPA (Web İletisi 24)

3.1.5. Medispa (Tıbbi SPA) (Medical SPA)

Medispanın amacı öncelikle geniş kapsamlı sağlık bakımlarını, geleneksel SPA hizmetleri ve tamamlayıcı tedavilerin bütünleştirildiği bir ortamda sağlamak olup Tıbbi SPA profesyonelleri tarafından verilen uygulamaları da kapsamaktadır (Web İletisi 4). Bu mekanlara modern sağlık merkezleri de denilmektedir (Şekil 3.12, 3.13).

Şekil 3.12. Medispa (Web İletisi 26)

Şekil 3.13. Medispa (Web İletisi 27)

3.1.6. Mineral Kaplıca SPA (Mineral Spring SPA)

Mineral kaplıca SPA'lar kaynağından kullanılan doğal mineral, termal veya deniz suyu ile yapılan wellness-SPA hizmetlerini ve hidroterapi uygulamalarını kapsamaktadır (Web İletisi 11) (Şekil 3.14, 3.15, 3.16).

Şekil 3.14. Mineral Kaplıca SPA (Web İletisi 28)

Şekil 3.15. Mineral Kaplıca SPA (Web İletisi 29)

Şekil 3.16. Mineral Kaplıca SPA (Web İletisi 29)

3.1.7. Otel/Tesis SPA (Hotel/Resort SPA)

Otel SPA'ları, bir otel veya merkez bünyesinde olan ve profesyoneller tarafından yürütülen SPA servisleri, zinde kalma amaçlı aktiviteler ve sağlık bileşenlerinden oluşan, çoğunlukla özel bir menü sunan SPA' lardır (Web İletisi 7). Konuğun dinlenmesi ve eğlencesi dışında, özellikle iş için seyahat eden kişilerin evden uzaktayken SPA hizmetlerinden yararlanalabilmesini sağlamaktadır (Şekil 3.17, 3.18, 3.19).

Şekil 3.17. Otel/Tesis SPA (Web İletisi 30)

Şekil 3.18. Otel/Tesis SPA (Web İletisi 30)

Şekil 3.19. Otel/Tesis SPA (Web İletisi 31)

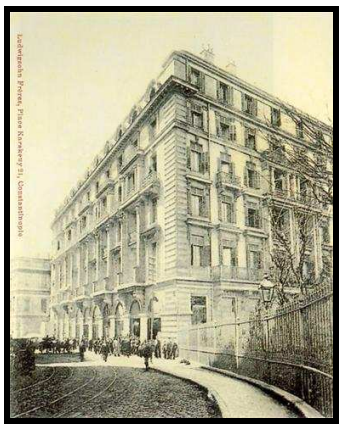
4. BÖLÜM
OTELLERDE YER ALAN SPA MERKEZLERİ VE MEKANSAL OLUŞUMLARINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER

4.1. Otel Kavramındaki Gelişim Süreci İçerisinde SPA Kavramı

Otel terimi günümüzde geniş anlamı ile tüm konaklama tesislerini ifade etmektedir. Kökeni, Fransızcadaki "Hotel" sözcüğüne dayanmakta ve transit yolcular için kısa veya bazen daha uzun süreli konaklama imkânı sağlayan, genellikle toplantı odaları, lokanta, eğlence ve spor tesislerine sahip yapı veya kuruluş olarak tanımlanmaktadır (New Webster's Dictionary, 1981).

Oteller, sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmeler sonucu sadece ödeme karşılığında seyahat edenlere yatak ve yemek hizmeti sunan bir yapı olmaktan çok, toplantı salonları, masaj odaları, havuz, sinema veya gece kulübü formunda rahatlama ve dinlenme mekânları ile beklentilerin karşılanmasını amaçlayan tesisler haline gelmiştir. Bu özellikleri ile oteller, turizm endüstrisine olduğu kadar eğlence sektörü ve iş dünyasına da hizmet veren yapılara dönüşmüştür.

Türkiye'de batılı anlamda otelcilik, Beyoğlu'nda 1892 yılında Orient Express yolcuları için inşa edilen Pera Palas Oteli ile başlamıştır (Şekil 4.1). İlk elektrikli asansöre sahip olan bu otel, baloları ve davetleri ile İstanbul'un sosyal yaşantısında çok önemli bir yere sahip olmuştur. 1974'te dış cephesi restore edilen otel 145 odası ile bugün de hizmet sunmaya devam etmektedir.

Şekil 4.1. İstanbul Pera Palas Oteli (Web İletisi 32)

Köklü turizm çalışmaları 1950'li yıllarda başlamış ve bu tarihlerde İstanbul'da batı standartlarında kapasiteli ve modern bir otele ihtiyaç olduğuna karar verilerek Sedad Hakkı Eldem'e İstanbul Hilton Oteli tasarlatılmıştır (Şekil 4.2). 1954'te hizmete giren otel, o dönemde lüks odaları, restoranları ve salonları ile Türkiye'de turizmin gelişiminde ve sonraki yıllarda inşa edilen benzer nitelikli otellerin oluşmasında çok önemli bir yer tutmaktadır.

20.yy.'ın ilk yarısından itibaren insanların gelir seviyeleri artmaya başlamış; seyahat eden kesim yapısında değişiklikler olmuştur. Bunun sonucunda sadece lüks otel değil, vasat oteller de inşa edilmeye başlamıştır (Aktaş, 1989). Gelişim süreci sonunda oteller, bugün çağdaş sosyal yaşamın vazgeçilmez bir bileşeni haline gelmiştir.

Şekil 4.2. İstanbul Hilton Oteli (Web İletisi 33)

Teknolojik koşulların gittikçe gelişmesi otel misafirlerinin beklentilerinin artmasını sağlamış, çok sayıda farklı gereksinimin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Günümüze kadar otel büyüklükleri sadece yatak sayısı ve resepsiyon odalarıyla

belirlenirken, artık bu sınıflandırma yetersiz kalmaktadır. Yeni talepleri karşılamak amacıyla otel mekânları tasarımı farklı sınıflandırmalarla ayrılmalıdır.

4.1.1. Nitelik Sınıflandırmasına Göre Otel Mekânları Tasarımı

Turizm Teşvik Kanunu'na göre otellerin sınıflandırılması yıldızlandırma sistemine göre yapılmaktadır. Otellerin elinde bulundurduğu ekipman ve donanımlar, sınıflandırma sırasında kriter olarak kabul edilmekte ve buna göre;

- **Bir Yıldızlı Oteller**

Bir yıldızlı oteller, turizm mevzuatında belirtilen nitelikleri taşıyan en az 10 oda kapasiteli otellerdir (Turizm Mevzuatı, 1982) (Şekil 4.3).

Şekil 4.3. Bodrum-Otel Altınkaya (Web İletisi 34)

- **İki Yıldızlı Oteller**

İki yıldızlı oteller, bir yıldızlı oteller için aranılan özellik ve hizmetlerle birlikte turizm mevzuatında belirtilen hizmetleri de veren, en az 20 oda kapasiteli tesislerdir (Turizm Mevzuatı, 1982) (Şekil 4.4).

Şekil 4.4. Alaaddin Beach Otel (Web İletisi 35)

- **Üç Yıldızlı Oteller**

Üç yıldızlı oteller, iki yıldızlı oteller için aranılan özellik ve hizmetlerle birlikte turizm mevzuatında belirtilen nitelikleri de taşıyan en az 40 odalı otellerdir (Turizm Mevzuatı, 1982) (Şekil 4.5).

Şekil 4.5. Side/Çolaklı - Süral Garden Otel (Web İletisi 36)

- **Dört Yıldızlı Oteller**

Dört yıldızlı oteller, üç yıldızlı oteller için aranılan özellik ve hizmetlerle birlikte turizm mevzuatında belirtilen nitelikleri de taşıyan en az 80 odalı otellerdir (Turizm Mevzuatı, 1982) (Şekil 4.6).

Şekil 4.6. Arinna Otel (Web İletisi 37)

- **Beş Yıldızlı Oteller**

Beş yıldızlı oteller, yerleşme durumu, yapı, tesisat, donatım, iç mimari uygulama ve hizmet standardı olarak üstün özellikler gösteren, dört yıldızlı oteller için aranılan özellik ve hizmetlerle birlikte turizm mevzuatında belirtilen nitelikleri de taşıyan en az 120 odalı otellerdir (Turizm Mevzuatı, 1982) (Şekil 4.7).

Şekil 4.7. İstanbul-Çırağan Palace Kempinski Otel (Web İletisi 38)

- **Özel Nitelikli / Butik Oteller**

Özel sınıf statüsü almaya hak kazanmış otellerin, nitelikleriyle ilgili bir açıklaması yasal bir kaynakta yapılmamıştır. Ancak, beş yıldızlı otellerde öngörülen niteliklerin hemen hemen hepsini taşıyan, bulunduğu yer ve konum itibarı ile bu statüde olmaya layık görülen oteller, özel nitelikli oteller şeklinde adlandırılmaktadır (Şekil 4.8).

Şekil 4.8. Perimasalı Cave Hotel - Mustafapaşa / Ürgüp (Web İletisi 39)

4.1.2. Oluşum Sınıflandırmasına Göre Otel Mekânları Tasarımı

Oluşumlarına göre sınıflandırılan oteller, kendi iç mekânlarında çeşitli sebeplerle farklılıklara sahip olmasının yanı sıra tasarım aşamasında bulundukları fiziksel çevreden de etkilenmektedirler. Bu sınıflandırmaya giren en yaygın otel tipleri,

- **Suit Oteller**

Suit otellerde çeşitli kullanıcılara göre tasarlanmış çok sayıda farklı tipte odalar bulunurken, diğer otel odalarına göre de maliyet açısından daha düşüktür (Şekil 4.9).

Şekil 4.9. Renda Suit Otel (Web İletisi 40)

- **Restore Edilmiş Oteller**

Mevcutta varolan otellerin restore edilerek güncelleştirilmesidir. Ayrıca tarihi yapıların yeniden işlevlendirilip otele dönüştürülmesi de restore edilmiş oteller başlığı altında incelenmektedir (Şekil 4.10).

Şekil 4.10. İstanbul – Bosphorus Palace Hotel (Web İletisi 41)

- **Residence Oteller**

Özellikle ABD'de, daha kaygısız olan otel hayatını seçen yerleşim sakinleri, bu tip bir otel kavramının ortaya çıkmasını sağlamıştır (Rutes and Penner, 1985) (Şekil 4.11).

Şekil 4.11. Ic Hotel Residence (Web İletisi 42)

- **Süper Lüks Oteller**

Müşteriye ihtiyacının üzerinde hizmet veren süper lüks otellerin gelişimi özel bir tarihe dayanmamaktadır. Bu tip oteller, içinde barındırdıkları farklı ve çeşitli mekânlarla şehir yaşantısı ile doğru orantılı kendini göstermektedir (Şekil 4.12).

Şekil 4.12. Madrid – Hotel Puerta America (Web İletisi 43)

- **Mega Oteller**

Genelde şehir dışında ikincil bir merkez olarak oluşturulan mega oteller, yeni şeyler görmeyi arzulayan müşterilerin nitelikleri ile doğru orantılı olarak sınırsız imkânlar sunmaktadır (Şekil 4.13). Bu tip oteller, hem bir konferans merkezi, hem de bir resort olarak tasarlandığı için otelin formu önem kazanmaktadır (Rutes and Penner, 1985).

Şekil 4.13. Paris – Disneyland Resort Hotel (Web İletisi 44)

- **Hip Oteller**

Genel anlamıyla, yerini diğer otellerden bir şekilde farklı olmasıyla belirleyen, kendi özgün tarzını yaratabilen otellere 'Hip Otel' adı verilmektedir (Şekil 4.14).

Şekil 4.14. Singapur –Gallery Hotel (Web İletisi 45)

4.1.3 Yerleşim Sınıflandırmasına Göre Otel Mekânları Tasarımı

Yerleşim yerine göre otellerin sınıflandırılmasındaki amaç, planlama sürecinde etkili çözümler üretebilmek ve kullanım amacına göre otellerin yerleşim yerlerini belirlemektir. Bu sınıflandırmaya giren otel tipleri,

- **Şehir İçi Oteller**

Şehir içi otellerin tasarım kriterleri, bulunduğu şehrin yapısına göre farklılık göstermektedir (Şekil 4.15).

Şekil 4.15. İstanbul - The Marmara Otel (Web İletisi 46)

- **Şehir Çevresindeki Oteller**

Yerleşim sınıflandırmasına göre otellerin şehir çevresine konumlandırılmasında çevre, mesafe, gelişme ve ekonomik faktörler etkili olmaktadır (Şekil 4.16).

Şekil 4.16. Ağva Piccolo Mondo Otel (Web İletisi 47)

- **Banliyö Oteller**

Banliyö kavramı, kullanıcılara kentin karşılayacağı tüm gereksinimleri tamamen yerleşim birimi içinde sağlayan, yeni bir yaşam tarzı sunan, tek evlerden, az katlı, çok katlı apartmanlardan oluşan dışarıdan soyutlanmış, şehir merkezinden uzak yerleşim birimleri olarak tanımlanmaktadır.

- **Resort Oteller**

Çevresel faktörlere bağlı olarak az veya çok katlı tasarlanan resort oteller, doğal güzellikleri her yönden hissettirmeyi ve müşteri memnuniyetini sağlamayı hedeflemektedir (Şekil 4.17). Günümüzde var olan resort yerleşimleri; tatil köyleri, kaplıca resortları, tatil resortları ve devre mülkler olarak sınıflandırılmaktadır (Tekin, 2002).

Şekil 4.17. Maldives – Hilton Maldives Resort & Spa (Web İletisi 48)

4.1.4. Kullanım Amacı Sınıflandırmasına Göre Otel Mekânları Tasarımı

Otelleri kullanım amaçları sınıflandırmasına göre tasarlamak, müşterilerin ihtiyaçlarını karşılayabilmek için yapılan bir eylemdir. Buna göre en çok kullanılan otel tipleri,

- **Dinlenme Otelleri**

Dinlenme amacı güden bu oteller, daha çok uzun süreli konaklama yapmak isteyen müşterilere hizmet verir.

- **Kongre ve Toplantı Otelleri**

Kongre otelleri, öğrenme, deneme ve sorunları çözmek için gerekli olan özgür atmosferi sağlayan tipik bir ofis binasından veya otel yerleşiminden farklı nitelikler taşıyan ve geniş gruplara hizmet veren toplantı mekânlarıyla desteklenmiş otel tipleridir (Şekil 4.18).

Şekil 4.18. İstanbul – Grand Cevahir Hotel Konferans Salonu (Web İletisi 49)

- **Casino Oteller**

Otellerin casino kimliği kazanmaya ve geliştirmeye başlaması 1950'li yıllarda Las Vegas' ta başlamış ve gelişimini Karayipler' de sürdürmüştür (Rutes and Penner, 1985) (Şekil 4.19).

Şekil 4.19. Luxor Hotel and Casino (Web İletisi 50)

- **Spa Oteller**

Latince “salus per aquam” yani suyla gelen sağlık anlamına gelen SPA kavramı son zamanlarda otellerde de kendini göstermektedir. Günümüzde sağlığın önemsenmesi, bedensel, zihinsel ve ruhsal bütünlüğün bir arada düşünülmesi ve detayların bu anlamda özenle hazırlanması SPA otellerin önem kazanmasını sağlamaktadır (Şekil 4.20).

Şekil 4.20. SPA Otel (Web İletisi 8)

SPA kimliği kazanmış otellerde, otel içinde bir SPA merkezi yoktur aksine amaçlanan SPA merkezinin içinde bir otel vardır (Şekil 4.21, 4.22, 4.23). Bu düşünce, otel tasarlanırken amacın önemini vurgulamak için gerekli görülmektedir.

Şekil 4.21. Otel Les Ottomans SPA (Web İletisi 51)

Şekil 4.22. Rixos Otel SPA (Web İletisi 52)

Şekil 4.23. Rixos Otel SPA (Web İletisi 52)

Şekil 4.24. Rixos Otel SPA (Web İletisi 52)

SPA otellerinde sadece su ve çamur terapileri değil masaj gibi işlemleri de kapsayan sağlık kürleri yer almaktadır. Otel bünyesinde bulunan havuzlar, saunalar, buhar banyoları, buz odaları, aromalı banyo terapileri, kuru yüzdürme sistemleri, yüz ve vücut bakım odaları müşterilerin kendini iyi hissetmesi için düşünülen mekânlardır (Şekil 4.24).

Ruhsal ve fiziksel sağlığı korumanın, metabolizmayı güçlendirmenin son yıllardaki en gözde yolu olan SPA, yoga meditasyonun vereceği denge ve bütünlük ile bedenle barışık yaşamayı keşfetmeyi sağlamaktadır.

Artık bir otelin öncelikli olarak SPA merkezi olduğu için tercih edilmesi, sağlık turizminin yavaş yavaş başladığının da bir göstergesi olmaktadır. Konu sağlık olunca, beslenme alanında da dengeden bahsedildiği için, SPA otellerinin restoranlarına verilen önem ve ürünlerdeki çeşitlilik dikkat çekmektedir. Ürünlerin günlük ve doğal olmasına dikkat edilmektedir.

Şekil 4.25. Rixos Otel SPA (Web İletisi 52)

Modern teknolojinin mimariyle buluşması; stres, gürültü, kirlilik ve yoğunluktan uzak, SPA kimliği kazanmış otellerin tasarımına olumlu ölçüde etki etmektedir (Şekil 4.25).

- **Diğer Çok Amaçlı Oteller**

Otelciliğin gelişimi, insanların tatil ihtiyacının ve beklentilerinin gelişimine paralel olarak seyretmiş ve bu durum turizm ürünleri sayılarının yanı sıra, çeşitlerinin de artmasına sebep olmuştur. Diğer çok amaçlı oteller; dağ oteli, golf oteli, kütüphane otel, müze otel, çıplaklar oteli, elişili otel, çocuk oteli, eşcinseller oteli, fantezi otelidir.

4.2. SPA Merkezlerinin Mekansal Oluşumlarına Etki Eden Faktörlerin Saptanması

4.2.1. SPA Merkezlerinin İç Mekanlarının Tasarım Aşamaları

Tasarım, yaratılmak istenen bir ürünün zihinde canlandırılması (imaging), ortaya konulması (presenting) ve denenmesi (testing) süreçlerinden oluşan zihinsel bir faaliyet olarak tanımlanır (Zeisel, 1981).

Mimari tasarım, bilgi toplama, analiz, sentez ve değerlendirme aşamalarının bir sıra düzeni içinde birbirinin devamı biçimindeki süreç olarak kabul edilmektedir (Can, 2004). Tasarım aşamaları birbiriyle girişim halinde bulunmaktadır. Bu girişimlerde sıra düzeni biçimindeki bilgi akışı şöyle olmaktadır:

Bilgi (Veri) Toplama Aşaması: İşlevler hakkında bilgi toplama ilk aşamadır. Bu bilgiler işlevlerin tanınması ve tanımlanması için gereklidir (Arcan ve Evci, 1999).

Analiz (Çözümleme) Aşaması: Tasarımda yeni sentezlere varmak için toplanan bilgiler değerlendirilir, işlevler analiz edilerek amaç ve gereklilikler saptanır, ihtiyaçlar belirlenir ve yeni program yapılarak tasarımı etkileyen temel kararlar oluşturulur. Bu aşamada karmaşıklık gösteren tasarım, daha yalın öğelere indirgenerek, her olgu tek tek analiz edilerek tanımlanmaktadır (Arcan ve Evci, 1999).

Sentez (Birleşim) Aşaması: Analiz aşamasında saptanan mimari olguların ele alınmasıyla yeni çözümlere varmak için birleştirilmesi işlemidir. Sentez aşaması,

mimari çalışmalarda “yaratıcı” niteliklerin en fazla ortaya konduğu aşamadır (Arcan ve Evci, 1999).

Değerlendirme (Karar)Aşaması: Tasarım çalışmalarında değerlendirme, sentez aşamasında yaratılarak bulunan çözüm alternatiflerinden birinin seçimi ile sonuçlanan bir karar verme işlemidir (Arcan ve Evci, 1999).

Mimari tasarım süreci içerisinde mekânda elverişlilik yaratmak için, daha iyiye ulaşma çabalarının tümü incelenmekte, değerlendirilmekte ve bir sonuca varılmaktadır. Mekânın özelliklerini belirleyerek başlanan tasarımda mekânlar sistemi düzenlenmektedir. Her tasarım sürecinde olduğu gibi mekân tasarımında da bütünden parçalara ve birimlerden bütüne varma yolları seçilebilmektedir.

Kullanıcıların amaçları doğrultusunda, oteli oluşturan mekân birimleri belirlenmekte ve eylemler arası ilişkiler düzenlenmektedir. Mekânlar arasındaki sirkülasyon ilişkileri farklı kullanıcıların ihtiyaçlarına yanıt verecek şekilde çözümlenebilir. Örneğin, personel çalışma mekânlarına konukların girmeleri veya tamamlayıcı hizmetlerden yararlanan konukların SPA merkezlerine gitmeleri sirkülasyon ilişkilerinin doğru yapılması ile engellenebilir.

SPA merkezi iç mekân tasarımında, mekân birimlerinin amaç, işlev ve organizasyon ilişkilerine göre belirlenmesi, mekânlar arası rahat dolaşımın sağlanması, kullanıcı tipolojisine göre kullanıcı ihtiyaçlarının iyi saptanması ve karşılanması, kullanıcının mekânı doğru algılaması ve yorumlaması önem kazanmaktadır.

4.2.2. SPA Merkezi Tasarımında Etki Eden Roller

SPA merkezi tasarımı, tasarlanacak SPA merkezinin türüne uygun olarak SPA merkezini oluşturan tüm eylemlerin, araştırmalar ve beklentiler sonucunda belirlenmesi, bu eylemlerin içinde yer alacağı mekânların ve bileşenlerinin tasarlanması olarak bilinmektedir.

Tasarım sürecinde işlevsel, teknolojik, ekolojik, ekonomik, biçimsel ve estetik gibi yaklaşımlar bir bütün olarak düşünülmekte ve bu yaklaşımlar farklı kişi

ve kuruluşlar tarafından ele alınarak mekân organizasyonu yapılmaktadır. Mekân organizasyonunun belirlenmesi için eylem türlerinin saptanması, eylem gruplarının işlem analizinin yapılması, insan ve araç bağlantı ilişkisinin araştırılması gerekmektedir (Can, 2004).

Bilinçli bir SPA merkezi tasarım programının çeşitli aşamalarında farklı kişi ve kuruluşlar merkezin tasarlanma sürecinde rol alabilmektedir. SPA merkezi tasarımında rol alabilecek kişi ve kuruluşlar aşağıdaki gibi açıklanabilmektedir:

Tasarımcı: SPA merkezi tasarımında en büyük rolü iç mimarlar ve mimarlar üstlenmektedir. Tasarımcı, SPA merkezinin ihtiyaç programını analiz ederek, tasarımın 'olması gereken' koşullarını belirlemektedir. Veriler, amaçlar ve nitelikler tasarımları işlevler doğrultusunda yönlendirmektedir.

Tasarlanan otelde iç mimar, mekâna verilmek istenen kimlik olgusunu tasarladığı mekânlarda hissettirerek rolünü yerine getirmektedir. Örneğin, SPA merkezinin konsepti uzak doğu kültüründen örnekler sunuyorsa, mobilyaların biçiminden aksesuarların cinsine, halılardan duvar kaplamalarına, zemin kaplamalarından, hizmetlilerin üniformalarına ve fonda çalan müziğe kadar her elemanın uzak doğu kültürü ve mimari öğeleri doğrultusunda bir bütün halinde gerçekleştirilmiş olması, mekân kimliğini güçlendirmekte ve mekâna duyulan ilgiyi arttırmaktadır.

Kullanıcı: SPA merkezi tasarımında, tasarımcıyı yönlendiren en önemli faktörlerden biri kullanıcılardır. Mekânlar son şeklini tasarımcının değer ölçüleri ile değil, kullanıcının değer ölçüleri ile almaktadır (Bayazıt, 1969). Bu yüzden SPA merkezi kullanıcılarının mekân oluşumunda rolü önemli kabul edilmektedir. SPA merkezinin hangi tip kullanıcı kitlesine, ne amaçla hizmet edeceği ayrıca kullanıcı talepleri ve kullanıcı sayısı tasarımı önemli ölçüde etkileyen faktörlerdendir.

Otel Kullanıcıları, konaklama, beslenme, eğlenme gibi gereksinimleri karşılanan yani "hizmet sunulan" bireyler olarak tanımlanmaktadır. Hizmet sunulan kullanıcılar, geceleyen konuklar (oteli oda kiralamak yolu ile kullanan, otelin sınıf ve niteliğine göre sahip olduğu SPA merkezi hizmetlerinden yararlanan konuklar) ve mekânları geçici olarak günübirlik kullanan konuklar (otelde yer alan SPA

merkezlerinden yararlanan) olmak üzere iki grupta incelenmektedir (Çakırkaya, 1995).

"Hizmet sunan" bireyler de kullanıcı tanımının kapsamında yer almaktadır. Hizmet sunanlar, kullanıcıların SPA merkezinin hizmet alanlarından yararlanmasını sağlayan idari, teknik ve servis personellerinin oluşturduğu grubu kapsamaktadır.

SPA merkezleri, bu iki kullanıcı grubuna ve bu grupların birbirleri ile olan ilişkilerine göre nitelik ve nicelik kazandığı için kullanıcıların istek, ihtiyaç ve şikâyetlerini belirlemeleri tasarımda etkili rol üstlenmelerini sağlamaktadır.

Uzmanlar: İç mimar, mimar, inşaat mühendisi, makine mühendisi ve elektrik mühendisi gibi mühendislerin, tasarımı yapılan SPA merkezinin inşa edilmesinde ve hayata geçirilmesinde etkili rolleri bulunmaktadır.

Finansmanlar ve Sermayedarlar: Devlet, bankalar, otel zincirleri, yatırım ve kredi kuruluşları, tasarlanan SPA merkezinin yapımında maddi yönden gelir sağladığı için önem taşımaktadır. Para akışının kesilmesi halinde zaman kaybının doğması ve bunun sonucu zarara uğrama, finansman ve sermayedarlara düşen rolün etkisini göstermektedir.

Yapımcı: SPA merkezi inşaatını yüklenen firma ve bu firmaya bağlı taşeron firmalar yapımcı olarak rol üstlenmektedir.

Tüm bu kişi ve kuruluşların yanı sıra otelin içinde bulunduğu çevre ve arsa sahipleri, peyzaj mimarları, aydınlatma, asansör, yangın korunumu, mutfak ve akustik danışmanları, SPA merkezi kimliğinde etkili logo, tabela, levha gibi elemanların tasarımında etkili grafikerler ile personel kıyafetleri, masaj yatakları için kullanılan yatak örtüleri, havlular, bornozlar gibi kullanılan kumaşların tür, renk, biçim ve kalite tercihinde etkili tekstille ilgilenen kişiler de SPA merkezi tasarımında rol alabilmektedirler.

SPA merkezi tasarımında rol dağılımının yapılması, tasarım öncesinde ve tasarım sonrasında yapılan programın aksamaması, kullanıcının mekândan hoşnut ayrılması ve SPA merkezinin tercih edilir olabilmesi açısından önemli olmaktadır.

4.2.3. SPA Merkezi Tasarımını Etkileyen Temel Faktörler

SPA merkezi konseptinin oluşumundaki ve tasarım sürecindeki karar evrelerinde, iç mimar ve mimarın bakış açısı, tecrübeleri, istekleri kısacası tüm kültürel birikimi ve düşünce yapısı önemli bir tasarım faktörü olarak etki etmektedir. Bu tasarım faktörleri farklı tasarımcıların aynı tasarım problemine birbirinden farklı çözümler getirmesinin temel nedenini oluşturmaktadır.

Tasarımı etkileyen diğer faktörler, tasarım sürecinde iç mimar ve mimardan bağımsız olarak oluşmakta ve her tasarım probleminin niteliğine göre değişmektedir.

SPA merkezi tasarım sürecinde, tasarımcının karar verme ve problem çözme eylemlerini etkileyen temel faktörler şu şekilde belirtilmektedir (Çakırkaya, 1995).

İşletme Faktörü: SPA merkezi işletmeleri, işletme politikalarında kendilerine özgü bazı standartlar oluşturmaktadır. Genellikle SPA merkezlerinin hizmet götürmeyi planladığı kullanıcı grubu ve yan hizmetlerin türü, hatta tesisin iç mimarı, mimarı ve ticari imajı SPA merkezinin işletme politikası ile önceden planlanmaktadır.

Tasarımcı, tasarım ve konsept oluşturma aşamasında SPA merkezinden beklentilerini ve standartlarını birer tasarım faktörü olarak kabul edilebilir (Çakırkaya, 1995).

Turizm Faktörü: Turizm hareketleri, SPA merkezlerinin var olma nedenlerini oluşturmaktadır. Oteller turizm sektörüne hizmet sunan konaklama işletmeleri olduğu için, turizm sektöründeki her türlü hareket, çeşitlenme ve değişim bu sektör içinde kâr amacı ile daha büyük bir paya sahip olmaya çalışan otel işletmelerinin politikalarını ve SPA merkezi tasarımından olan beklentilerini etkilemektedir.

Ekonomik Faktörler: Turizmin çok yönlü ekonomik bir aktivite olduğu bilinmektedir. Yatırımcının temel amacı kâr edebilmek olduğu için yatırımcı ilk yatırım maliyetlerini ve otelin işletilmesi sırasında uygun bir işletme politikası ile işletme maliyetlerini kontrol altında tutmaya çalışmaktadır.

Tasarımın olabilirlik aşamasında, üretim ve işletme sürecinde işletme politikasının gereklerinden ve tesisin kendisinden kaynaklanacak ekonomik beklentileri karşılayacak otel tasarımı ortaya konulabilir (Çakırkaya, 1995).

Mimari Akımlar ve Eğilimler: Otel tasarımı, akımlarla gelen düşünce sistemlerinden ve biçimsel öğelerden etkilenmektedir. Özellikle 1950'lerden sonra kişiliksiz, birbirine benzer oteller yerine içinde bulunduğu ülkenin, yörenin özelliklerini taşıyan ve misafirlere otelin işletme politikasına göre belli bir imajı hedefleyen oteller tasarlanmaya başlanmıştır. Yerel kültürün ve geleneklerin etkisi altında yeni arayışlara girilmiştir (Çakırkaya, 1995).

Genellikle Uzak Doğu kültürünün izlerini taşıyan bir mimariye sahip SPA merkezleri ise, tasarım detaylarından, kullanılan ürünlere kadar her ayrıntıyı bu konseptle yansıtmaktadır.

Mekânsal ve İşlevsel Faktörler: SPA merkezi tasarımında birbirinden farklı özellikler gösteren çok sayıda işlev bir arada bulunmaktadır. Tasarımcı, tüm bu işlevlerin farklı gereksinimlerini göz önüne almalı ve bunlara bağlı olarak mekânsal ihtiyaçları saptamalıdır.

Ayrıca, bu işlevlerin birbirleri ile olan ilişkilerine bağlı olarak mekânların konumlandırılmaları, tasarımda problem oluşturabilmektedir. Eylemlerde rol alacak kullanıcı gruplarının belirlenmesi, doğru tasarım kararlarının verilebilmesi için önemli olmaktadır.

Fiziksel Faktörler: Otellerde yer alan SPA merkezlerinin tasarımında konsepti etkileyen fiziksel faktörler; yakın çevre ve arsaya ilişkin faktörler ile fiziksel çevre koşullarına ilişkin faktörlerden oluşmaktadır.

SPA merkezi tasarımında kullanıcılar için iklimsel, akustik ve görsel konfor şartlarının oluşturulması ile fiziksel konfor koşulları sağlanmaktadır.

Teknik Faktörler: Teknoloji, SPA merkezi işletme yöntemlerini ve donanımlarını etkilemektedir. SPA merkezlerinde çeşitli sistemlerin kullanılması, kullanıcılara sunulan hizmetlerin kalitesini arttırmaktadır.

Emniyet, elektronik ve mekanik donanım faktörleri SPA merkezi tasarımını etkileyen teknik faktörleri oluşturmaktadır. SPA merkezi programının genişlemesi, kullanıcı sayısının ve suç işleme oranının artması, otellerde güvenlik sistemlerinin kullanılmasını ve can-mal güvenliğine yönelik önlemlerin alınmasını gerekli kılmaktadır.

SPA merkezi tasarım probleminde, tasarım girdileri içinde bu faktörler, tasarımcı kişiliğine bağlı faktörlere oranla öncelik kazanmaktadır. Bu faktörlerin artmasının bazı nedenleri aşağıda belirtilmektedir (Çakırkaya, 1995).

SPA merkezi kullanıcı sayısının çok olması ve belirli olmaması, tasarımın temel beğeni ve beklentilere göre yapılmasına sebep olmaktadır. Bu nedenle tasarlanan SPA merkezinin olası kullanıcı türü ve beklentileri tasarım aşamasında belirlenmeli, müşteri profili saptanmalı ve bu analizler sonucu ortaya çıkan faktörlere göre tasarım yapılmalıdır.

Tasarım sürecinde fonksiyon şemaları ve mekân organizasyonu yapılabilir, mekân organizasyon ilkelerinin gerektirdiği mekânsal ilişkiler kurulabilir.

Tasarlanan SPA merkezinin uygulanma maliyetinin ve daha sonraki bakım ve işletme maliyetlerinin, işletmecinin ekonomik beklentileriyle uyum içinde olması gerekmektedir.

4.2.4. SPA Merkezi İç Mekan Tasarlama İlkeleri

Bir oteldeki mekân dağılımı, o otel için çevre etkileri, hedeflenen hizmet kalitesi ve hatta varsa bağlı bulunduğu zincir prensiplerinin etkileri göz önüne alınarak oluşturulan ihtiyaç programı ile belirlenmektedir (Çakırkaya, 1995).

Tasarımcı otellerin genel iç mekânlarını tasarlamadan önce kullanıcı tanımlarını yapmalı, gereksinimlerini araştırmalı, fiziksel çevre problemlerini (işlevsel, çevre şartlarına, tesisat ve mekanik donanıma, emniyete ilişkin, kısıtlamalardan doğan problemler) ve psiko-sosyal çevre problemlerini (davranışsal, çevre imajına ve mekânın ifade değerine ilişkin, mahremiyet ve estetik problemleri) saptamalıdır.

Bu aşamalar otellerde yer alan SPA merkezlerinin tasarımında ve dağılımında istenen sonuca ulaşabilmek için analiz edilmelidir:

Kullanıcı Tanımlarının Yapılması: Bir SPA merkezi mekânı onu kullanan kişilerin sayısı, eylemleri, kültürel ilişkileri, her bireyin sahip olduğu temele bağlı parametrelerin etkisinde meydana gelmektedir (Bayazıt, 1969).

İnsanların konaklama, beslenme, eğlenme gibi çeşitli gereksinimlerini karşılayan, ekonomik ve sosyal bir işletme olan otellerde, 'hizmet sunulan' (geceleyen veya oteli geçici olarak kullanan konuklar) ve 'hizmet sunan' (yönetim, personel gibi konuklara hizmet veren kişiler) olmak üzere iki tip kullanıcı profili görülmektedir.

Toplumsal ve kişisel standartların, gereksinimlerin, otel müşterisi tipinin, yaşam biçimlerinin ve gelir düzeylerinin belirlenmesi SPA merkezlerinin tasarım kararlarının alınmasında etkili olmaktadır.

Kullanıcı Gereksinimleri: Kullanıcı gereksinimleri, kullanıcının bir mekân içinde yaşamını toplumsal, psikolojik ve fizyolojik rahatsızlıklara uğramadan sürdürebileceği ve yaptığı işlerde verimli olmasına yardım edecek olanakları veren çevre koşullarıdır (Ertürk, 1977).

Kullanıcıların amaçlarının, fiziksel ve psiko-sosyal gereksinimlerinin doğru saptanması, iyi bir tasarımın en temel öğeleri olmaktadır. Gereksinmeler, kullanıcı veya tasarımcı tarafından mekânda yer alacak eylemlerin özelliklerine bağlı olarak ortaya konmaktadır.

Mekânın değişen ritminin her geçen gün biraz daha hızlanmasında asıl etken gereksinimlerdeki artıştır (Çubuk, 1973).

Fiziksel Çevre Problemleri: Karmaşıklaşan tasarlama sorunlarını çözmek ve kullanıcı ihtiyaçlarını karşılayabilmek için, tasarlama olgusuna genellikle bir problem çözme ve karar verme eylemleri olarak bakılmaktadır.

"İşlevsel problemler"; SPA merkezinin mekanları arasındaki işlevsel ilişkileri, sirkülasyon bağlantılarını, SPA merkezi işlevlerinin şehirsel işlevlere uyumunu ortaya koyan tasarlama problemleridir (İldeniz, 1991). SPA merkezi

içerisinde kullanımı ve işlevi birbirine benzeyen alanların aralarında bağlantı sağlanıp, hiyerarşik bir düzende genel kullanım alanlarından özel kullanım alanlarına doğru düzenlenmelidir.

"Çevre şartlarına ilişkin problemler"; kullanıcıyı çevreleyen fiziki bünye içerisinde çıkan problemlerdir. Fiziksel ve mental denge durumunun sürekli korunabilmesi için, SPA merkezinin temel gereksinimleri karşılaması gerekmektedir. Kısaca, termal bir çevre oluşturulmalı, uygun ışığı ve yapay aydınlatma sağlanıp göz kamaşması önlenmeli, aşırı gürültüye karşı korunma ve akustik denge sağlanmalıdır (Alphan, 1985).

"Tesisat ve mekanik donanıma ilişkin problemler"; tesisat ve mekanik hacimlerin planlanması, tesisat ağının çözümü, onarım olanaklarının yaratılması gibi problemlerdir (İldeniz, 1991).

"Emniyete ilişkin problemler"; güvenlik, strüktürel dayanıklılık, deprem, su baskını, heyelan, kaza ve yangın gibi çevre şartlarından korunma problemleridir (İldeniz, 1991).

"Kısıtlamalardan doğan problemler"; teknolojik, ekonomik, doğal (manzara, bitki örtüsü, iklim koşulları, vs.) ve yapay (parsellerin konumu, altyapı, ulaşım, vs.) çevre kısıtlamalarından, yapım teknolojisi, yapı malzemeleri ve yapım araçları kullanımlarından doğan problemlerdir (İldeniz, 1991).

Psiko-sosyal Çevre Problemleri: İnsanın çevresiyle olan kültürel, yargısal ve algısal ilişkileri psiko-sosyal çevre problemlerinin ana konusunu oluşturmaktadır.

"Davranışsal problemler"; kullanıcıların karşılıklı ilişkilerini, tasarlamaya etkilerini, eylemler ve eylem kalıplarını, davranış farklılıklarını içeren problemlerdir (Aydınlı, 1986). SPA merkezi tasarımındaki en önemli hedef müşterilerin amaç ve isteklerini karşılayabilmektir.

"Mahremiyet Problemleri"; kişilerin bireysel veya toplu halde karşılaştıkları problemlerdir (İldeniz, 1991). SPA merkezlerinin tasarımında kullanıcıların istekleri doğrultusunda mahremiyet sağlanmalıdır. Mekânların biçimlenmesini sağlayan kişi ve grup mahremiyeti, mekânların alt mekânlara bölünmesini sağlamaktadır.

“Estetik problemler”; SPA merkezinin bütününün ve mekân birimlerinin taşıdığı anlam ve ifadeler ile oluşmaktadır. SPA merkezi tasarımında estetik sorunlar ile karmaşık teknik sorunlar birlikte bir uyum içinde çözülebilir.

“Çevre imajına ilişkin problemler”; kişinin zihninde taşıdığı şematik bir çevre modelinde oluşan problemlerdir (Esin, 1979). Görsel açıdan SPA merkezini toplumsal ve sembolik içeriğini doğru belirleyecek çözümler aranabilir.

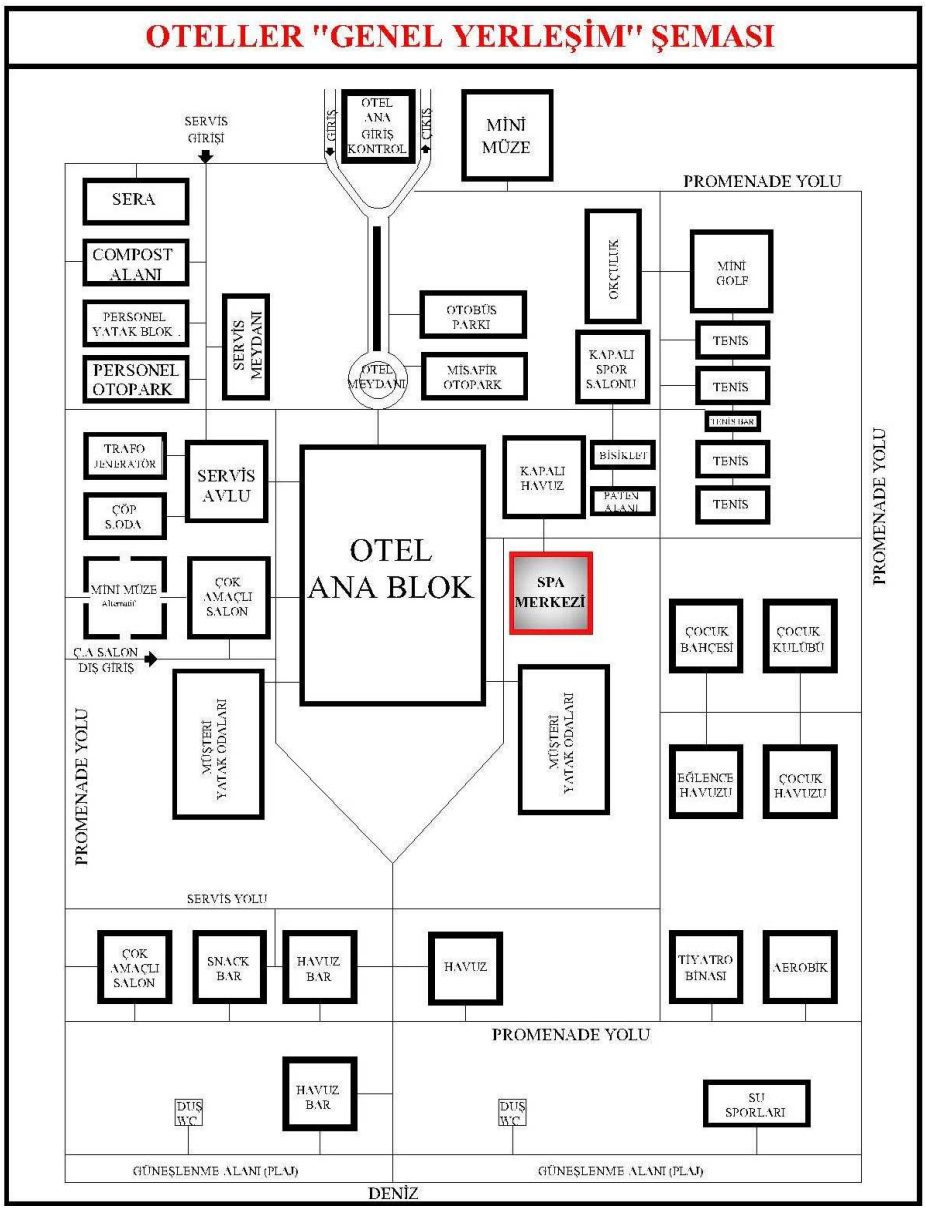
“Mekânın ifade değerine ilişkin problemler”; kullanıcıların çevrelerine verdikleri görsel değerler ile oluşmaktadır (Yürekli, 1980). SPA merkezi tasarımında çevreye verilen ifade değeri, kültürel normların kullanımı, alışılmamış iç mimari uygulama, müzik kullanımı gibi özellikler ile birlikte düşünülebilir.

5. BÖLÜM

OTELLERDE YER ALAN SPA MERKEZLERİNİN İÇ MEKAN BİRİMLERİNİN BİÇİMLENMESİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLERİN SAPTANMASI VE ANALİZİ

5.1 . Oteller ve SPA Merkezlerinin Mekansal İlişki Şeması

5.1.1. Otellerin Genel Yerleşim Şeması

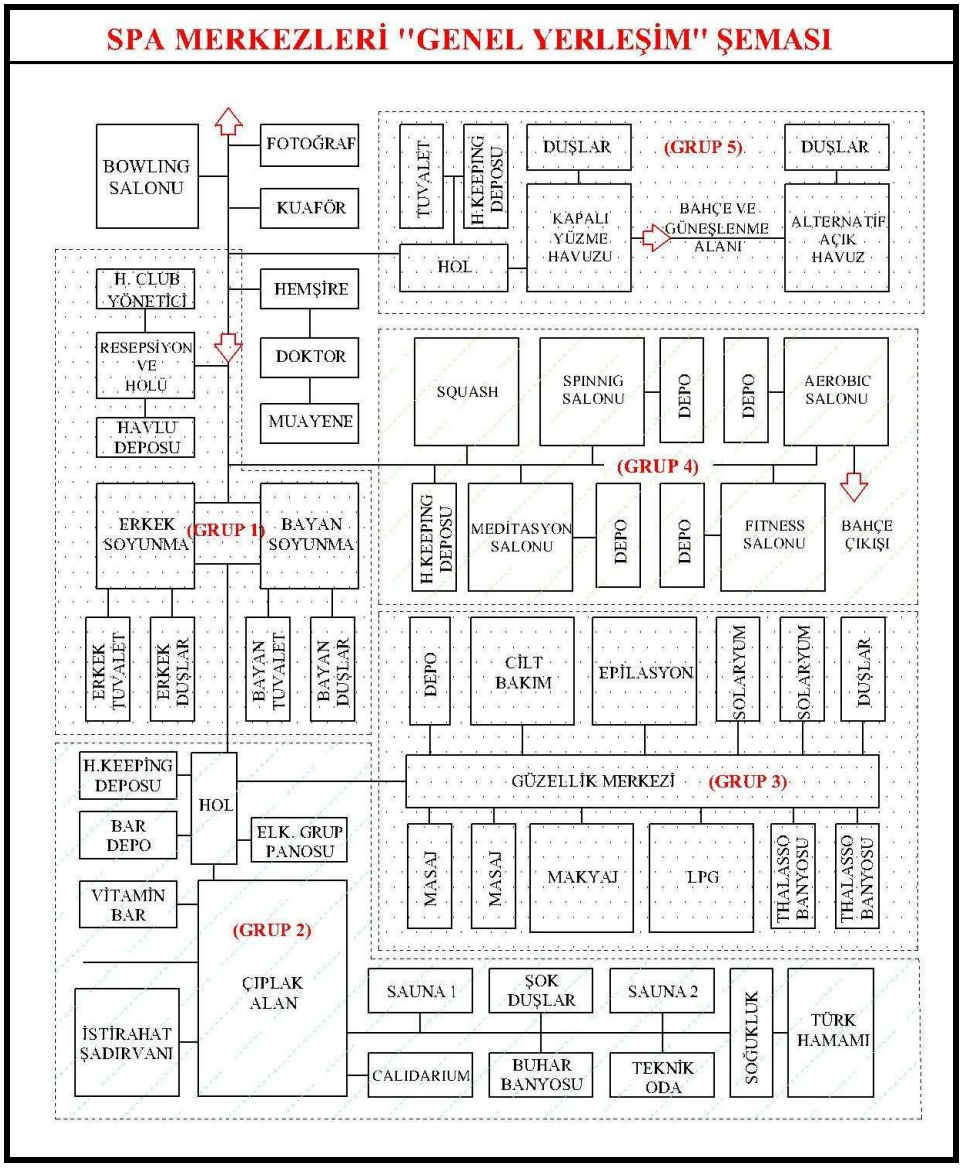

Şekil 5.1. Oteller Genel Yerleşim Şeması (Tugay, 2004)

Otellerde yer alan SPA merkezleri ana yapı bünyesinde veya ana yapıya kapalı geçişli, SPA merkezi kullanıcılarının yatay ve düşey sirkülasyonlarla rahat ulaşabilecekleri şekilde yer alabilir (Şekil 5.1). Tatil köylerinde ise SPA merkezleri fonksiyon şemasına uygun bir şekilde bağımsız olarak planlanabilir.

SPA merkezini aynı anda kullanacak kişi sayısı, tesisin toplam yatak kapasitesinin %30 u kadar olmalıdır (Tugay, 2004).

5.1.2. Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin Genel Yerleşim Şeması

Şekil 5.2. SPA Merkezleri Genel Yerleşim Şeması (Tugay, 2004)

SPA merkezlerinin giriş ve çıkış birimleri tek yerden yapılması sağlanabilir, SPA merkezlerinden çıkılan bahçelerden misafir girişleri engellenebilir (Şekil 5.2).

Kapalı yüzme havuzları SPA merkezleriyle birlikte planlanmalı ve işlev şemaları birlikte yürütülmelidir. Doğrudan ilişkili olmamakla birlikte bowling salonu, kuaför ve doktor odası SPA merkezi bünyesinde veya yakınında planlanması önerilebilir.

Aerobik, saunalar bölümü (çıplak alan) ve kapalı yüzme havuzu bahçe çıkışı önerilen mekanlardır. Spinning salonu ve fitness merkezi de günışığı alması önerilen mekanlardandır. Bu mekanlar gün ışığına açık olabilir ve bazılarının doğrudan bahçe çıkışı sağlanabilir. Bahçe çıkışı önerilen birimlerde, mekanın ihtiyacına bağlı olarak peyzaj düzenlemesi yapılabilir (Tugay, 2004).

Spor üniteleri ve spor sonrası kullanılan üniteler ile sağlık ve güzellik ünitelerinden oluşan SPA merkezleri, kullanıcılar tarafından en çok kullanılan birimler arasındadır. Bir çok hizmeti bünyesinde barındıran SPA merkezlerinin ek ücret alınan birimleri imkanlar doğrultusunda çok sayıda ve varsayılan kullanıcı sayısına yetecek kapasitede planlanabilir.

5.2. Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin Kullanıcı Eylemleri ve Eylem Alanları Açısından İncelenmesi ve Birimlerin Belirlenmesi

Ş. Tugay' ın da belirttiği gibi, SPA merkezleri kendi içerisinde 5 gruba ayrılabilir. Bu yaklaşımla her grup kendi içerisinde çözümlenmektedir. Gruplar aynı zamanda kullanılabileceği gibi bağımsız olarak da kullanılabileceği dikkate alınabilir. Gruplar hol ve koridorlarla birbiriyle ilişki kurabilir. Gruplar:

1. Grup Mekanlar (Giriş Mekanı): SPA merkezi yönetici odası, Resepsiyon ve Temiz havlu dolabı, Soyunma odaları, Tuvaletler ve Duşlar

2. Grup Mekanlar (Islak Mekanlar): Türk hamamı ve soğukluğu, Saunalar, Buhar odası, Şok duşları, Tepidarium, Calidarium, Vitamin bar ve deposu, İstirahat salonu

3. Grup Mekanlar (Güzellik Merkezi): Güzellik merkezi üniteleri, Thalasso banyoları, Duşlar, Masaj odaları, Solaryum

4. Grup Mekanlar (Spor Alanı): Fitness merkezi, Spinning salonu, Aerobik salonu ve depoları, Meditasyon salonu

5. Grup Mekanlar: Kapalı yüzme havuzları

5.2.1. 1.Grup Mekanlar

- **Yönetici Odası**

1. grup mekanlar arasında yer alan yönetici odasının giriş holü üzerinde bulunması gerekmektedir. Yönetici odasıyla, resepsiyon arasında direkt bağlantı kurulması ana hedeftir. Yönetici odasının tefrişinde; çalışma masası, etejer, evrak dolabı, koltuk, ve sehpa olabilir (Tugay, 2004) (Şekil 5.3).

Şekil 5.3. SPA Merkezinde Yönetici Odası İç Mekan Tasarımı (Web İletisi 24)

- **Medikal Merkez**

Medikal merkez genellikle SPA merkezine yakın veya müşteri ana sirkülasyonları üzerinde yer alabilir. Günışığından direk yararlanması tercih edilen bir durumdur. Medikal merkeze ulaşımda kot farkı bulunması halinde merdiven yanında rampa da planlanabilir.

Medikal merkez;

a) Hemşire odası ve bekleme birimi,

b) Doktor çalışma odası,

c) Muayene odası veya nişi,

d) Hasta odası veya nişi olmak üzere 4 bölümden oluşarak planlanmalıdır.

Medikal merkez girişi hemşire odasından sağlanabilir. Bekleme birimi için konforlu koltuklar tercih edilebilir. Hemşire odası tefrişinde; çalışma masası, ecza ve evrak dolabı bulunması gereken donatım elemanlarıdır (Tugay, 2004).

Doktor odasında, çalışma masası, bekleme koltukları, sehpa, ecza ve evrak dolabı bulunabilir. Çalışma birimi, muayene birimi ve hasta nişine tek kapıdan girilebilir. Kapının eni en az 1 m. olmalı ve içten kilitlenme olanağı bulunmalıdır.

Muayene odası/nişinde; üst dolaplı ve tezgahlı lavabo ile muayene yatağı, ecza dolabı bulunabilir. Niş şeklinde planlanması halinde çalışma bölümünden seperatör yardımıyla ayrılabilir. Tezgahta mermer, laminant, policarbon vb. malzemeler kullanılabilir, tezgah arkası ise hijyenik malzemeler kullanılarak tasarlanabilir.

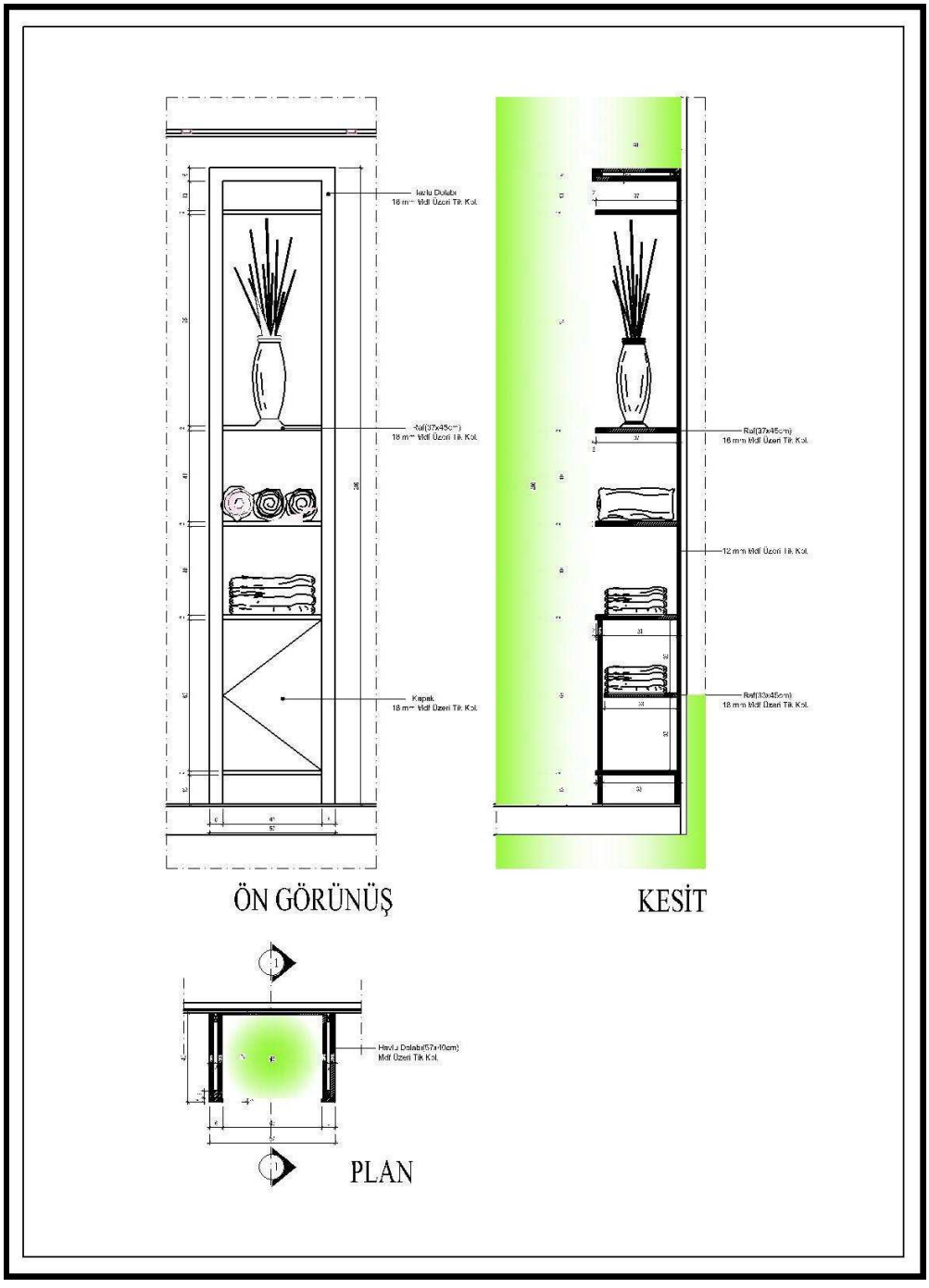
- **Resepsiyon ve Temiz Havlu Deposu**

Resepsiyon, giriş holünde yer almalıdır. Resepsiyon bankosu standart banko ölçülerine uygun bir şekilde tasarlanmalıdır (Şekil 5.4). Banko uzunluğunun boyu 2.00 m. olabilir, her 100 kişi için 1.00 m. eklenerek banko boyu ayarlanabilir (Tugay, 2004). Bankonun altında ve arkasında temiz havlu ve peştemaller için açık raflı dolaplar bulunabilir (Şekil 5.5).

Şekil 5.4. SPA Merkezinde Resepsiyon Birimi (Web İletisi 29)

Resepsiyonun bulunduğu giriş holüne ve banko arkasına içerisinde istif rafları bulunan bir depo tasarlanabilir.

Şekil 5.5. SPA Merkezinde Temiz Havlu Dolabı Tasarımı

Resepsiyonun zemin kaplamasında sert yüzeyli malzemeler, dolaplarda ve kapılarda laminant malzemeler tercih edilebilir (Şekil 5.6).

Şekil 5.6. SPA Merkezinde Resepsiyon Birimi (Web İletisi 24)

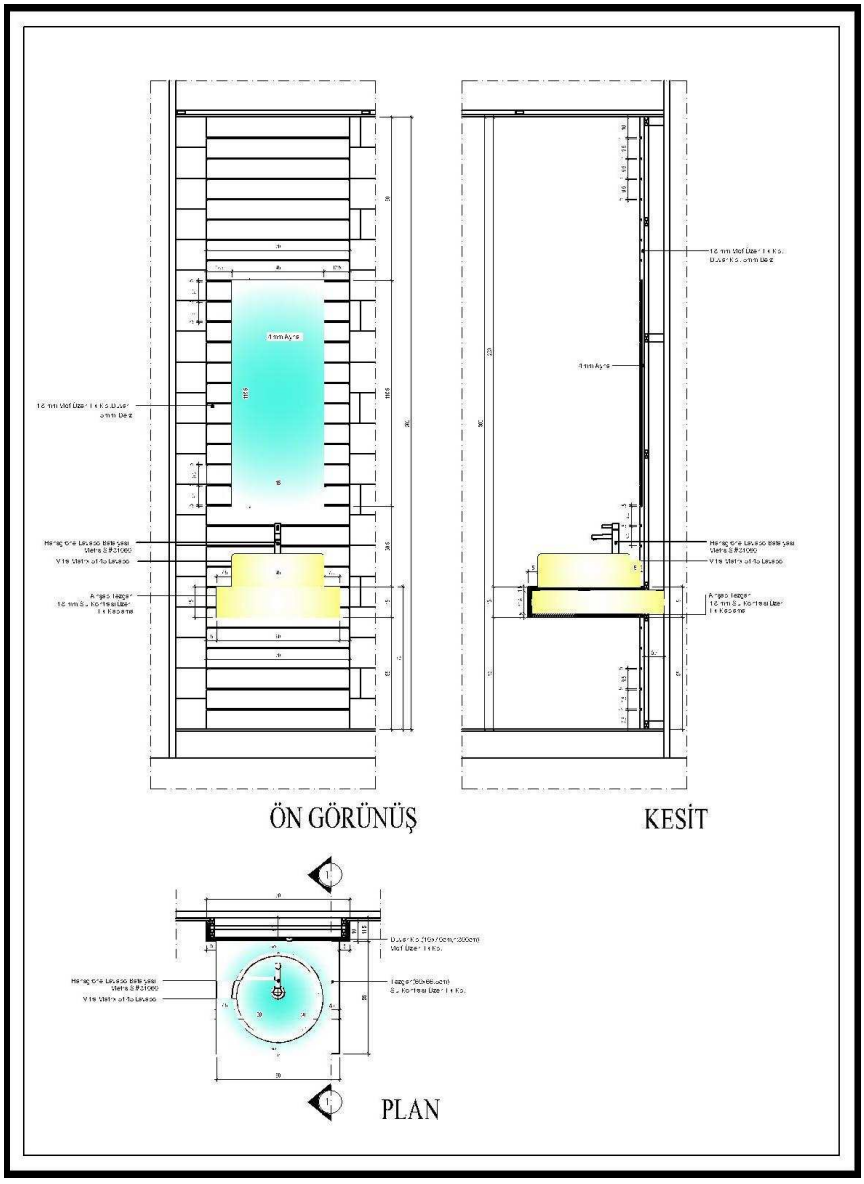
- **Soyunma Birimi / Duşlar / Tuvaletler**

SPA merkezi kullanıcılarının duş, tuvalet, soyunma birimlerine (1.grup) girmeden "çıplak alan" olarak adlandırılan sauna, buhar odası, Türk Hamamı, tepidarium, calidarium bölümü (2.grup) ile güzellik merkezine (3.grup) geçişleri engellenebilir. Fakat 4. ve 5. grup mekanlarına bağımsız olarak ulaşılmalıdır (Şekil 5.7).

Şekil 5.7. SPA Merkezinde Lavabolar-Tuvaletler (Web İletisi 29)

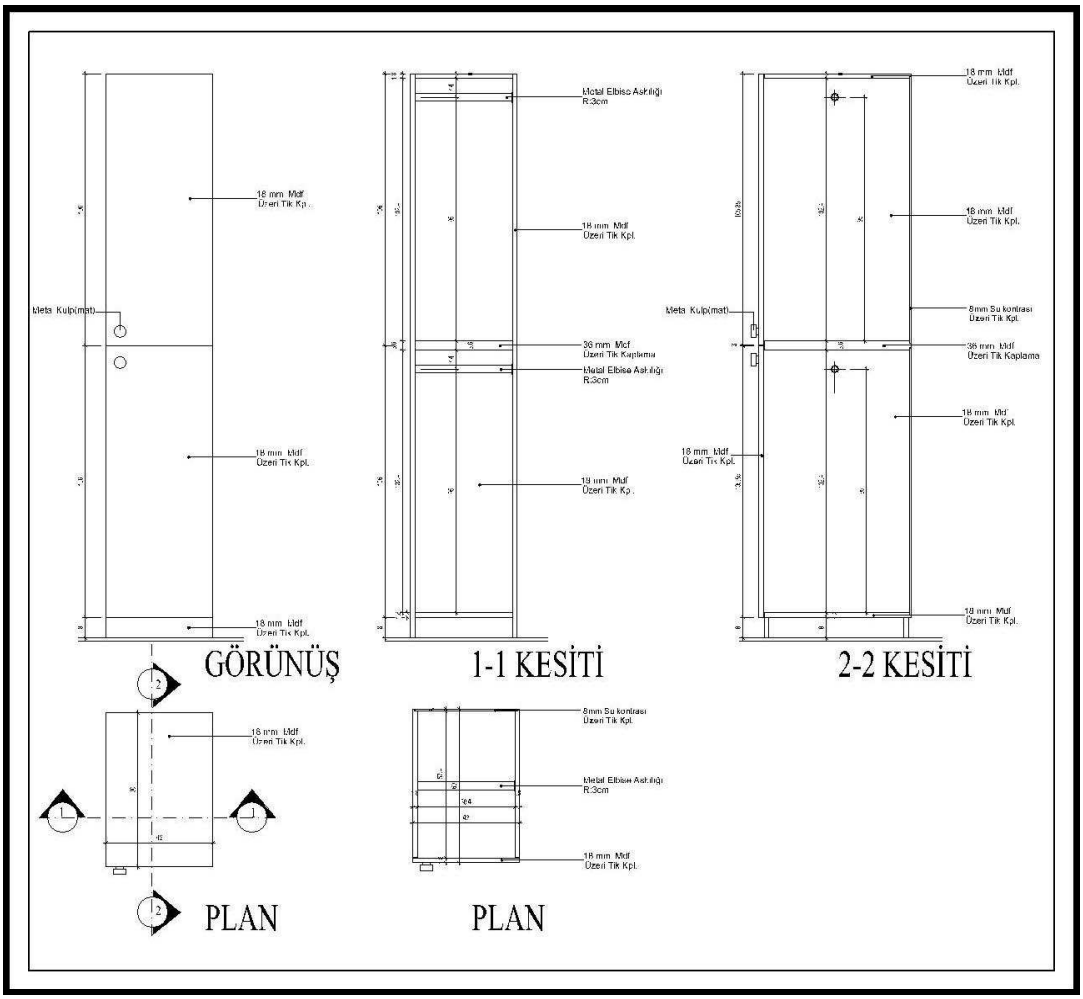
Soyunma birimi, duşlar ve tuvaletler SPA merkezi kapasitesinin (tesis kapasitesinin %30'u) tümüne yetecek ve kadın erkek oranı eşit alınarak, kadın-erkek ayrı ayrı her 50 kişiye bir tuvalet, bir pisuar, 25 kişiye bir duş, 5 kişiye bir soyunma dolabı ile tefrişe uygun alanlarla planlanabilir (Tugay, 2004) (Şekil 5.8).

Şekil 5.8. SPA Merkezinde Lavabo Tasarımı

Soyunma bölümü niş şeklinde olabilir ve bu hacimde bulunan dolaplar 40×40×80 cm. ölçüsünde iki katlı, laminant vb. kaplamalardan tasarlanabilir (Tugay, 2004) (Şekil 5.9).

Tuvaletlerde iklimlendirme yapılmalı ve kirli havanın aspire edilmesi gerekmektedir. Tuvalet birimlerinin giriş çıkış kapıları suya ve darbeye dayanıklı olmalı, hidrolik kol yardımı ile açılıp, kapanması kolaylaştırılmalıdır.

Şekil 5.9. SPA Merkezinde Soyunma Bölümü Dolapları Tasarımı

5.2.2. 2. Grup Mekanlar

- **Türk Hamamı**

Türk Hamamı 2. Grupta yer alan mekanların başında gelmektedir. İsmi gereği, kaçınılmaz olarak klasik hamam planlama esasına uyulmalı ve klasik malzemeler ile yapılması sağlanmalıdır. Türk Hamamında yerden ve duvardan ısıtma

uygulanabilir. Hamamın merkezinde mermerden yapılmış göbek taşı bulunabilir (Şekil 5.10).

Şekil 5.10. SPA Merkezinde Türk Hamamı (Web İletisi 52)

Türk Hamamı klasiklerinden mermer ve çini kullanımı mekanı daha da etkili hale getirmektedir. Mermer ve çini kaplanmayan yüzeylerde antibakteriyal boya kullanılabilir.

Türk Hamamlarında göbek taşının üzerinde tavan yüzeyinde kubbe bulunmaktadır. Kubbeden doğal ışık alınmaktadır. Doğal ışık alınamayan yüzeylerde ise alçı ile bir kubbe oluşturulabilir yapay aydınlatma ile kubbeden aydınlatma sağlanabilir.

Türk Hamamlarında masaj fonksiyonu ile kullanılacak olan bir kese odası bulunabilir. Sabunlu masaj ve kese için yerden yüksekliği 70 cm. olan, 70×180 cm. ölçüsünde göbek taşı bulunabilir (Şekil 5.11). Hamam giriş mekanı ve kese oda kapısı masif ahşap kaplama olmalı ve içerisinin görülmesini sağlayacak camlı

bölümü bulunması gerekmektedir (Tugay, 2004). Hamam giriş mekanında temiz / kirli havlu ve peştemal dolapları bulunabilir.

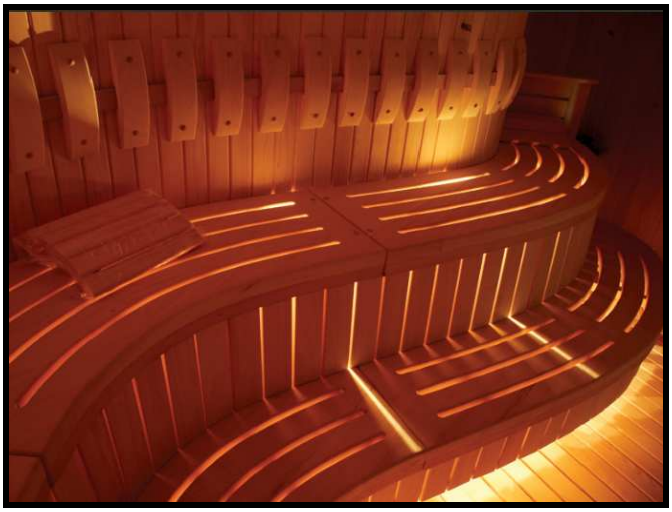
Şekil 5.11. SPA Merkezinde Türk Hamamı (Web İletisi 53)

Soğukluk mekanında ise oturma bankları ve yer döşemesi masif ahşaptan yapılabilir ve Türk süsleme sanatı öğelerini taşıyan ahşap elemanlar kullanılabilir. Soğukluk mekanının tasarımı döşemede kullanılan değişik zemin kaplamalarıyla zenginleşebilir. Soğukluk mekanı bulunmayan hamamlarda mekana masif ahşaptan yapılmış çift kapıdan girilebilir. Dinlenme amacı taşıyan soğukluk bölümünün, sauna, buhar odası vb. ünitelerin dinlenme birimleri ile ortaklaşa kullanılabilmesi de düşünülebilir.

- **Saunalar**

Sauna yüksek sıcaklık ve düşük nem oranlı ortamda sauna banyosu yapan kişinin deri tabakasının üst yüzeyinde 10°C ısı yükselmesi ile oluşur, aynı zamanda deri tabakasının altında da sıcaklık normalden 1°C daha artar, bu da vücudu hastalıklara karşı koruyan madde olan antikor üretimini arttırır, kan dolaşımını hızlandırır ve metabolizmamız deri altındaki sıcaklık yükselmesini önlemek için yoğun bir terleme ile tepki vermekte, bu terleme sırasında vücutta biriken toksinlerin

atılması ile gelen dinçlik laktik asidin atılmasıyla kaslardaki ağrıların giderilmesi, ölü hücrelerin atılmasıyla taze, pürüzsüz bir cilde sahip olma imkanı sunmaktadır (Web İletisi 67).

Şekil 5.12. SPA Merkezinde Sauna (Web İletisi 54)

SPA merkezlerinde biri diğerinden büyük ve farklı ısılarda çalışan en az iki sauna yapılmalıdır. Saunalardan en az birinin bahçeye açılan penceresi olabilir (Şekil 5.12, 5.13).

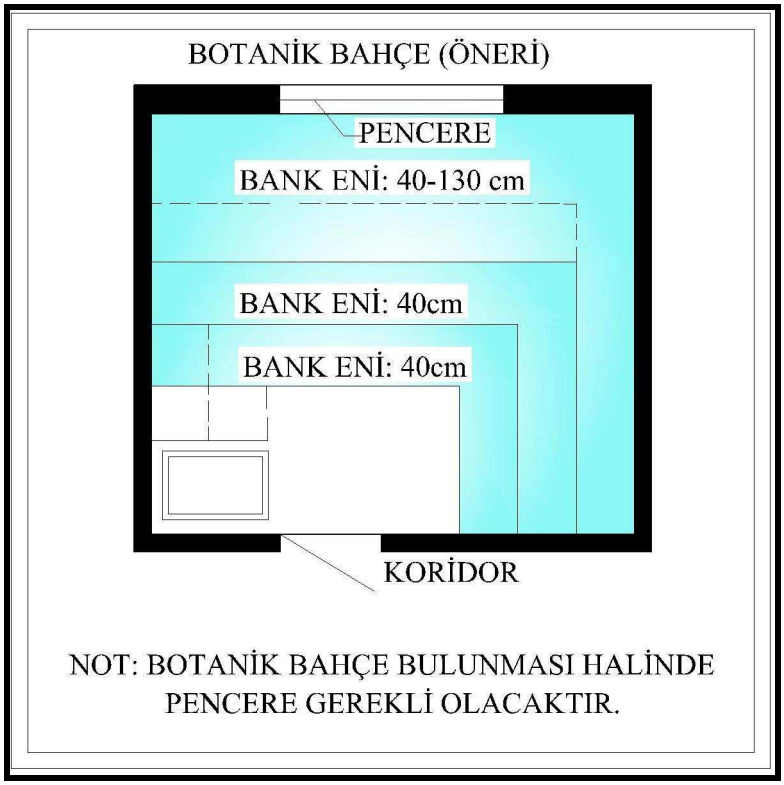
Çıplak alanda yer alması gereken saunaların istirahat salonundan da bir botanik bahçeye açılması önerilebilinir. Yeterli büyüklükte tasarlanmış Türk Hamamının soğukluk bölümü, saunaların istirahat bölümü olarak kullanılabilirler.

Şekil 5.13. SPA Merkezinde Sauna (Web İletisi 55)

Saunaların oturacağı alanın döşemesi, montajdan önce seramik ile kaplanmalı ve yer süzgeci mutlaka kullanılmalıdır.

Saunaların dinlenme birimine bakan cephesi camlı olması istenir, eğer bu durum gerçekleşemiyorsa en azından kapısının camlı olması tercih edilir. Sauna içerisinde her hangi acil bir durumda kullanılmak üzere alarm butonu bulunabilir (Şekil 5.14).

Şekil 5.14. SPA Merkezinde Sauna Tasarımı (Tugay, 2004)

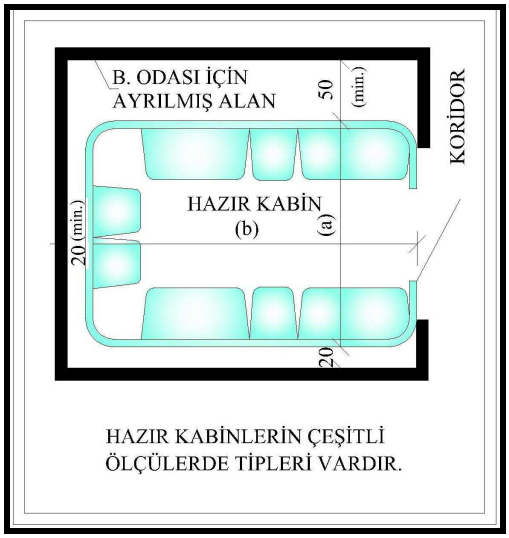
- **Buhar Banyoları**

Buhar banyosu, vücut toksinlerinden arınmanın en basit yolu olarak düşünülmüştür. Bu yolla cildin gözenekleri açılır, milyonlarca ter bezesi salgılama yapmaya başlar, vücut ürettiği metabolik maddeleri ve diğer atıkları dışarı atar. Terleme yoluyla vücut atıklarının %30'a kadar varan miktarı vücuttan uzaklaştırılır.

Şekil 5.15. SPA Merkezinde Buhar Banyosu (Web İletisi 56)

Buhar banyolarının kullanıcı sayısı en az 8 olmalıdır. Polyesterden imal edilmiş paket tip buhar banyoları tercih edilebilir (Şekil 5.15). İnşai tip yapılması durumunda R12 antislip malzeme, oturma seti ve duvarlarda ise mermer kaplama kullanılabilir. Eğer paket tip imalat kullanılacaksa öncelikle ölçüler belirlenmelidir. Kolay ve doğru montaj işleminin yapılması için buhar odası ölçüsünden 50 cm. daha büyük mekan ayrılmalı ve konulacağı alanın koridor duvarı, buhar odasının montajından sonra örülmelidir (Tugay, 2004). Paket tiplerde, konulacak alanın döşemesi montajdan önce seramik kaplanmalı ve yer süzgeci kullanılmalıdır (Şekil 5.16) (Şekil 5.17).

Şekil 5.16. SPA Merkezinde Buhar Banyosu Tasarımı (Tugay, 2004)

Şekil 5.17. SPA Merkezinde Buhar Odası (Web İletisi 57)

- **Teknik Oda**

Buhar odası için gerekli cihazların konulacağı teknik odanın buhar odası ile yan yana olması sağlanmalıdır. Çeşitli parfüm ve malzemeler için çelik raflar bulunabilir. Buhar odasının döşeme ve duvar malzemesinde hijyenik malzeme kullanılabilinir.

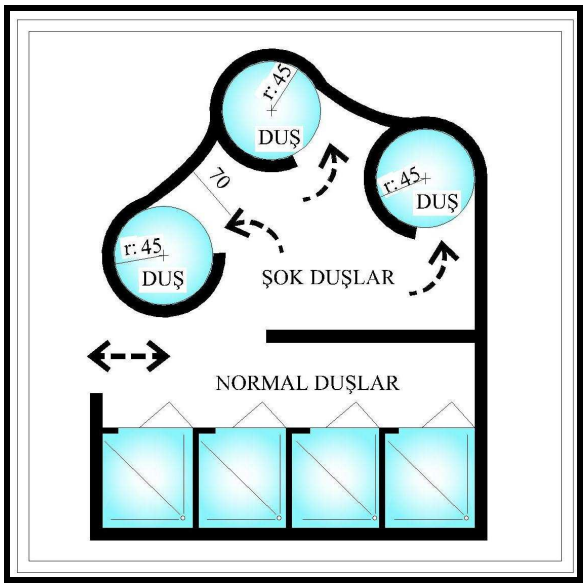
- **Şok Duşlar**

Hijyen kuralları nedeni ile günümüz saunalarında şok havuzları yerine şok duşları tercih edilmektedir (Şekil 5.18). Sauna adedi ve kapasitesine bağlı olmakla birlikte iki sauna, buhar odası ve hamamdan oluştuğu varsayılan bir grup için üç adet normal duş ile üç adet şok duş yeterli olabilir (Tugay, 2004). Her iki duş grubunun, çıplak alanda, grubun ortak sirkülasyon alanında yer alması sağlanmalıdır.

Şekil 5.18. SPA Merkezinde Şok Duş (Web İletisi 58)

Normal duşlarda temperli cam kapı veya duş kabini kullanılırken, şok duşlarda ise niş içerisinde duşlar birbirini görmeyecek tarzda kapısız olarak planlanabilir (Şekil 5.19) (Tugay, 2004).

Şekil 5.19. SPA Merkezinde Şok Duş Tasarımı (Tugay, 2004)

- **Tepidarium – Caldarium**

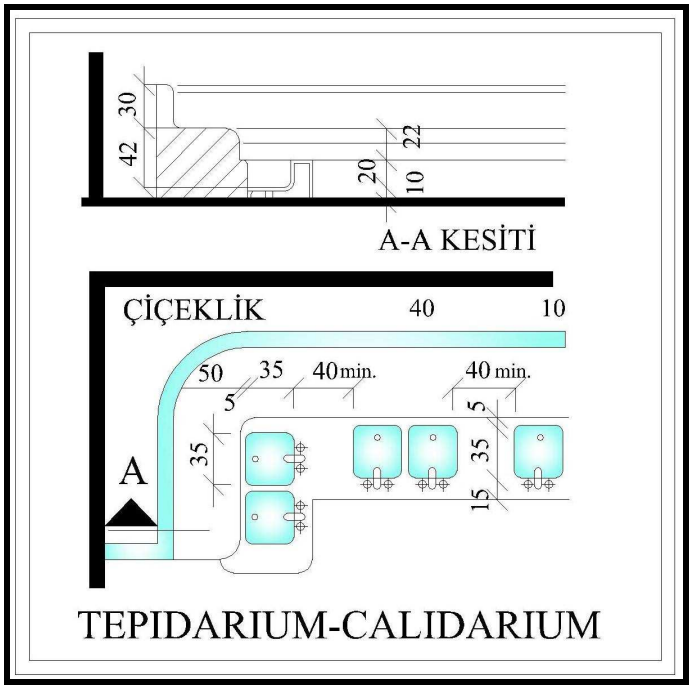
Bir ayağın sıcak, diğerinin soğuk su içerisinde bulunması esasına dayanan "Tepidarium-Caldarium" çıplak alanın bir köşesinde yer alabilir.

Bu mekan bir niş içerisinde bulunabilir, en az üç kişinin kullanabileceği altı küvetten oluşabilir, çevresinde rahatlık hissi uyandırmak amacı ile çeşitli bitkilerle zenginleştirilebilinir.

Oturma birimlerinin amorf olma zorunluluğundan dolayı beton yüzeyinin cam mozaik kaplama olması gerekmektedir. Eğer oturma biriminde sandalye tercih ediliyorsa sandalyelerin ayaksız ve polyester malzemeden olması tercih edilmektedir.

Kişi başına iki adet kullanılacak ayak küvetlerinin derinliği 20 cm. olabilir, boyutları ise 30×30 cm.'den az olmamalıdır. Küvetler, krom çelik veya mermerden imal edilebilir. Her küvet için, gider kumandalı sıcak-soğuk mix batarya ile pis su gideri bulunmalıdır (Tugay, 2004) (Şekil 5.20).

Mekanda kullanıcılara rahatsızlık hissi vermeyecek bir yer süzgeci ve zeminde yeterli eğim bulunmalıdır.

Şekil 5.20. SPA Merkezinde Tepidarium-Caldarium Tasarımı (Tugay, 2004)

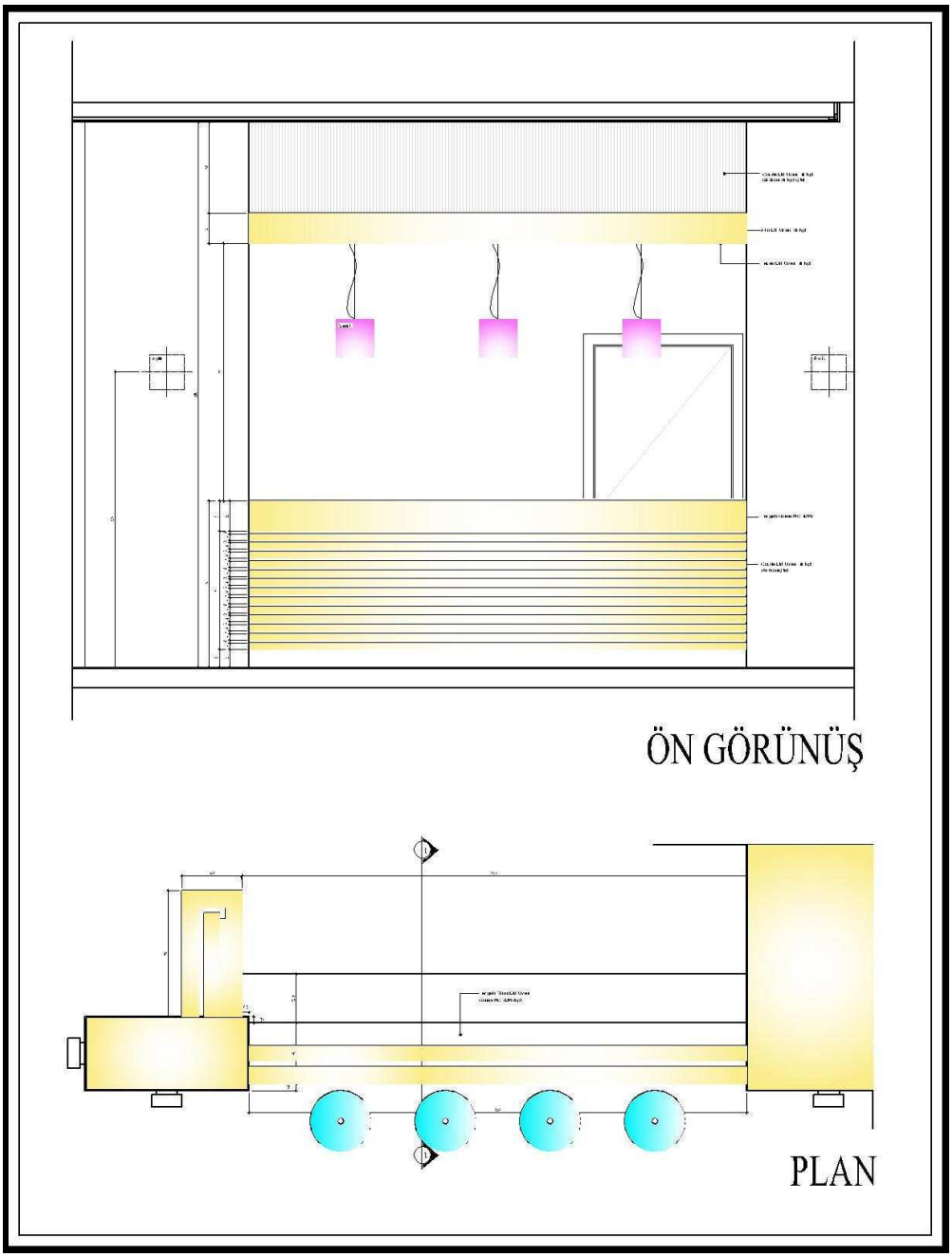
- **Vitamin Bar ve Deposu**

Vitamin barda hijyen açısından sadece içecek servisi yapılması zorunludur. Vitamin bar SPA merkezini kullanacak kişi sayısının %5'ine hizmet edebilmeli ve bulunan sayının yarısına, tezgah uzunluğu kişi başı 0.75 m. hesabı ile oturma imkanı sağlanmalıdır (Tugay, 2004). Tezgahlar standart ölçülere uygun olmalıdır (Şekil 5.22). Bar içi döşeme kaplamasında hijyenik malzemeler kullanılabilir (Şekil 5.21).

Şekil 5.21. SPA Merkezinde Vitamin Bar (Web İletisi 24)

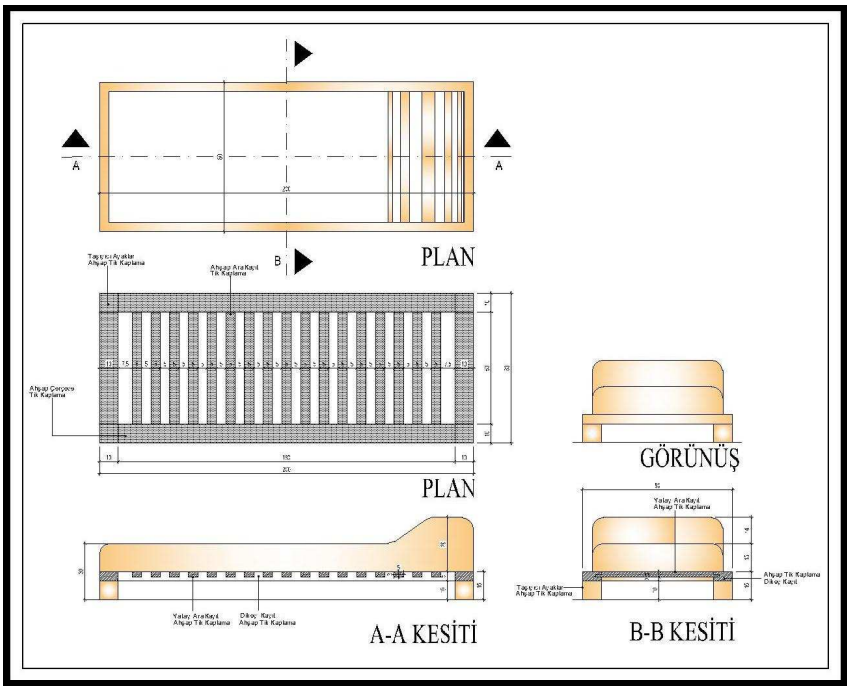
Vitamin barın kapasitesinin azlığı ve kullanıcı yoğunluğunun fazla olmaması nedeni ile soğuk oda yapımı önerilmez. Fakat sandık sepet deposu mutlaka yapılmalıdır. Deponun bardan ve dışarıdan kullanılmak üzere iki adet kapısı olabilir (Tugay, 2004).

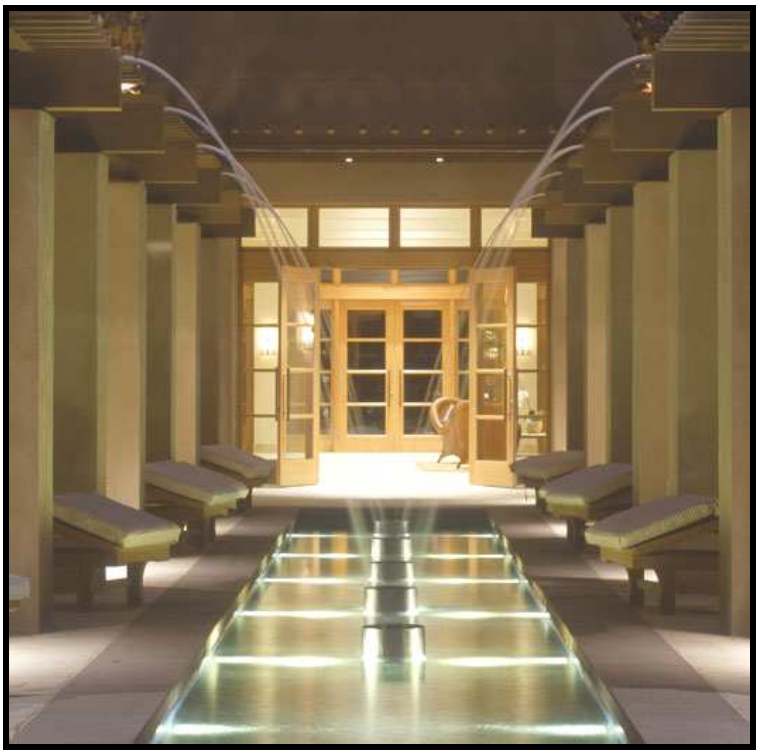
Şekil 5.22. SPA Merkezinde Vitamin Bar Tasarımı

- **İstirahat Salonu**

Saunalar, buhar odası, Türk hamamı, tepidarium-caldarium' un ortak kullanım alanlarında istirahat etmek için şezlonglar veya yatar koltuklardan oluşan bir salon planlanabilir ve olanak varsa salondan bahçeye çıkış sağlanabilir (Şekil 5.23).

Şekil 5.23. SPA Merkezinde İstirahat Salonundaki Şezlonglar İçin Tasarım

Şekil 5.24. SPA Merkezinde İstirahat Salonu (Web İletisi 59)

Döşeme kaplamasında R12 antislip, masif ahşap kullanılırken, duvarlarda ise hijyenik malzemeler kullanılmalı, bunların yanında antibakteriyal boya da kullanılabilir (Şekil 5.24). İstirahat salonun iklimlendirilmesi uygun koşullarda yapılmalı ve hava emiş sistemi bulunmalıdır (Tugay, 2004).

5.2.3. 3.Grup Mekanlar

- **Güzellik Merkezi**

Günümüzde güzellik merkezleri, unisex olarak konuklarca kullanılmaktadır. Güzellik merkezine belli bir tema (zayıflama,estetik/güzellik, thalatermi vb.) verilebileceği gibi yapılan araştırma ile en çok talep gören mekanlardan oluşan bir güzellik merkezi de yapılabilmektedir.

Şekil 5.25. SPA Merkezinde Güzellik Merkezi (Web İletisi 52)

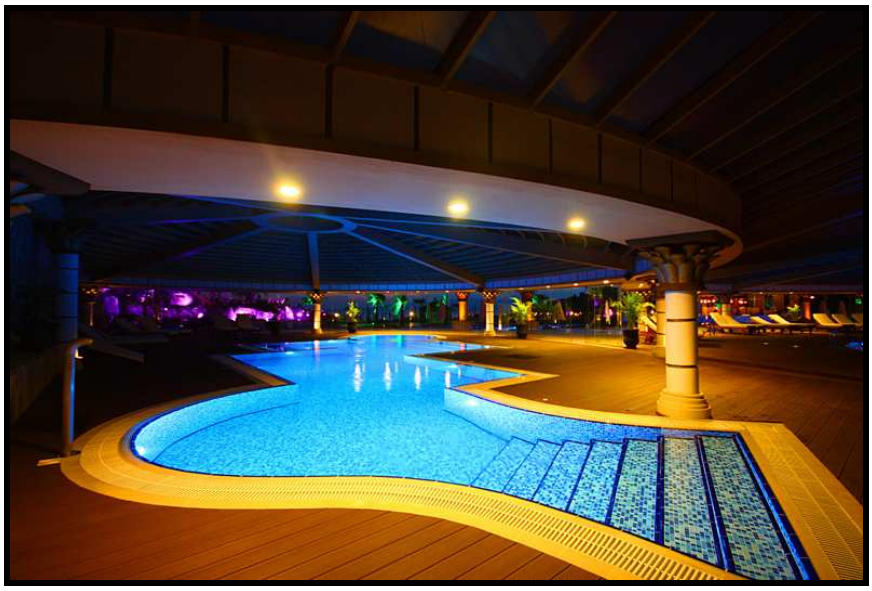
Güzellik merkezinde mekanların hangi amaçla, hangilerinin kullanılacağı ve mekanlarda kullanılacak cihazlar için o konunun uzmanlarından yardım alınmalıdır. Güzellik merkezlerinde; makyaj, cilt bakımı, lpg, epilasyon, masaj ve alternatif masaj, thalasso/yosun banyoları ile solaryum sıkça kullanılan birimlerdendir (Şekil 5.25). Thalasso banyosu dışındaki her odasında kabinli duş, tezgahlı lavabo ve üst dolap bulunabilir, kullanım amacına bağlı olarak su ve elektrik tesisatı döşenmelidir. Ayrıca boy aynası, askı, koltuk sehpa da tefriş yapılırken unutulmaması gereken donatılardandır.

Güzellik merkezinde konfor açısından iklimlendirme ve buna ilave olarak kirli hava emişi yapılması zorunludur. Güzellik merkezi bulunmayan tesislerde, bağımsız veya kuaför bünyesinde kozmetik satışı yapılabilir.

- **Thalasso Banyoları**

Thalassoterapi; koruyucu ve tedavi edici ve/veya kür amaçlı olarak tıbbi gözetim ve denetim altında, deniz ve çevresine özgü tüm yararlı etkenlerin, yani deniz iklimi, deniz suyu, deniz çamurları, yosunlar, kum ve denizden elde edilen diğer maddelerin kombine olarak değişik yöntemlerle kullanıldığı bir tedavi sistemidir (Web İletisi 76).

Thalasso banyoları; jakuzi ve çeşitli yosun, parfüm benzeri materyallerle, jakuzili küvetlerde banyo esasına dayalı olan bir sistemdir. Thalasso banyolarının tesisat hatlarının belirlenmesi için, öncelikle küvet markası ve teknik spektlerine ihtiyaç duyulacağından, marka seçimi tesisat hatlarının çekiminden önce belirlenmelidir.

Şekil 5.26. SPA Merkezinde Thalasso Havuzu (Web İletisi 53)

Thalasso banyolarında seans süresinin uzun olması ve devamlı tavana bakma nedeni ile kullanıcıların sıkılmaması için tavan yüzeyinde ayna, resim ve bunun gibi dekoratif süslemeler yapılmalıdır.

Thalasso banyolarında küvetlere rahat girilebilmesi amacı ile kapı 1,10 m. eninde olmalıdır (Tugay, 2004)

- **Duşlar**

Özellikle thalasso havuzunu ve solaryumu kullanan kullanıcılar için bu mekanlara yakın iki adet duş yapılmalıdır (Tugay, 2004). Duş teknesi kullanılmadığı takdirde döşemede R13 antislip malzeme, duvarlarda ise hijyenik malzeme kullanılmalı ve kumlanmış temperli cam kapı veya duş kabini seçilmelidir.

Duş girişlerinde çiftli askılar, içerisinde ise sıvı sabunluk ve çelik malzemeden yapılmış raf bulunabilir.

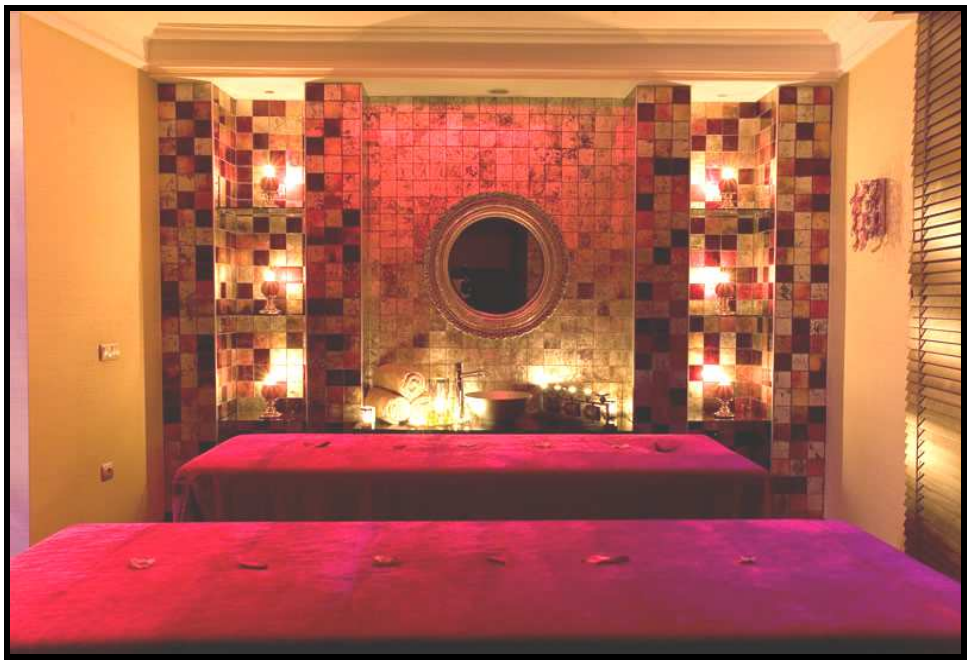
- **Masaj Odaları**

Gelir getirici özelliği ve kişi başı kullanım süresinin uzunluğu nedeni ile en az iki adet masaj odası tasarlanmalıdır (Tugay, 2004). Masaj odalarının döşeme kaplamalarında R12 antislip seramik malzeme kullanılmalı, duvarlarda ise mekanın dekorasyonuna uygun herhangi bir kaplama yapılabilmektedir (Şekil 5.27). Eğer duvar yüzeyinde boya kullanımı uygulanacaksa seçilen boyalar antibakteriyal özelliğe sahip olmalıdır.

Şekil 5.27. SPA Merkezinde Masaj Odası (Web İletisi 29)

Masaj odalarında alt ve üst dolaplı tezgahlı lavabo, boy aynası, sandalye, sehpa, askılık, 45×90×180 cm. ölçülerinde yarısı elbise dolabı, diğer yarısı havlu rafları olan dolap ve standartlara uygun masaj yatağı bulunmalıdır (Tugay, 2004). Donatılarda laminant malzeme, tezgah yüzeylerinde policarbon, laminant veya mermer kullanılabilir (Şekil 5.28).

Şekil 5.28. SPA Merkezinde Masaj Odası (Web İletisi 61)

- **Solaryum Odaları**

Solaryumların son yıllarda sağlık yönünden sakıncalarından bahsedilse de kullanıcılar tarafından tercih edilmelidir. Solaryumların iki adetten fazla olmaması önerilir. Solaryumların zaman sayaçlı, jetonlu modelleri tercih edilmelidir (Şekil 5.29). Yüksek enerji sarfı dikkate alınarak özel enerji hattı çekilmelidir.

Şekil 5.29. SPA Merkezinde Solaryum (Web İletisi 62)

Solaryum mekanında bu birime ait bir adet duş bulunmalıdır. Döşeme kaplaması olarak R12 antislip kullanılmalı, duvarlarda ise kullanıcılara ferahlık sağlamaya yönelik dekoratif kaplamalar uygulanabilir.

Solaryum cihazı montaj aşamasında çok küçük parçalara ayrılamadığı için giriş kapısının genişliği en az 1,10 m. olmalıdır (Tugay, 2004).

5.2.4. 4.Grup Mekanlar

- **Fitness Merkezi**

Fitness merkezi SPA merkezinin en çok kullanılan birimleri olup, genellikle ücretsiz hizmet veren bir aktivitesidir. Tercihen bu mekanların gün ışığı alacak şekilde konumlanması gerekmektedir.

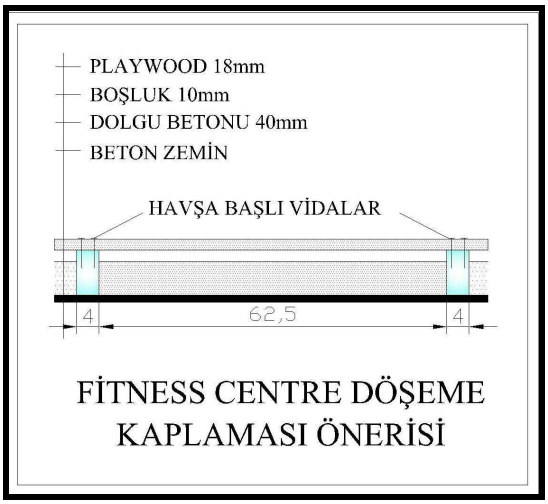

Şekil 5.30. SPA Merkezinde Fitness Merkezi (Web İletisi 24)

Mekanda kullanılacak ekipman seçimi konunun uzmanları ve işletmeciler tarafından yapılmalıdır. Fitness merkezi mekanı 90 m^2' den az olması mekanı kullanışsız bir hale getirmektedir (Tugay, 2004).

Fitness merkezi mekanında kullanılan yer döşemesi esnek bir malzemeden seçilmelidir. Örneğin;

a) Ahşap ızgara üzeri film kaplı playwood kaplama (Şekil 5.31),

Şekil 5.31. Fitness Merkezi Döşeme Kaplaması (Tugay, 2004)

b) Ahşap ızgara üzerine özel pvc kaplı su kontraplağı,

c) Tesviye betonu ve şap üzerine, 2-3 mm. polyester boyalı, 5-7 mm. kauçuk kaplamalar

d) Tesviye betonu ve çok düzgün yüzeyli şap üzerine yüksek dansiteli laminant parke kullanılabilir.

Fitness merkezi mekanının duvarları 2.20 m.' ye kadar ayna kaplı olmalı ve yerden 90 cm. yüksekliğine kadar krom dayanma bariyeri kullanılmalıdır (Şekil 5.30). Fitness merkezin, merkezi sisteme bağlı tv. hattı ve merkezi ve özel müzik tesisatı, dahili telefon tesisatı bulunabilir. Salon ortalarına gelebilecek cihazlar varsa, bu cihazlar önceden belirlenerek elektrik hattı, zeminde yükseltilmiş döşeme yapılarak zeminden gelebilir. Duvar kenarlarına gelen cihazlar için duvarda kablo kanallı süpürgelik kullanılması gerekmektedir.

Salon aydınlatması en az 300 lümen ışıkla sağlanmalıdır (Tugay, 2004).

- **Spinnig Salonu**

Spinning grup halinde ve eğitmen kontrolünde spor bisikletleri ile jimnastik yapılan aktivitelerdendir. Kullanıcılar için en az 6 adet, ideal olarak ise 12 adet ve bir adette eğitmen için bir bisiklet bulunmalıdır. Eğitmenin bisikletinin diğerlerinden 20 cm. daha yüksek bir platformda olması gerekmektedir (Tugay, 2004).

Mekanda kullanıcılar ve eğitmen karşılıklı gelecek şekilde konumlandırılmalıdır. Kullanıcıların eğitmeni görmesini engelleyici kolon vs. bulunan salon yüzeyleri tercih edilmemelidir. Gün ışığı alan salonlar tercih edilmelidir. Döşemede esnek bir kaplama olması tercih edilmektedir. Örneğin;

a) Ahşap ızgara üzeri film kaplı playwood kaplama,

b) Ahşap ızgara üzerine özel pvc kaplı su kontraplağı,

c) Tesviye betonu ve şap üzerine, 2-3 mm. polyester boyalı, 5-7 mm. kauçuk kaplamalar,

d) Tesviye betonu ve çok düzgün yüzeyli şap üzerine yüksek dansiteli laminant parke kullanılabilir (Tugay, 2004).

Mekan duvarları 2.20 m.'ye kadar ayna ile kaplanmalıdır. Merkezi özel yayın sistemleri bulunabilir.

- **Aerobik Salonu ve Deposu**

Yaz kış açık, 12 ay hizmet veren tesislerde aerobik salonu bulunmalıdır. Salonu kullanacak her kişi için 4.00 m^2 alan ayrılarak tasarım yapılmalıdır (Tugay, 2004). Salon olanaklar doğrultusunda kolonsuz, eğer kolon mevcutsa kullanıcının eğitmeni görmesini engellemeyecek şekilde düzeni yapılmalı, eğitmen için 20 cm. yükseklikte bir platform oluşturulmalıdır.

Şekil 5.32. SPA Merkezinde Aerobik Salonu (Web İletisi 63)

Mekan duvarları 2.20 m.' ye kadar ayna ile kaplanmalıdır (Şekil 5.32). Merkezi yayında özel müzik sistemi bulunmalı, ses düzeyinin yüksekliği nedeni ile ses izolasyonu yapılmalıdır. Salonun gün ışığı alması, bahçe çıkışı ile çim alanda step-aerobik olanağı sağlaması da mekan için ideal bir çözümdür.

Yer döşemesinde esnek bir kaplama kullanılması tercih edilir. Örneğin;

a) Ahşap ızgara üzeri film kaplı playwood kaplama,

b) Ahşap ızgara üzerine özel pvc kaplı su kontraplağı,

c) Tesviye betonu ve şap üzerine, 2-3 mm. polyester boyalı, 5-7 mm. kauçuk kaplamalar,

d) Tesviye betonu ve çok düzgün yüzeyli şap üzerine yüksek dansiteli laminant parke kullanılabilir (Tugay, 2004).

Aerobik salonunda kullanılan malzemeler ve yardımcı malzemeler için kendi içerisinde bir deposu bulunabilir. Salon aydınlatması 300 lümenden az olmamalıdır.

- **Meditasyon Salonu**

Meditasyon salonunda döşeme kaplaması olarak ahşap, laminant parke, lynolyum vb kaplama malzemeleri kullanılmalı ve döşemenin üzerlerine minderler konulmalıdır (Şekil 5.33). Mekanın akustik hesaplarının çok iyi yapılması gerekli olup, yankı ve çınlamanın önlenmesi gerekmektedir.

Şekil 5.33. SPA Merkezinde Meditasyon Salonu (Web İletisi 72)

Meditasyon salonunun tavanında sıcak ve canlı renk kullanımı uygun görülmektedir. Tavan yüzeyine yapılan yapay aydınlatma ile değişken ve hareketli bir mekan yaratılmalıdır.

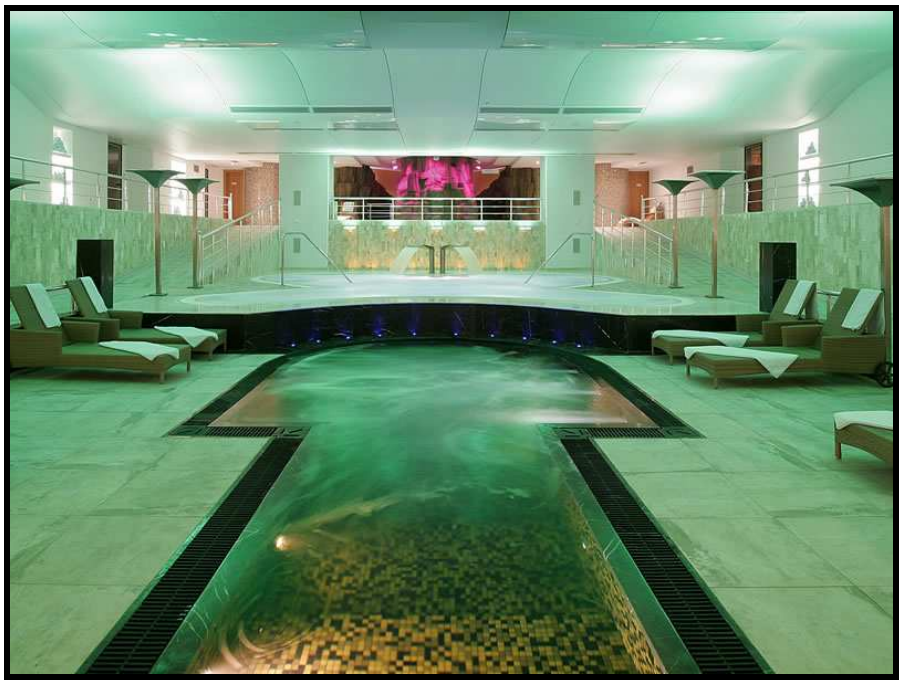
Döşeme üzerinde salonun %80'ini kaplayacak kadar minderler bulunmalıdır. Kullanılan minderler çabuk kirlenmeyen ve leke tutmayan kumaşlardan seçilmelidir (Tugay, 2004).

5.2.5. 5.Grup Mekanlar

- **Kapalı Yüzme Havuzları ve Platformu**

Kapalı yüzme havuzları açık yüzme havuzlarının tüm teknik donanım ve malzeme özelliklerine sahip olmalıdır (Şekil 5.34). Kapalı yüzme havuzları otellerde ana yapı bünyesine, örtülü bağlantı yapılarak, ayrı birim halinde SPA merkezleriyle

birlikte planlanabilmektedir. Statik çözüm kolaylığı açısından üstünde yapılaşma olmayan çözümlere gidilmesi mantıklı olacaktır.

Şekil 5.34. SPA Merkezinde Kapalı Yüzme Havuzu (Web İletisi 56)

Kapalı yüzme havuzları, tesis kapasitesinin en az %10 'una hizmet edebilmelidir. Kullanıcı başına 2 m^2 alana sahip olması gereken havuz ile kişi başı 2,5 m^2 alanı olması gereken platforma sahip olmalıdır (Tugay, 2004). Havuz platformunun cephelerinin bahçeye açılması ve bahçede de bir platform ve çim alanda güneşlenme alanına sahip olmalıdır.

Kapalı yüzme havuzunun pencerelerinin katlanır sistemde olması halinde, sezon başı ve sonlarında bahçe ile bütünleşmesi sağlanabilir. Kapalı yüzme havuzunun cephelerden gün ışığını alması istenilen bir durumdur, bunun yanında tavandan da güneş alması ideal bir çözüm olabilir. Bahçe ile bütünleşemeyen kapalı yüzme havuzlarının platformları iç mekan bitkileri ve duvar kaplamaları ile canlandırılmalıdır.

Platform döşeme kaplaması olarak R12 antisilip malzeme, masif ahşap, kumlanmış mermer vb. malzemeler kullanılabilir. Hijyen açısından yerden ısıtma tercih edilmelidir (Şekil 5.35).

Kapalı yüzme havuzunun suyu mutlaka belirli bir sıcaklığın üzerinde bulunmalıdır. Salonda soğutma yapılması önerilmeyen bir durumdur. Fakat havuz suyundaki klor, ısı ile buhar oluşturacağından kapalı havuz çok iyi aspre edilmeli, taze hava girişi sağlanmalıdır.

Şekil 5.35. SPA Merkezinde Kapalı Yüzme Havuzu (Web İletisi 63)

Havuz ana giriş kapısında ayak yıkanması için yerde kapı boyunca uzanan, eni 70-80 cm. derinliği 15 cm. olan havuzcuk bulunabilir, giriş kapısı yanlarında açık duşlar yer alabilir. Havuzu kullanacak her 25 kişi için 1 adet duş planlanabilir. Duşlar açık yapıldığı takdirde etrafa su sıçramaması için gerekli önlem alınmalıdır. Havuz başında en az 1 adet mayo değiştirme kabini olabilir (Tugay, 2004).

5.3. Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin Teknik Gereksinmeler Açısından İncelenmesi

SPA merkezlerinde kullanıcılar eylemlerini gerçekleştirirken ortamın onlara rahatlık hissi vermesi için teknik gereksinmeler açısından da uygun koşulların sağlanması gerekmektedir. Bu koşullar; SPA merkezinin ıslak tedavi mekanlarında ve temizlik mekanlarında sürekli sıcak suyun bulunması ayrıca pis suyun atılması, ıslak tedavi mekanlarında ve temizlik mekanlarında çıkabilecek havalandırma probleminin çözülmesi, tüm hacimlerin uygun sıcaklıkta olması ve SPA merkezinde

bulunan tüm hacimlerin yeterli ve uygun şekillerde aydınlatılması gibi koşullardır. SPA merkezindeki mekanların biçimlenmesine önemli ölçüde etki eden teknik gereksinmeler aşağıda incelenmiştir.

5.3.1. Sıhhi Tesisat

Sıhhi tesisat mutfak, wc-lavabo ve banyo gibi temizlik eylemlerinin yapıldığı yerlere ve donatımlara temiz suyun getirilmesi ve kirlenmiş suyun atılması için yapılan tesisatlara denilmektedir (Arpad, 1981). Bu konunun içeriğinde suyun bir kaynaktan sağlanması, dağıtımı ve atık su problemleri yer almaktadır.

Hacimlerde kullanılacak suyun temiz, kokusuz, istenilen sertlikte, istenilen sıcaklıkta elde edilmesi ve istenildiğinde kullanıma hazır bulunması ve kullanılmış suların atılması kullanıcı rahatlığı açısından önemli konulardandır.

SPA merkezlerinin ıslak tedavi mekanlarında kullanılan birimler, temizlik mekanlarında kullanılan duş, wc ve lavabolar gibi donatım elemanları ile suları sızdırmayan ve kolay kırılmayan sağlam borular, suyun kullanılmasını, ayarlanmasını, tamirini ve emniyetini sağlayan musluk ve bataryalar sıhhi tesisat malzemelerini oluşturmaktadır.

Sıhhi tesisat üç bölüme ayrılmaktadır. Bunlar;

- Temiz Su Tesisatı

Konaklama tesislerinde çeşitli amaçlar için kullanılacak su ya şehir şebekesinden ya da doğal kaynaklardan özel olarak elde edilmektedir.

TMMOB Makine Mühendisleri Odasının Sıhhi Tesisat Proje Hazırlama Teknik Esasları (1990) isimli yayında temiz su tesisatı şu şekilde açıklanmaktadır: Temiz su tesisatı, ünitedeki kullanım için gerekli temiz suyun borular ile üniteye getirilmesi ve kullanıma yanıt verir hale getirilmesine hizmet etmektedir. Temiz su tesisatı, soğuk su tesisatı ve sıcak su tesisatı olarak ikiye ayrılmaktadır. Temiz su tesisatının tasarımı geniş bir serbestliğe sahiptir. Tasarımcı uygulama yapılan yapıya göre çok çeşitli dağılım sistemleri, boru malzemesi, sistem basıncı ve akış hızı değerleri arasından seçim yapabilmektedir (Özhisar, 1997).

- Sıcak Su Tesisatı

Tesise gelen suyun çeşitli şekillerde ısıtılmasıyla hacimlerin sıcak su tesisatı ihtiyacı karşılanmaktadır. Sıcak su tesisatı mekandaki kullanım için gerekli sıcak suyun borular ile hacimlere getirilmesi ve kullanımına yanıt verir hale getirilmesine hizmet etmektedir.

Sıcak su tesisatı, bağımsız ve merkezi olmak üzere ikiye ayrılır. Bağımsız su tesisatında sıcak su şofben, termosifon gibi bağımsız su ısıtıcılarından elde edilir. Merkezi sıcak su tesisatında ise su bir merkezde ısıtılır ve buradan tüm tesislere dağılımı sağlanır (Jones, Philips, 1983). SPA merkezlerinde genellikle merkezi su tesisatı kullanımı tercih edilmektedir.

- Pis Su Tesisatı

Bikliç (1991) pis su tesisatını şu şekilde anlatmaktadır: Eviye, banyo, wc, lavabo gibi kullanım alanlarından ve cihazlarından çıkan atık sulara pis su denilmektedir. Pis su şehir kanalizasyonuna ya da süzme veya çürütme çukurlarına atılmaktadır. Pis suyun atılması için kullanılan boru ağının tümüne pis su tesisatı denilmektedir. Tesisat genellikle yer altına döşenen borular veya künkler aracılığı ile kanalizasyon şebekesine bağlanmaktadır. Pis su tesisatı boruları ağı binalarda yatay ve dikey olarak konumlandırılmaktadır. Borularda normal eğim %2 olmalıdır. Yatay borulardaki bu eğim oranı göz önüne alınarak asma tavan yükseklikleri belirlenmelidir (Özhisar, 1997). Yapıların özelliklerine göre hacimlerde 20 cm. ile 40 cm. arasında düşük döşeme yapılması gerekmektedir.

Sıhhi Tesisat İçin Isı Yalıtımı

Sıhhi tesisatın mekanlara olan etkilerinden birisi de tesisatın kullanımı sırasında oluşan ses ve gürültüdür. TMMOB Makine Mühendisleri Odasının Sıhhi Tesisat Proje Hazırlama Teknik Esasları (1990) isimli yayına göre; Bu ses ve gürültüler, borularda ve donatılarda yüksek hız nedeni ile oluşan akış gürültüsü, cihazlara su doldurulması sırasında oluşan gürültüler ve cihazlardan su boşaltılması sırasında oluşan boşaltma gürültüleridir (Özhisar, 1997).

Tesisat boruları kelepçeler içinde elastik parçalarla sıkılarak ayrıca konsolların yapı ile bağlantıları esnek parçalarla yapılarak sesten korunma

sağlanabilmektedir. Duvar ve döşeme girişlerinde borular titreşim önleyici araçlar içinden geçirilerek yapı ile oynamaz bağlantı önlenir. Küvetlerin, jakuzilerin yapı döşeme duvarı ile oynamaz oturması önlenmeli, ses söndürücü esnek araçlar kullanılmalıdır. Ayrıca klozet, bide, duş ve banyo teknesi gibi araçların yerleştirileceği yerlerde ise yüzer şap kullanılmasının ses yalıtımı için iyi bir önlem olabileceği çeşitli araştırmalar sonucunda belirlenmiştir (Özhisar, 1997).

Yukarıda otellerde yer alan SPA merkezlerinde kullanılabilecek sıhhi tesisat sistemlerinden bahsettik. Bu sıhhi tesisat sistemleri sadece SPA merkezleri için özel üretilmiş sistemler olmayıp her türlü yapıda kullanılabilecek sistemlerdir.

5.3.2. Isıtma, Havalandırma, İklimlendirme

Otellerde yer alan SPA merkezlerinde kullanıcı konforu açısından uygun ortamın sağlanabilmesi için hacimlerde ısıtma, havalandırma ve iklimlendirme sistemleri bulunması gerekmektedir.

Isıtma

Ilıman iklim bölgelerinde bulunan otellerde yer alan SPA merkezlerinin yılın en az yedi ayında ısıtılması gerekmektedir (T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı yayınları). SPA merkezlerinin ısıtılması için genellikle merkezi sistemler tercih edilmektedir.

Isı iletimi üç değişik şekilde gerçekleşmektedir. Bunlar; kondüksiyon, konveksiyon, ve radyasyon yolu ile ısı iletimidir (Arpad, 1981).

Kondüksiyon yolu ile ısı iletimi, ısıtma cihazının içindeki ısının yürümesidir. Örneğin demir çubuğunun bir ucu ısıtıldığında diğer ucu da zamanla ısınmaktadır.

Konveksiyon yolu ile ısı iletiminde, herhangi bir şekilde ısıtılmış yüzeye temas eden hava ve su temas ettiği yüzeyden ısıyı alarak yoğunluğunun azalması nedeni ile hafifler, yükselir ve yerine yoğunluğu fazla olan su ve hava gelir. Böylece yukarıya doğru ısı taşınması meydana gelmekte ve bütün alan ısınmış olmaktadır.

Radyasyon yolu ile ısı iletimi ise ısı ışınlarının rastladığı yüzeye, yüzeyin cinsine ve rengine göre burada toplanarak o yüzeyi ve dolayısıyla cihazın yüzeyini ısıtmasıdır. Soba, şömine gibi araçların yaydığı ısı radyasyon ısısıdır. (Arpad, 1981).

Isıtma Tesisatı Şekilleri

Mekanlardaki bölümleri yeterli sıcaklıkta tutacak ısı ya ayrı ayrı her bölümün içinde ısıtıcılar kullanılarak veya ayrı bir yerden elde edilen ısının istenen bölümlere gönderilmesiyle sağlanmaktadır. Buna göre ısıtma sistemleri iki şekilde düzenlenebilmektedir. Bunlar; Ayrık Isıtma Sistemi ve Merkezi Isıtma Sistemidir (Arpad, 1981) .

- Ayrık Isıtma Sistemleri:

Bu sistemde ısıtma yapıda bulunan her bölümde ayrı ısıtıcılar kullanılarak sağlanmaktadır. Bu sistemde ısı homojen bir şekilde dağılmadığı için mekan içinde farklı sıcaklıklar meydana gelmektedir. Ayrık ısıtma sistemi genellikle ısıtma ihtiyacının az olduğu yazın hizmet veren otellerde kullanılmaktadır. Bu tür otellerde geçici ve kısmi ihtiyaçlar için elektrikli ısıtma cihazlarından yararlanılabilmektedir (Kalkan, 1991).

- Merkezi Isıtma Sistemleri:

Bu sistemde birçok ünitenin ısıtılması için gerekli ısı yalnız bir merkezde (kazan dairesi) üretilmekte ve ısı taşıyıcıları ile iletilerek hacimlerin ısıtılması sağlanmaktadır. Isı taşıyıcılarının cinsine ve sistemine göre ısıtma sistemi: sıcak sulu, buharlı ve sıcak havalı merkezi ısıtma sistemleri diye adlandırılmaktadır. Isı taşıyıcıları sıcak su ve sıcak hava taşıyan borular ve hava taşıyan hava kanallarıdır (Arpad,1981).

Merkezi ısıtma sisteminde hacimlere verilen ısı bilinçli olarak dağıtılmakta ve böylece hacim içerisinde farklı sıcaklıkların meydana gelmesi önlenmektedir. Bu sistemde hacimlerdeki mekanlar birbirine yakın ısı derecesinde ısıtıldığından dolayı hacim içerisinde dolaşıldığında herhangi bir ısı farkından dolayı rahatsızlık hissedilmemektedir (Arpad, 1981) .

Merkezi ısıtma sisteminde ısı bütün hacimlere aynı derecede iletilmektedir. Bu nedenle ısı derecesi kullanıcıların bazıları için çok yüksek bazıları için de çok alçak olabilmektedir. Bu durumu ortadan kaldırabilmek için her hacimde ayrı termostat kontrol sistemi bulunmakta ve kullanıcılara istedikleri sıcaklığa ayar yapma imkanı sağlanmaktadır (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı yayınları).

SPA Merkezlerinde Kullanılabilecek Isıtıcılar ve Özellikleri

Radyatörler: Radyatörler merkezi ısıtma sistemi buharlı veya sıcak sulu tesislerde en çok tercih edilen ısıtıcılardır (Arpad,1981).

Rietchel ve Raiss (1973)' a göre radyatör yerlerinin seçiminde, temizleme işleminin kolay olması, hava konveksiyon hareketinin bozulmaması, radyasyon olayına hiçbir engelin karşı koymaması gibi konulara dikkat etmek gerekir. Radyatörün alt kısmı zemin seviyesinden en az 7 cm. yukarıda bulunmalı, duvarla radyatör arasındaki minimum açıklık 4 cm. olmalıdır. Radyatör tipi ısıtıcılar genellikle pencere önlerine yerleştirilmektedir. Bu mekanın daha etkili bir biçimde ısıtılması bakımından uygun bir çözümdür. Üstelik radyatörü bu şekilde yerleştirmekle, pencere dolaylarında sıcaklık değişimi etkisi ile olan veya dışarıdan gelen soğuk hava etkisiyle oluşan hava akımları da geniş ölçüde ortadan kaldırılmış olmaktadır (Özhizar, 1997).

Panel Tipi Radyatörler: Panel tipi radyatörler mekan içinde az yer kaplamaktadırlar. Dekoratif görünüme sahiptir, bu özelliğinden dolayı tercih edilmektedir.

Fan Coil Üniteleri: Bikliç (1991) fan coil ünitelerini şu şekilde açıklamaktadır; fan coil üniteleri kışın sıcak, yazın soğuk hava verebilen cihazlardır. Kış mevsiminde ısı taşıyıcılarından sıcak hava veya su geçirilerek mekan ısıtılmaktadır. Yaz mevsiminde ise taşıyıcılardan soğuk hava geçirilerek mekanın serinlenmesi sağlanmaktadır. Cihaza bağlanan termostat ile yaz kış bulunduğu hacim istenilen sıcaklıkta seviyesinde tutulmaktadır (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı yayınları).

Boru Isıtıcılar: Borular bükülerek veya kaynakla birleştirilerek yapılmaktadır. Borular içinden geçen sıcak su veya buhar borunun iç yüzü ile temas ederek borunun ısınmasını sağlamaktadır. Borunun dış yüzü ise hava ile temas etmekte ve sıcaklığını havaya vererek ısıtma yapmaktadır. Bu tip ısıtıcıların ısı verimi yüksektir (Arpad, 1981).

Levha Tipi Isıtıcılar: Alüminyum veya saç levhalardan yapılmış, kalınlığı az olan bu ısıtıcıların içinden sıcak su veya buhar dolaşmaktadır. Duvar boyu veya pencere altına yerleştirilen ısıtıcılar oda içinde az çıkıntı yapmaktadırlar. Levha tipi ısıtıcılar duvarlara özel şekilde yerleştirilerek kondüksiyon, konveksiyon, ve radyasyon yolu ile geniş yüzeylerin çabuk ısınmasını sağlamaktadırlar (Arpad,1981).

Konvektörler: Pencereleri yere kadar olan mekanlarda ısıtma elemanlarını yerleştirmek çok zordur. Konvektörler bu tip odalarda pencere önlerine rahatlıkla yerleştirilebilmektedir. Konvektörler özel yuva veya örtüler içinde gizlenen kanatlı boru ısıtıcılardır. Bu ısıtıcılar duvarlara açılmış yuva ya da örtü sisteminin oluşturduğu baca sistemi içine yerleştirilmektedirler. Mekanın havası ısıtıcı ile temas ederek ısınmakta ve yükselmektedir. Yükselmekte olan hava örtünün ön üst veya üstünde bırakılmış olan boşluklardan çıkarak mekana dönmektedir. Kullanılacak konvektörlerin uzunlukları camlı yüzün uzunluğu kadar olmalıdır (Arpad, 1981).

Sıcak Hava Cihazları: Bu tip cihazlar kanatlı borulardan meydana gelen ve kanatların arasındaki havayı bir vantilatörle üfleyen yüksek verimli ısıtıcılardır (Arpad, 1981).

Yukarıda özelliklerinde bahsettiğimiz ısıtıcılardan otellerde yer alan SPA merkezleri için en yaygın olarak tercih edilen tipler sıcak hava cihazları, radyatörler ve fan coil sistemleridir.

Havalandırma

Bir mekanın konfor açısından sadece ısıtılması yeterli değil zamanla kirlenen ve ısınan mekanın havasının kullanıcı konforu açısından taze ve temiz havayla değiştirilmesi de gerekmektedir. Havalandırma herhangi bir mekanda doğal çekme veya mekanik güç kullanılarak içeri hava verme ve dışarı hava çıkarma ile

mekandaki havanın yenilenmesi işlemidir (Arpad, 1981). Mekanlardaki havalandırmayı ikiye ayırabiliriz. Bunlar; doğal havalandırma ve yapay havalandırmadır.

Doğal Havalandırma

Doğal havalandırma mekan içerisindeki kapı, pencere veya havalandırma bacaları yardımıyla kendiliğinden meydana gelen hava değişimidir (Arpad, 1981). Rietchel ve Raiss (1973) mekandaki doğal havalandırmayı şu şekilde açıklamaktadır: Havanın hareketi yani yenilenmesi sıcaklık farkına ve rüzgar hareketine bağlıdır. Bu nedenle de hava hareketinin kuvveti ve yönü değişkendir. Bunun için de mekan içinde oluşan hava hareketine ait belirgin bir şema çizilmesi mümkün olmamaktadır (Özhisar, 1997).

Yapay Havalandırma

Yapay havalandırma adındanda anlaşılabileceği gibi güç kullanılarak yapılan havalandırmadır. Yapay havalandırmada, hava değişimi en basit şekilde duvarlara yerleştirilen cihazlarla sağlanmaktadır. Özellikle büyük binalarda bu sistem yetersiz kalmakta ve daha karmaşık olan merkezi havalandırma ile klima (iklimlendirme) sistemleri kullanılmaktadır (Arpad, 1981).

Duvarlara yerleştirilen cihazlar ile havalandırmada; aspiratörler etraflarındaki havayı emip dışarı atmaktadırlar. Aspiratörler tavana yakın yerleştirdikleri zaman ısınmış ve kirlenmiş havayı emmektedirler (Arpad, 1981).

Merkezi havalandırma sistemi, kullanıcı konforu için gerekli temiz havayı taşıyan kanallar ve vantilatörü ile kirlenmiş havayı emip dışarı atan kanal ve aspiratörden oluşmaktadır. Bu sistem kışın mekanlara taşınacak temiz havanın kanallara ısıtılarak verilmesiyle, sıcak havalı ısıtma sistemi olarak da kullanılabilmektedir (Arpad, 1981).

Havalandırma İçin Gerekli Temiz Hava Miktarının Belirlenmesi

Havalandırmada esas olan kişinin ne kadar hava hacmine ihtiyacı olduğunun belirlenmesidir. Normalde havada %0.03 oranında bulunan karbondioksit %0.6 oranına geldiğinde kullanılan hava kirlenmiş olmaktadır. Ortamın

havalandırılmasında yapılacak olan hesaplamalarda bu iki oran esas alınmaktadır. Bir mekan havasının kirlenmesi; mekanda bulunan kullanıcı sayısına, yapılan işin niteliğine ve işin ortalama süresine bağlıdır (Akdoğan, 1997). Otellerde yer alan SPA merkezleri için gerekli temiz hava miktarı döşeme m^2' si başına düşen şahıs adedi 0.05 olarak kabul edilerek aşağıda verilmiştir;

Şahıs başına verilmesi gerekli taze hava miktarı m^3/şahıs:

Banyo,wc vw lavabo mekanı için; min. 34 m^3, max. 51-85 m^3' dür (Özhisar, 1997).

SPA merkezinde Kullanılacak Havalandırma Tesisatının Özellikleri

Bir SPA merkezinde kullanılacak havalandırma tesisatı şu özelliklere sahip olmalıdır. Bunlar;

- Bir SPA merkezinin havalandırılması mevsimlik olarak tasarlanmalıdır.
- Kullanıcı memnuniyeti için 12 ay hizmet veren bu tür mekanlar için her türlü hava koşulları sağlanmalıdır.
- Havalandırmada gürültü duyulmamalıdır.
- Hava üfleme şiddeti kullanıcıyı rahatsız etmemelidir (Arpad, 1981).
- Yeterli hava miktarı bilinmelidir.
- Mekanın her tarafı eşit şekilde havalandırılmalıdır.
- Mekanda hava cereyan oluşmamalıdır.
- Gerektiğinde havalandırma ile ısıtma işlemi yapılabilmelidir.

İklimlendirme

Otellerde yer alan SPA merkezlerinde iklimlendirme sağlanarak mekanın atmosferi, sıcaklık, hava miktarı ve rutubet yönünden dış hava şartlarından bağımsız olarak sabit bir değerde tutulabilmektedir. İklimlendirme kullanıcıların sağlık ve konforu için yapılan bir donatımdır.

İklimlendirme; havalandırma tesisatına soğutma, nemlendirme ve nemini alma işlemlerinin ilavesiyle oluşturulmuş klima sistemleriyle gerçekleştirilmektedir.

Bu tesisat ile mekandaki sıcaklık ile dış sıcaklık arasında 5-7 derece arasında fark ve rutubet oranın da yazın %60, kışın %35 olması sağlanmaya çalışılmaktadır. İklimlendirme yaz iklim tesisatı, kış iklim tesisatı ve tam iklim tesisatı olmak üzere üç şekilde düzenlenebilmektedir. Tam bir iklim tesisatı aşağıdaki özellikleri göstermeli:

- Gerek kışın, gerekse yazın havayı süzgeçlerden geçirerek bina içine toz, pislik ve hatta mikropların girmesine mani olmalı.
- Mekan içerisinde sağlık ve konfora karşı olan her türlü kokuyu dışarıya atmalı ve yerine taze hava sağlanmalı.
- Havayı, gürültü ve rahatsız edici bir akım meydana getirmeden her tarafa eşit yaymayı sağlamalı.
- Kışın havanın 21-24 dereceye kadar ısıtılması sağlanmalı.
- Yazın havanın dış hava sıcaklığından 6-7 derece daha aşağı bir sıcaklığa kadar soğutulması sağlanmalı.
- Kışın içeriye alınan havanın en az %20-25 oranında rutubetlenmesini sağlamalı.
- Yazın ise içeriye alınan havanın rutubet derecesinin %55'in altında kalabilmesi için kurutma yapılmalı (Arpad, 1981).
- SPA merkezlerinde nem dengeleyiciler mutlaka kullanılmalı.

5.3.3. Aydınlatma

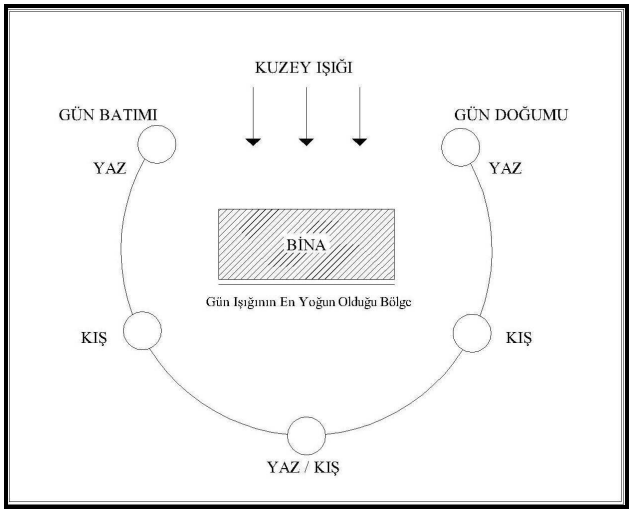
SPA merkezlerinde kullanıcıların eylemlerini rahat ve sağlıklı bir şekilde gerçekleştirebilmesi için mekanların yeteri kadar ışık alması aydınlatılması gerekmektedir. Mekanların aydınlatılmasında öncelikle gün ışığından

yararlanılmakta, gün ışığının yetersiz olduğu durumlarda ve akşamları yapay aydınlatma cihazları ile aydınlatma sağlanmalıdır.

Işık gözün görmesini sağlayan bir enerji şeklidir (Jones, Philips, 1983). Herhangi bir nesnenin görülebilmesi için ya yeteri kadar ışık enerjisine sahip olması veya bir ışık kaynağından aldığı ışık enerjisini depo etmek suretiyle ışıldayarak veya parıldayarak tekrar yaydığı ışınların gözü etkilemesi gerekmektedir. Bir ışık kaynağından çıkan ışık enerjisini ışınlarıyla istenilen yere göndererek, istenilen yerlerin veya cisimlerin gösterilmesini, belirtilmesini, ayırt edilmesini ve renklendirilmesini sağlama işlemine aydınlatma denilmektedir. Aydınlatma doğal ışığın (gün ışığı) yetmediği veya olmadığı durumlarda yapay ışık kaynaklarıyla sağlanmaktadır (Arpad, 1983).

Doğal Aydınlatma

Doğal aydınlatma, gün ışığının kaynağı olan güneşten faydalanılarak yapılan aydınlatmadır. Gün ışığı aydınlatma hesapları ve buna ilişkin mimari tasarımın en önemli ve yapay aydınlatmadan farklı özelliği, gün ışığının tasarlayıcının denetimde olmayan göğün bulutluluk durumuna, güneşin yönüne ve günün zamanlarına göre nicel ve nitel olarak sürekli değişken olmasıdır (Şekil 5.36). Bu nedenle gün ışığı bina planlamasında iyi değerlendirilmesi gereken bir konudur (Fellows, 1990).

Şekil 5.36. Binanın Yönü ve Güneşin Hareketi (Fellows, 1990)

Güneşin verdiği aydınlık çoğunluğu günün her saatinde ve her mevsim değişik değerlerdedir. Örneğin Dünya' nın değişik bölgelerinde eğer bu konuyu inceleyecek olursak gün ışığının bol ve iklimin sıcak olduğu bölgelerde bina planlamasında avlu, gölgelik elemanlarının çeşitleri ve pencere boyutlarındaki küçülmeler göze çarpmaktadır. Buna karşılık olarak gün ışığının kısıtlı ve iklimin soğuk olduğu bölgelerde güneye yönlenme, ışık alabilmek için pencerelerde geniş yüzeyler açıkça görünmektedir (Özhisar, 1997).

Taşpınar (1977) 'a göre gün ışığı ile aydınlatma yönünden, bina tasarımı aşamasında ve uygulamalarda göz önüne alınması gereken etkenler vardır. Bu etkenler: çevrenin iklim özellikleri, binanın yeri ve yönü, binanın fonksiyonel özellikleri, binanın çevresindeki yapılar ve doğal elemanlar, binada kullanılan malzeme ve renkler, binanın dışa açılan boşluklarıdır (pencereleridir) (Turp, 1988).

Mekanların gün ışığı ile aydınlatılmasında en önemli etkenlerden biri pencerelerdir. Pencerelerin biçimlenişi mekana giren ışığın şiddetine etkisi büyüktür (Turp, 1988).

Mekan içinde, aydınlatmanın düzgün olabilmesi için aşağıda verilen önlemlerin alınması gerekmektedir. Bunlar; pencerelerin yeterli büyüklükte olması, pencerelerin duvar yüzeyinde düzgün olarak dağıtılmış olması, pencereler arasında geniş sağır duvar yüzeylerinin olmaması, duvarların ve pencere doğramalarının aşırı ölçüde kalın olmaması, görsel ilişkinin önemli olmadığı pencere boşluklarında ışık dağıtıcı camların kullanılması, pencerelerde açık renk tül kullanılması, pencerelerin olabildiğince tavana yakın olmasıdır (Turp, 1988).

Bir pencereden güneş ışığının geçmesi için pencereyi belirli bir limit içinde yönlendirmek ve bir engelleme yapılmadan güneşin pencereye gelmesini sağlamak gerekmektedir. Pencere tasarımında çok değişik kriterler vardır. Bir binanın projelendirme aşamasında mekanın tasarımcısının pencere tasarımı için gerekli fonksiyonları düşünüp çözümlemesi gerekmektedir. Bu fonksiyonlar; gün ışığı alması, güneş ışığının girmesi, havalandırmayı sağlaması, manzara ve özelleşmeyi yapması ve binanın cephe karakterine katkısı olarak açıklanabilmektedir (Özhisar, 1977).

Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin Gün Işığı İle Aydınlatılması

SPA merkezlerinde gün ışığı ile aydınlatma yönünden görsel koşulların en iyi şekilde yerine getirilmesi için aydınlatmanın temel kriterlerinin ve bina tasarımını etkileyen etmenlerin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

SPA merkezi mekanlarındaki ışığın şiddetini belirleyen iç yüzeyler, tavan, döşeme, duvarlar ile pencere yüzeylerini örten perdeleme elemanlarıdır. Mekandaki aydınlık düzeyine iç yüzeylerdeki yansımaların etkisi büyüktür. Mekanda tavanın beyaz, duvarların açık renk, perde ve tüllerin açık renk olması ışığın etkisini maksimum düzeye çıkarmaktadır.

Otellerde yer alan SPA merkezlerinin mimari biçimlenmesindeki, tasarım aşamasında mekanları kullanım amaçlarına göre donatım elemanları ile birlikte düşünmek ve ona göre düzenleme getirmek gerekmektedir.

Yapay Aydınlatma

Yapay aydınlatma, yapay ışık kaynaklarından yararlanılarak yapılan aydınlatmadır. Gün ışığının olmadığı veya yetersiz olduğu durumlarda, yapay ışık doğal ışığın yerini tutacak veya onu tamamlayacak biçimde kullanılmalıdır. Yapay kaynaklardan yararlanarak sağlanan aydınlatma, doğal aydınlatmaya oranla mekansal düzenin kuruluşunu daha az etkilemektedir (Turp, 1988).

Yapay aydınlatma birçok amacı yerine getirebilmek için bir araç olarak kullanılabilir. Yapay aydınlatmayı fizyolojik aydınlatma, dekoratif aydınlatma ve dikkati çeken aydınlatma olarak üçe ayırabiliriz (Arpad, 1983).

Fizyolojik aydınlatmada amaç cisimleri bütün ayrıntıları ile göstermek ve gözün yorulmadan uzun süre bakabilmesini ve iyi görebilmesini sağlayan bir aydınlatma oluşturmaktır. Dekoratif aydınlatmada amaç görülmesi, gösterilmesi istenen cisimleri ve yerleri bütün özellikleri ve ayrıntıları ile estetik yönden göstermeye çalışmak ve istenilen etkiyi uyandırmaktır. Dikkati çeken aydınlatmada ise amaç dikkati istenilen yöne çekmektir. Bu sayede istenilen gösterilir, belirtilir ve insanların bakması ve etkilenmesi sağlanır (Arpad, 1983).

İncir (1985)'e göre mekan içinde sağlanması gereken yapay aydınlatma, mekanda yapılacak eylemlere, bu eylemler için gereken aydınlık düzenlerine ve eylem bölümleri arasında kabul edilebilecek aydınlık farklarına bağlıdır. Kullanıcının iyi ve ayrıntılı görebilmesi için çalışma düzleminde yeterli aydınlık düzeyinin bulunması yanında, mekanın diğer kısımlarında da yeterli aydınlık düzeyinin sağlanması gerekmektedir (Turp, 1988).

Bir aydınlatmanın niteliği sadece aydınlık düzeyinin yeterli olmasıyla belirlenemez. Aydınlatmanın yer ve zaman bakımından da kullanıcının rahat ve uzun süre yorulmadan bakabilmesine izin verecek şekilde olması gerekmektedir. Aydınlatmanın yer bakımından düzgünlüğüne bakıldığında; çalışılan yüzeyin her yanındaki aydınlık düzeyi olabildiğince eşit olmalıdır. Eğer eşitlik sağlanamazsa göz değişik aydınlık düzeylerine uyum göstermek için çaba harcamak zorunda kalacak ve çabuk yorulacaktır. Aydınlatmanın zaman bakımından düzgünlüğüne bakıldığında ise; kullanılacak ışık kaynaklarının titreşim yapmamaları gerekmektedir. Titreşim yapan ışık kaynağının ışıklığındaki değişme durumunda göz titreşime olan hızlı değişikliklere uyabilmek için aşırı çaba harcamak zorunda kalacak ve çabuk yorulacaktır (Turp, 1988).

Yapay aydınlatmanın niteliğini belirleyen etmenlerden bir diğeri de mekanda kullanılacak ışığın rengidir. Yapay ışık kaynaklarının ışık renklerinin gün ışığından farklı olması, cisimlerin renk etkisini değiştirmektedir. Bu nedenle kullanılacak lambalar, olabildiğince cisimlerin rengini gün ışığında göründüğünden farklı göstermeyecek şekilde seçilmelidir.

Aydınlatma Şekilleri

Mekan için kullanılan aydınlatma araçlarına bağlı olarak, aydınlatma şekilleri değişkenlik göstermektedir. Bir aydınlatma aracının aydınlatma şekli; ışık kaynağından çıkan ışınların araçtan geçmeyen, geçen ve yansıyanların, aşağı doğru giden ile yukarı doğru giden ışınlar arasındaki orana bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Kullanılan aydınlatma aracına bağlı olarak ortaya çıkan aydınlatma şekillerini beş grupta inceleyebiliriz (Arpad, 1983). Bunlar :

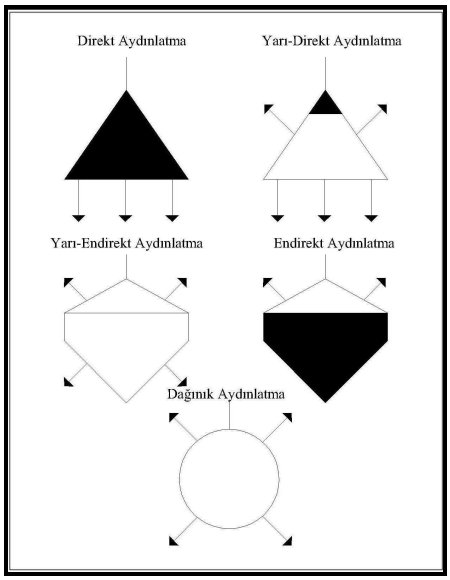
Direkt Aydınlatma: Işık kaynağından çıkan ışınların bir bölümü doğrudan doğruya, bir bölümü de aydınlatma aracının yardımıyla aydınlanacak alana gönderildiği için az enerji harcanarak yüksek bir aydınlatma verimi sağlanmaktadır. Fakat bunun yanında direkt aydınlatma şekli mekanda sert gölgelerin oluşmasına neden olmakta ve bu nedenle mekanda eşit aydınlık olmamakta ve yansıma fazla olmaktadır.

Yarı Direkt Aydınlatma: Aydınlatma aracından bir kısım ışınlar duvar ve tavanlara yayılarak buradan yansıyarak aydınlatma alanına geldiğinde gölgeler yumuşamaktadır, sert sınırlar ortadan kalkmakta ve karmaşa azalmaya başlamaktadır. Verimi oldukça yüksek bir aydınlatma şeklidir.

Dağınık Aydınlatma: Işık kaynağından çıkan ışık ışınları her yönde dağıldığından önemli bir kısmı duvar ve tavanlarda yansıyarak aydınlatma alanına gelmektedir. Bu ışınlar gölgeleri aydınlatarak yumuşatmaktadır. Dağınık aydınlatma şeklinde eylem alanındaki gölge, yansıma ve kamaşma azalmış olmaktadır.

Yarı Endirekt Aydınlatma: Işık kaynağından çıkan ışınların çoğu, tavan ve duvarlardan yansıyarak az kısmı da aydınlatma aracından gerçek aydınlatma alanına geldiğinden bütün tavan alanı ve duvarların bir kısmı ışık kaynağı durumuna gelmektedir. Aydınlatma alanında gölgeler, yansıma ve kamaşma yok denecek kadar az oluşmaktadır. Aydınlatma alanındaki ışık çoğunlukları birbirine çok yakın değerlerdedir.

Endirekt Aydınlatma: Işık kaynağından çıkan ışıkların tamamı duvar ve tavanlardan yansıyarak aydınlanacak alana geldiğinde artık nokta ışık kaynağı yerine büyük bir ışık kaynağı yüzeyi meydana gelmiştir. Endirekt aydınlatmada eylem alanında homojen bir aydınlık çoğunluğu sağlanır, gölgeler, gözü yoran yansıma ve kamaşmalar tamamen ortadan kalkmaktadır. Endirekt aydınlatma, verimi düşük bir aydınlatma şekli olduğundan kuruluşu ve işletme masrafı çok fazladır (Arpad, 1983).

Şekil 5.37. Aydınlatma Şekilleri (Jones, Philips 1984)

Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinde Kullanılan Aydınlatma Şekilleri

SPA merkezinde bulunan mekanlarda birçok eylem bir arada gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle mekanlardaki kullanıcı eylemlerinin rahat bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için donatı elemanlarının ve eylem alanlarının uygun ve yeterli şekillerde aydınlatılması gerekmektedir. SPA merkezlerinde kullanılacak aydınlatma araçları dekoratif aynı zamanda da fonksiyonel olmalıdır. Kullanılacak aydınlatma araçlarının SPA merkezinin tasarım konseptine ve atmosferine uygun olarak seçilmesi, kullanıcı eylemlerinin rahatça gerçekleştirilebilmesi için yeterli çoğunlukta, keskin gölgeliklere ve yansımalara neden olmayacak şekilde aydınlatma sağlamaları gerekmektedir (Branson, Lennox, 1981).

SPA merkezlerinde kullanılan aydınlatma şekillerini iki grupta inceleyebiliriz:

- Genel Aydınlatma

Bir alanın bütününün oldukça düzgün, birbirine yakın aydınlık çoğunluğu sağlanacak şekilde, düzgün yayılmış bir aydınlıkta aydınlatılmasına genel aydınlatma denilmektedir (Arpad, 1983).

SPA merkezlerinde giriş mekanının yani 1. Grup mekanların, 4. Grup mekanların ve 5. Grup mekanların genel aydınlatma şekliyle aydınlatılması gerekmektedir. Genel aydınlatmada merkezin giriş mekanında sıcak bir atmosfer yaratmak amacı ile tavanda ve duvarda endirekt veya yarı endirekt ışık veren aydınlatma araçları kullanılmalıdır. Vitamin bar mekanında ise genel kullanım ve dolap içlerinin görülmesi için tavanda, gölge yapmayacak geniş yüzeyli yayınık ışık veren aydınlatma araçları kullanılmalıdır.

- Bölgesel Aydınlatma:

Bütün alan içerisinde yalnızca belirli bir bölgede ışığın toplanmasına yalnız o bölgenin aydınlatılmasına bölgesel aydınlatma denilmektedir (Arpad,1983).

SPA merkezlerinde resepsiyon birimi, vitamin bar alanı, masaj odalarındaki yatma birimleri ve dolaplar, temizlik mekanı ve lavabolardaki aynalar bölgesel aydınlatma şekliyle aydınlatılmalıdır.

5.4. Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin Estetik Gereksinmeler Açısından İncelenmesi

Otellerde yer alan SPA merkezlerinin biçimlenmesinde estetik gereksinmelerin tasarım açısından önemli etkisi vardır. Renk, doku, biçim ve malzeme estetik açıdan mekan biçimlenmesine katkı sağlayan ve birlikte planlanması gereken mekansal tasarım elemanlarıdır.

Bayazıt, Aksoylu, Çıracı, Dener (1987)'e göre mekansal tasarım elemanları; mekan içinde yaşayan kullanıcıların fizyolojik, psikolojik ve toplumsal gereksinmelerini karşılayan, fiziksel özellikleriyle algılanan nitelikleriyle ve bunlara bağlı olarak yarattığı duygusal etkinlikleriyle kullanım işlevini bağdaştıran önemli bir tasarım öğesidir (İldeniz, 1991).

Aydınlı (1986)' ya göre mekansal tasarım elemanları renk, biçim, doku ve malzeme ayrı ayrı veya bir arada, bilinçli olarak düzenlenerek mekan oluşturdukları sürece, içinde bulunan insanlara tatmin edici mutlu bir ortam sağlamaktadırlar (İldeniz, 1991).

5.4.1. Renk

Aydınlı (1986)'ya göre renk, görsel olarak algılanan, birçok duygusal etkinliğe sahip olan ve estetik amaçlara hizmet veren bir tasarım elemanıdır (İldeniz, 1991). Bu nedenle SPA merkezlerinin biçimlenmesinde rengin tasarım açısından önemli bir etkisi bulunmaktadır.

Mekanı meydana getiren nesneler ister doğal, ister insan yapısı olsun mutlaka bir renkleri olacaktır. Nesnelerde algıladığımız renkler, form ve mekanı aydınlatan ışıkla var olmaktadır. Mekandaki yüzeyler, yansıtma, yutma ve geçirme özellikleri nedeni ile çevredeki ışığın niceliği ve niteliğini büyük oranda etkilemektedir. Buna karşıt nesnelerin kendileri de ışık tarafından etkilenerek, görünümleri de değişmektedir. Renk mekanın ışık sorunu ile beraber çözümlenmelidir (Alp, 1984).

İç mekanın oluşmasında, yapısal öğelerin belirlenmesi, bunlar arasındaki görev ve malzeme faklılaşmalarının gösterilmesi gerekmektedir. Bir yapının sistemi, çeşitli görevleri yüklenen elemanlardan oluşmaktadır. Yapıdaki değişik fonksiyonlar, renk farklılığıyla ortaya çıkmaktadır. Çoğu kez bu farklılık değişik malzemelerin doğal renkleri ile kendiliğinden gerçekleşmektedir (Alp, 1984).

SPA merkezlerinde kullanılacak renklerin mekanın bütünlüğünü bozmaması gerekmektedir. Bu açıdan yapılan tasarımlarda yapının çeşitli öğelerinin nedenli ilgi toplaması gerektiği üzerinde bir karara varılmalıdır. Renk kullanımlarında en çok dikkat edilmesi gereken konulardan biri de renk kullanımlarında aşırılıktır. Mekanda birçok rengin bir arada kullanılması huzursuzluk ve istenmeyen etkiler yaratabilmektedir (Alp, 1984).

Bir elemanın parlaklık derecesi, malzemesinin cinsi ve renginin değeri; elemanın renginin kullanıcı üzerinde soğuk veya sıcak bir etki yaratmasına neden olabilmektedir. Mor, mavi ve yeşil gibi renkler insan üzerinde soğuk bir etki yaratmaktadır. Kırmızı, sarı ve turuncu gibi renkler ise insan üzerinde sıcak bir etki yaratmaktadır. SPA merkezlerindeki mekanlarda renk kullanımı açısından; kuzeye bakan ve az güneş ışığı alan ünitelerde açık, sıcaklık etkisi yaratan renklerin kullanılması, güneye bakan ve bol güneş ışığı alan mekanlarda ise koyu, serinlik etkisi yaratan renklerin kullanılması uygun olabilmektedir (Tucker, 1982).

Sıcak renkler mekanı daha büyük göstermekte, soğuk renkler ise mekanı daha küçük göstermektedir. Sıcak renkli nesneler daha yakında ve olduğundan büyük buna karşın soğuk renkli nesneler ise uzakta ve daha küçük algılanabilmektedir. Eğer odanın tavanı sıcak renkler ile boyanırsa tavan alçak ve basık bir etki yaratabilmektedir. Buna karşılık olarak soğuk renklerle boyanmış bir tavan yüzeyi odayı daha yüksek gösterebilmektedir.

Mekanda, yapı bünyesi ile ilgili düşey ve yatay çizgilerin renklerle daha belirgin hale getirilmesi mekanın görünüşünü etkilemektedir. Örneğin, düşey çizgiler kuvvetli renklerde olursa yükseklik etkisi artmakta, yatay çizgiler kuvvetli renklerde olursa mekan daha geniş görünmektedir (Özhisar, 1997).

SPA merkezleri genel olarak kullanıcıların rahatlama ihtiyacını karşılamaktadır. Bu nedenle SPA merkezlerinde kullanılacak renkler kullanıcı üzerinde dinlendirici ve rahatlatıcı etkiler bırakmalı; kullanıcıyı yormamalı ve rahatsız etmeyecek özellikte olmalıdır.

SPA merkezlerinde mekan m^2'si genellikle minimum ölçülerde tasarlanmaktadır, bu nedenle rengin insan üzerindeki etkisi düşünülerek mekanları daraltacak ve olduklarından daha küçük gösterecek renklerden kaçınılmalıdır. Ayrıca SPA merkezinin her mekanında merkezin tasarım konseptine uygun olarak seçilecek renkler arasında bir bütünlük sağlanmalıdır.

5.4.2. Biçim

Biçim tasarımın en önemli elemanlarından biridir. SPA merkezlerindeki mekanların biçimlenmesinde; mekanların ve donatı elemanlarının biçimlenmelerinin tasarıma önemli etkisi bulunmaktadır.

Biçim bir formu diğerinden ayırıp belirlemede önemli bir rol oynamaktadır. Biçim bir çizginin konturunu, bir yüzeyin dış çizgilerini veya üç boyutlu bir kütlenin sınırlarını tanımlamaktadır. Her durumda biçim kendini geri plandan ya da onu çevreleyen alandan ayıran çizgi ya da yüzeylerle ifade edilmektedir (Ching, 1987).

Biçimleri üç kategoriye ayırabiliriz. Bunlar; doğal biçimler, nesne olmayan biçimler ve geometrik biçimlerdir. Doğal biçimler doğadaki şekil ve formları temsil etmektedirler. Bu biçimler stilize edilebilmekte fakat özünde hepsi doğal kaynakların karakteristik özelliklerini çağrıştırmaktadır (Ching, 1987).

Nesnel olamayan biçimler ise belli bir şekil ya da formu temsil etmezler. Genellikle birçok nesnel olmayan biçim sembolik anlamlar taşımaktadır (Ching, 1987).

Geometrik biçimler mimari ve iç mimaride kullanılan en önemli mekansal tasarım elemanlarındandır. Bir mekanda ve mekanın donatım elemanlarında kullanılacak geometrik biçimlerin mekanın amacına, kullanıcının fiziksel yapısına ve kullanılacak malzemelerin fiziksel özelliğine uygun olması gerekmektedir. Bir mekanda kullanılacak çeşitli geometrik biçimlerin mekanda karmaşaya yol açmaması için kendi aralarında ortak bir dile sahip olmaları da gerekmektedir (Ching, 1987).

Mimaride ve iç mimaride en yaygın olarak kullanılan geometrik biçimler daire, dikdörtgen, kare ve üçgendir. Bu geometrik biçimler üç boyutta koni, küp, piramit ve silindiri meydana getirmektedir (Ching, 1987).

Çeşitli geometrik biçimler çeşitli özelliklere ve etkilere sahiptirler. Daire odak noktası kendi merkezi olan içe dönük bir biçimdir. Birlik ve sürekliliği ifade etmektedir. Daireler genellikle çevrelerinde merkezci ve değişmez bir etki bırakırlar. Ancak çizgi veya diğer biçimlerle birlikte kullanıldıkları zaman belli bir harekete sahip oldukları görülmektedir. Dairesel biçimler, formlara algısal olarak bir yumuşaklık ve akıcılık kazandırmaktadır (Ching, 1987).

Kare sade ve rasyonel bir biçimdir. Kare bir kenarın üzerinde durduğu zaman durağan, bir kenar noktası üzerinde durduğu zaman da dinamik bir görünüme sahip olmaktadır. Dikdörtgenler, karelerin uzunluk ve genişlik eklenmiş şekilleridir. Kare ve dikdörtgen şekillerin algısal netliği ve durağanlığı monotonluğa sebebiyet verse de bu durum büyüklüklerini, oranlarını, renklerini, dokularını, yerleşimlerini ve yönlerini çeşitlendirerek kırılabilmektedir (Ching, 1987).

Üçgen, düzen ve kararı ifade eden bir biçimdir. Üçgen biçimindeki formlar güçlü bir yapıya sahip oldukları için genellikle strüktür sistemlerinde kullanılırlar.

Üçgenler bir kenarları üzerinde durdukları zaman durağan, bir köşe noktaları üzerinde durdukları zaman da dinamik bir görünüme sahip olabilmektedirler. Üçgenler bir araya gelip çeşitli kare, dikdörtgen ve diğer poligonal biçimleri oluşturabilmektedir (Ching, 1987).

Otellerde yer alan SPA merkezi mekanlarında ve donatım elemanlarında da yukarıda bahsettiğimiz geometrik biçimleri görmekteyiz. Mekanların biçimleri ve donatım elemanlarının biçimleri mekanların boyutsal gereksinmelerine etki etmektedir. Fonksiyonel açıdan SPA merkezlerinde diğer birçok mekan türünde de olduğu gibi kullanılan donatım elemanlarında genellikle geometrik ve kare biçimler kullanılmaktadır. Bu biçimlerin sadelik ve monotonluğunu kırmak için yukarıda da bahsettiğimiz gibi büyüklüklerini, oranlarını, renklerini, dokularını, yerleşimlerini ve yönlerini değiştirebilir ve bu biçimler yanında çeşitli dikdörtgensel biçimleri de kullanabiliriz. Çok fazla biçimin bir arada kullanılması mekanın bütünlüğünün bozulmasına neden olabilmektedir. Bu sebeple mekan içinde kullanılacak donatım elemanların biçimlerinde bir tasarım bütünlüğü olmalı ve ortak bir dil kullanılmalıdır.

5.4.3. Doku

Doku, estetik açıdan mekan biçimlenmesine etki eden en önemli mekansal tasarım elemanlarından biridir. Mekan içerisinde kullanılacak dokuların; renk, biçim ve malzeme gibi tasarım elemanları ile birlikte düşünülmesi ve planlanması gerekir.

Aydınlı (1986)'ya göre doku yüzeylerin karakterlerini veren tasarım elemanıdır. Bir yüzeyin dokusu malzemenin yapısında var olan niteliğidir. Doku, düzlemlerin üç boyutlu yapısından kaynaklanan yüzeylere özgü bir niteliktir. Yüzeylerin düz olma veya pürüzlü olma durumunu belirtmek için kullanılmaktadır (Ching, 1987).

Doku algılanışı elle dokunarak ya da ışık etkisiyle göz yoluyla olmaktadır. Elle dokunarak algılayışta duyu organlarımızdan olan deri büyük rol oynamakta ve elemanların doğal ve dokunsal dokusu söz konusu olmaktadır (Gürer, 1970).

Dokular insan üzerinde çeşitli etkiler bırakmaktadır. Sert dokulu cisimler olduğundan daha yakında, yumuşak dokulu cisimler ise olduğundan daha uzakta görünmektedirler. Doku malzemesinin rengine göre; sarı, kırmızı, turuncu gibi sıcak renkteki cisimler olduğundan daha yakında, yeşil mavi ve mor gibi soğuk renkteki cisimler ise olduklarından daha uzakta görünmektedirler. Doku yüzeylerinin parlaklığına göre parlak cisimler daha yakın, mat cisimler ise daha uzakta görünmektedirler. Kısaca sert dokulu, sıcak renkli ve parlak yüzeyli cisimler daha yakında; yumuşak dokulu soğuk renkli, mat yüzeyli cisimler ise daha uzakta görünüyormuşçasına bir etki bırakmaktadırlar (Gürer, 1970). Bunun yanında yumuşak dokulu cisimler insanda sakinlik ve rahatlık duygularını hissettirirken, sert dokulu cisimler ise insanda dinamizm duygularını hissettirmektedir.

Dokunun değişken özelliği mekan içindeki cisimlerin şeklini ve pozisyonunu da etkilemektedir. Belli bir yönde grenleri olan çizgisel bir doku yüzeyinin uzunluğunu veya genişliğini vurgulamaktadır. Kalın dokuya sahip yüzeyler cisimleri daha yakın gösterebilmektedir (Ching, 1987).

Doku mekan içindeki malzeme ve yüzeylerin korunmasında ve son hallerini aldıklarında ortaya çıkan yüzey özellikleridir. Düz yüzeyler kiri göstermekte fakat kolay temizlenmektedirler. Dokulu yüzeyler ise kir ve çatlakları göstermezler fakat temizlenmeleri zordur.

Doku, iç mekanları tanımlamada, donatmada ve görsel açıdan zenginleştirmede kullanılan malzemelerin en vurgulayıcı karakteristiklerinden biridir. İç mekanda çeşitli yüzeylerin bir araya gelmesi ve düzenlenmesinde en az renk ve ışık kadar önem taşımaktadır. Otellerde yer alan SPA merkezi mekanlarında kullanılan malzemelerin çeşitliliği ve özellikleri mekandaki doku çeşitliliğini ortaya koymaktadır. SPA merkezlerinde döşemede kullanılan seramik, halı gibi malzemeler, duvarlarda ve tavanda kullanılan boya, kağıt, fayans gibi malzemeler, donatım elemanlarında kullanılan ahşap, metal, kumaş gibi malzemeler mekandaki bu doku çeşitliliğinin oluşmasını sağlamaktadır. Dokunun şekli ve ölçeği kullanıcıyı doğrudan etkilemektedir. SPA merkezlerinde kullanılacak çeşitli doku yüzeylerinin, mekanın genel karakterine ve amacına uygun olması gerekmektedir. Kullanılacak doku

yüzeylerinin, genel düzenlemede renk ve biçimle bütünlük sağlayabilmesi için renk ve biçimle birlikte düşünülmesi gerekmektedir.

Çeşitli doku yüzeylerinin bir araya gelmesi ve düzenlenmesinde doku ölçeğinin de büyük önemi bulunmaktadır. Doku ölçeği mekanın ölçeği ile, mekanın yüzeyleri ile ve mekanın elemanlarıyla bağlantılı olmalıdır. Doku görsel olarak mekanı doldurmaya yönelik olsa da küçük bir mekanda kullanılacak dokular mekanın ölçeğini büyütmek için kullanılabilmektedir. Büyük bir mekanda kullanılacak dokular ise mekanın ölçeğini küçük gösterebilmektedir (Ching, 1987).

5.4.4. Malzeme

Mekan tasarımlarında; mekanın kullanım amacı ve tasarım karakterine bağlı olarak tavanda, duvarlarda, döşemede ve donatım elemanlarında farklı malzemeler kullanılmaktadır. Mekanın değişik bölümlerinde kullanılacak farklı malzemelerin seçimi tasarımda özen gösterilmesi gereken en önemli unsurlardandır. Renk, doku ve biçim özellikleri dışında malzeme seçiminde dikkat edilmesi gereken en önemli kriterler Sweet (1995)'e göre; dayanıklılık ve kalite, darbelere, çizilmeye ve lekelenmeye karşı dayanım ve temizlenme kolaylığı ile estetik ve maliyettir.

SPA merkezlerinde kullanılacak malzemeler kullanıcıların sert kullanımlarına karşı dayanıklı olmalıdır. Mekanın tasarımında kullanılan malzemelerin işletme açısından kısa sürede temizlenebilen, fazla kir ve toz tutmayan ayrıca kullanıcı sağlığını da koruyacak türden olmasına dikkat edilmelidir.

SPA merkezlerinin duvarlarında kullanılacak bitiş malzemesi duvarların yapımında kullanılan malzemeye bağlıdır. Mekanın duvarlarında kullanılacak bitiş malzemesi uzun ömürlü, kolay temizlenebilir, göze hoş görünen ve değiştirilebilen türden olmalıdır. Boya, uzun ömürlü oluşu, temizlik ve bakım kolaylığı sağlaması açısından en çok tercih edilen duvar malzemesidir. Boya darbelerden ve çizilmelerden etkilendiğinde yenilenmesi kolay bir malzemedir. Duvar kağıdı, duvar kumaşı ve plastik içerikli duvar kaplamaları gibi malzemelerin ise bir takım kullanım kolaylık ve zorlukları mevcuttur. Bu tip malzemeler dayanıklı ve temizliği kolay olan malzemelerdir ayrıca estetik açıdan da mekana görsel olarak bütünlemektedirler,

ancak bu tip malzemelerin eskidikleri veya yıprandıkları zaman yenilenmesi ve tamir edilmesi zordur. SPA merkezi 2. Grup mekanlarının duvarlarında suya dayanıklı ve kolay temizlenebilen seramik türü sert malzemelerin kullanılması uygundur.

6. BÖLÜM
BELİRLENEN OTELLERDEKİ SPA MERKEZİ BİRİMLERİNE AİT ÖRNEKLERİN İNCELENMESİ

6.1. Gold City Otel' de Yer Alan "AQUA VERDE SPA"

Proje Başlama Tarihi **:** Ekim 2007

Proje Bitiş Tarihi **:** Ağustos 2008

Projelendirme **:** Artspa Consept Design

Uygulama **:** Artspa Consept Design

Lokasyon **:** Antalya – Türkiye

Toplam SPA Alanı **:** 4000 m^2

Otelin Genel Nitelikleri

Yerleşme durumu, yapı, tesisat, donatım, iç mimari uygulama ve hizmet standardı olarak üstün özellikler gösteren Gold City Otel (Şekil 6.1), nitelik sınıflandırmasında 'Beş Yıldızlı Otel' olarak yer almaktadır.

Gold City Otel' de market, restoran, konferans salonu, toplantı odası, SPA merkezi, otopark, berber, balo salonu, kuru temizleme bölümü, fitness merkezi, bar, cafe, lobi bar, internet cafe, tv odası, sinema odası, çocuk klübü, havuz bar gibi genel mekanlar bulunmaktadır.

Şekil 6.1. Gold City Otel Dış Görünüş (Web İletisi 24)

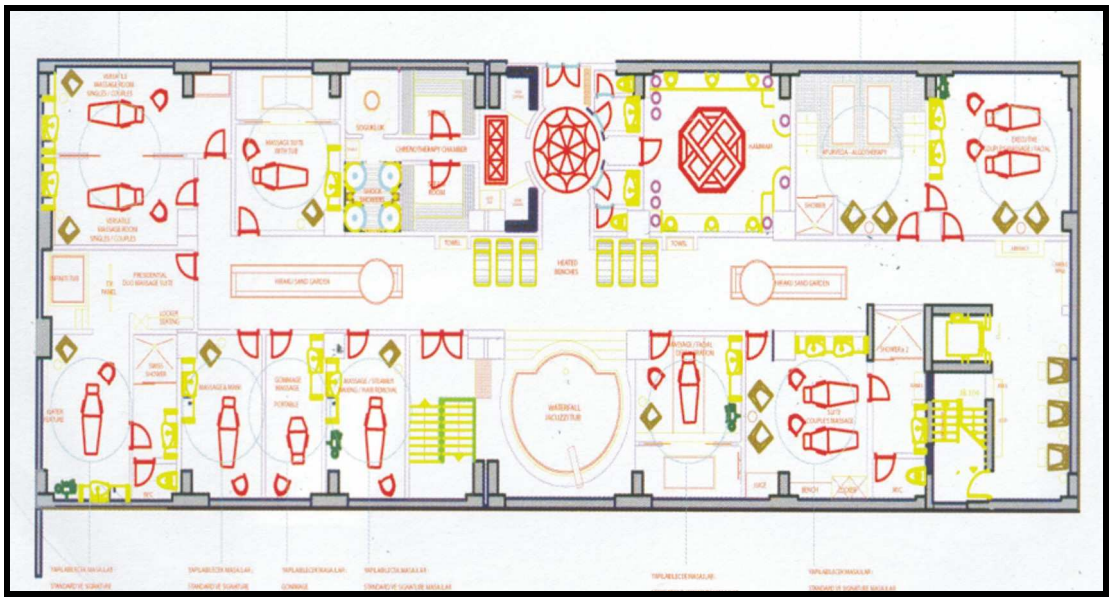
Şekil 6.2. Gold City Otel Bahçe (Web İletisi 24)

Otel konumunun Alanya' ya 2 km. uzaklıkta yer alması, otelin yerleşim sınıflandırmasında "Şehir Çevresindeki Oteller" kategorisinde yer almasına sebep olmaktadır.

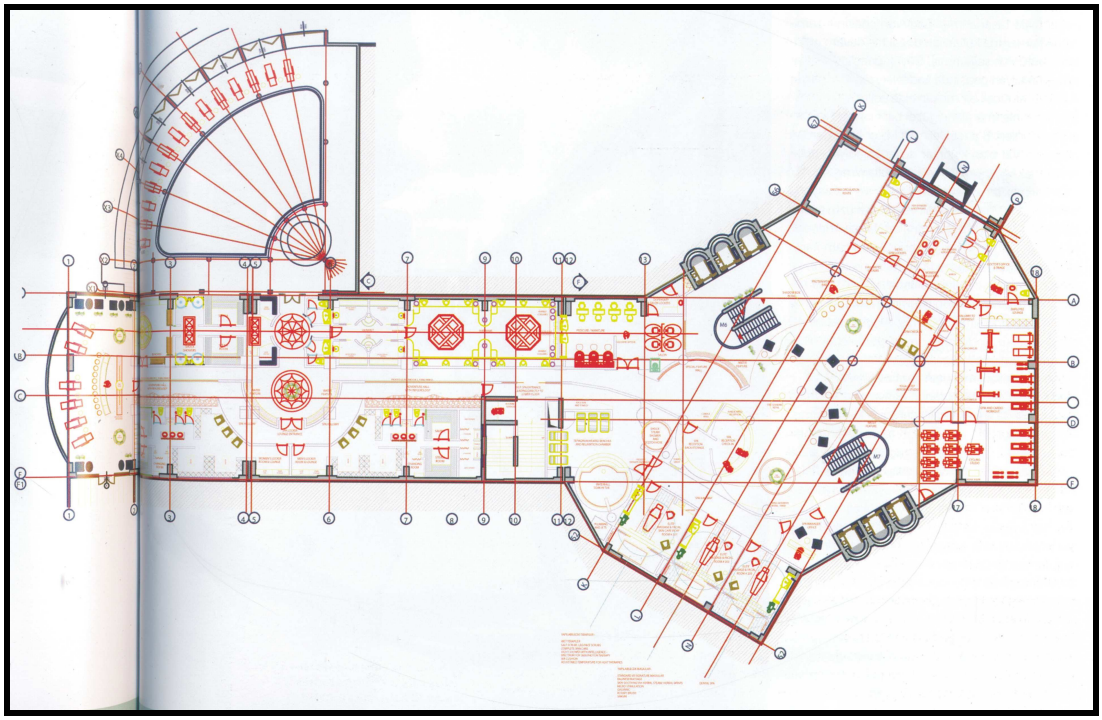
Alanya'da Toros dağlarının hemen yanı başındaki bir tepenin üzerinde konumlanan Gold City Otel' de yer alan Aqua Verde SPA, yalın çizgilerin detaylarda zenginleştiği bir göz kamaştırıcılığa sahiptir (Şekil 6.2).

Kapalı yüzme havuzu, 17 terapi odası, fitness merkezi, ayurveda merkezi, VIP ve çift odaları, şok duşları, ısıtmalı taş yatakları ve 300 m^2'lik hamamları ile dikkat çeken Aqua Verde SPA merkezinin projeleri, Gazi Üniversitesi ve Turizm Bakanlığınca "2007 yılının en iyi SPA tasarımı" ödülüne layık görülmüştür.

“Aqua Verde SPA”

Şekil 6.3. Aqua Verde SPA’ nın Kat Planı (Anonim, 2008)

Şekil 6.4. Aqua Verde SPA’nın Kat Planı (Anonim, 2008)

Dört uzun kol üzerinde konumlanan otel kompleksinin iki katına yayılan SPA bölümü, yaklaşık 3500 $m^{2'}$ lik bir alana sahiptir (Şekil 6.3) Gold City Otel'de SPA merkezi iki kata yayılırken, SPA merkezinin üst katı sosyal alanlara ayrılmıştır. Bütün binada aynı formda çift çekirdekten oluşan bir atrium bulunmaktadır. İki asansör çekirdeği ve iki merdiven çekirdeğinden SPA merkezine ulaşılmaktadır (Şekil 6.4).

Sirkulasyonu çok önemli bir mekan olan SPA, yapının 60 metrelik ince kollarına konumlandırılmış olmasına karşın tasarımıyla kullanıcılara kullanım kolaylığı sunmayı amaçlamıştır. İki katlı olarak konumlandırılan SPA merkezi, hijyenik koşullara odaklı bir tasarımın ön planda tutulduğu, "kirli ayaklarla, temiz ayakları karıştırmamak" esasına göre şekillendirilmiştir. Simetrik bir yerleşimi olan mekanda, resepsiyon da simetrik olarak kurgulanmıştır. SPA bölümüne gelenleri karşılayan resepsiyonun, aynı zamanda gece kulübüne de hizmet vermesi planlanmıştır. Birbirinden tamamen kopuk bu iki fonksiyonun resepsiyon alanında buluşması için 12 metrelik birbirinin ters simetriği olan iki duvar, su duvarı olarak tasarlanmıştır. Merdivenin altına gizlenen projektörler sayesinde su duvarına duyuruların yansıması sağlanmıştır. Resepsiyon alanına Zaha Hadid imzalı tay derisi iki adet koltuk yerleştirilmiştir (Şekil 6.5).

Şekil 6.5. Resepsiyon Alanı, Akvaryum (Anonim, 2008)

SPA' ya turkuaz ve su yeşili tonları hakim olurken, resepsiyon alanında gece kulübünü de bütünleştirmek için retro bir tarz uygulanmıştır. Vişne çürüğü ve kan kırmızı renkleri, abanoz kaplama ve koyu kahve tonları, resepsiyon alanının renklerini

oluşturmaktadır. Var olan kolonlar saklanmak yerine noktasal aydınlatmalar ya da ayna ve ahşap kaplamalarla daha da ön plana çıkarılmışlardır.

Resepsiyon bölümünde bulunan başka bir ayrıntı da 12 metrelik akvaryumun bulunmasıdır. Resepsiyon bölümünün altına yerleştirilen akvaryumun içindeki aydınlatma sayesinde, özellikle geceleri akvaryumda yüzen balıklar seyredilebilmektedir.

Tek bir ahşap malzemenin kullanıldığı alanda yararlanılan tüm kumaşlar, SPA' daki su ve nemin yoğunluğuna dayanacak şekilde seçilmiştir. SPA' da dinlendirici bir atmosfer kazandıran aydınlatmada kullanılan gizli ledler su alanlarına gömülen aydınlatmalar, oldukça etkili bir görünüm kazandırmıştır (Şekil 6.6). Resepsiyonun hemen yanında fitness merkezi ve gece kulübü müşterileri için vitamin bar oluşturulmuştur.

Şekil 6.6. Aydınlatmada Kullanılan Gizli Ledler (Anonim, 2008)

SPA' nın da üzerine konumlandığı dört kolun her birinin sonunda ise manzaranın seyredilebileceği oturma birimleri yerleştirilmiştir.

Resepsiyon bölümünden sonra giyinme alanına kadar bulunan mekanda, sadece küçük pencereler oluşturularak nelerle karşılaşılacağına dair küçük ipuçları yerleştirilmiştir. Böylelikle dar koridor hem eğlenceli, hem de keyifli bir ortama dönüştürülmüştür. Resepsiyon bölümünden SPA bölümüne geçişte, zemin döşemesinde fark oluşturulmuştur. Aralarına mozaiklerin serpiştirildiği aynı zamanda

kaymaz özelliği olan doğal taşlar kullanılmıştır. Bu bölüme girişin hemen sağında çok büyük bir oval duvar, içine 400 adet niş açılarak değerlendirilmiş, 400 nişin içine yerleştirilen mumlar sayesinde oldukça çarpıcı bir duvar elde edilmiştir (Şekil 6.7).

Şekil 6.7. Girişte Bulunan Nişler (Anonim, 2008)

Giyinme odasından sonra koridorda pencereler izlenerek mekanlara ulaşılabilecek bir kurgu yaratılmıştır. Binanın doğu kanadının -2 inci katında fitness merkezi, soyunma alanları, kapalı yüzme havuzu, cilt bakım odası ve SPA' nın en büyük hamamı bulunmaktadır. -3 üncü katta ise 12 adet terapi odası ve VIP alanları yer almaktadır.

Aqua Verde SPA Merkezi'nin bünyesinde yer alan hamamlarda Türk çizgilerine ulaşmak istenmiştir. Merdiven zırhlarında maça kızı şeklinde mozaikler oluşturulmuştur. Terapi anında kullanılmak üzere gizli aydınlatmalar yerleştirilmiştir. Zeminde traverten mozaik kullanılarak ortamdaki doğaya vurgu sürdürülmüştür. Jakuzilere yerleştirilen kayar paneller reçine panellerden oluşmaktadır. Jakuzi alanındaki doğal teak kaplama ve duvar kağıtları SPA standartlarına uygun, silinebilir, küf tutmaz ve anti bakteriyel özelliklere sahip olması nedeniyle seçilmiştir.

Merkezde bulunan 20 kurnalı büyük hamam, müşteri beklentilerine cevap verilmesi amacıyla klasik bir şekilde tasarlanmıştır. Çizgili Marmara mermeri ve göbek taşının yer aldığı mekanda klasik bir hamamdan beklenilenlerin bulunmasını sağlamak amaçlanmıştır.

Şekil 6.8. Şadırvan Odası (Anonim, 2008)

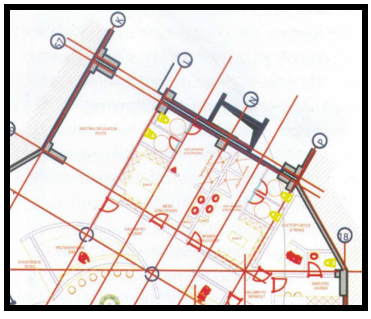
Soyunma alanlarındaki donatıların kulpları doğal taşlarla tasarlanmıştır. Şadırvan odasının zemininde hamamda kullanılan doğal taş devam ettirilerek bütünlük sağlanmıştır. Büyük panellerin kullanıldığı şadırvan odasında kadifeler, renkli yastıklar kullanılarak sıcak bir mekan elde edilmiştir (Şekil 6.8).

SPA' nın dinlenme alanı, manzaraya karşı yerleştirilen, 8 adet Herman Miller koltuklarından oluşmaktadır (Şekil 6.9). Var olan kolonlar duvar kağıtlarıyla kaplanarak mekan ayırıcısı (seperatör) olarak kullanılmışlardır.

Şekil 6.9. Herman Miller Tasarımı Koltuklar (Anonim, 2008)

Tablo 6.1. Aqua Verde SPA 1. Grup Mekanlar

<table>
<tr><th colspan="2">1. GRUP MEKANLAR (GİRİŞ MEKANI)</th></tr>
<tr><td>SPA MERKEZİ YÖNETİCİ ODASI</td><td>
Şekil 6.10. Aqua Verde SPA (Web İletisi 24)</td></tr>
<tr><td>RESEPSİYON</td><td>
Şekil 6.11. Aqua Verde SPA (Web İletisi 24)</td></tr>
<tr><td>MEDİKAL MERKEZ</td><td>Gold City Otel’ de yer alan Aqua Verde SPA’ da Başkent Üniversitesi Hastanesine bağlı olarak 7/24 hizmet veren medikal merkez bulunmaktadır.</td></tr>
<tr><td>SOYUNMA ODALARI, TUVALETLER VE DUŞLAR</td><td>
Şekil 6.12. Aqua Verde SPA (Anonim, 2008)</td></tr>
</table>

Tablo 6.2. Aqua Verde SPA 2. Grup Mekanlar

<table>
<tr><th colspan="2">2. GRUP MEKANLAR (ISLAK MEKANLAR)</th></tr>
<tr><td>TÜRK HAMAMI</td><td>
Şekil 6.13. Aqua Verde SPA (Web İletisi 24)</td></tr>
<tr><td>SAUNALAR</td><td>
Şekil 6.14. Aqua Verde SPA (Web İletisi 24)</td></tr>
<tr><td>BUHAR BANYOLARI</td><td>
Şekil 6.15. Aqua Verde SPA (Web İletisi 24)</td></tr>
<tr><td>ŞOK DUŞLAR</td><td>Gold City Otel’ de yer alan Aqua Verde SPA’ da şok duş bulunmamaktadır</td></tr>
</table>

TEPİDARİUM	 **Şekil 6.16.** Aqua Verde SPA (Web İletisi 24)
VİTAMİN BAR	 **Şekil 6.17.** Aqua Verde SPA (Web İletisi 24)
İSTİRAHAT SALONU	 **Şekil 6.18.** Aqua Verde SPA (Web İletisi 24)

Tablo 6.3. Aqua Verde SPA 3. Grup Mekanlar

3. GRUP MEKANLAR (GÜZELLİK MERKEZİ)	
GÜZELLİK MERKEZİ	Gold City Otel' de yer alan Aqua Verde SPA' da güzellik merkezi giriş mekanında, resepsiyon bölümün karşı tarafında yer almaktadır.
THALASSO BANYOLARI	 **Şekil 6.19.** Aqua Verde SPA (Web İletisi 24)
MASAJ ODALARI	 **Şekil 6.20.** Aqua Verde SPA (Web İletisi 24)
SOLARYUM ODALARI	Gold City Otel' de yer alan Aqua Verde SPA' da solaryum odası bulunmamaktadır. Kullanıcılar için solaryum hizmeti verilmemektedir.

Tablo 6.4. Aqua Verde SPA 4. Grup Mekanlar

4. GRUP MEKANLAR (SPOR ALANI)	
FİTNESS MERKEZİ	 **Şekil 6.21.** Aqua Verde SPA (Web İletisi 24)
SPİNNİNG SALONU	 **Şekil 6.22.** Aqua Verde SPA (Web İletisi 24)
AEROBİK SALONU	Gold City Otel' de yer alan Aqua Verde SPA' da aerobik salonu giriş mekanında bulunmaktadır. Günü birlik kullanıcılar için resepsiyon mekanına yakın olarak tasarlanmıştır.
MEDİTASYON SALONU	Gold City Otel' de yer alan Aqua Verde SPA' da meditasyon salonu için ayrı bir mekan tasarlanmamıştır. Fitness merkezinde yoga ve plates yapılmak için ayrılmış bir alan bulunmaktadır.

Tablo 6.5. Aqua Verde SPA 5. Grup Mekanlar

5. GRUP MEKANLAR	
KAPALI YÜZME HAVUZU	 **Şekil 6.23.** Aqua Verde SPA (Web İletisi 24) Gold City Otel' de yer alan Aquaverde SPA' nın kendi bünyesinde kapalı yüzme havuzu bulunmamaktadır. Doğu kanadının -2 inci katında kapalı bir yüzme havuzu bulunmaktadır.

6.2. Richmond Nua SPA Hotel' de Yer Alan "NUA SPA"

Proje Başlama Tarihi **:** Ekim 2004

Proje Bitiş Tarihi **:** Haziran 2005

Projelendirme **:** Mimar Ali Çiçek

Uygulama **:** Aksoy Grup

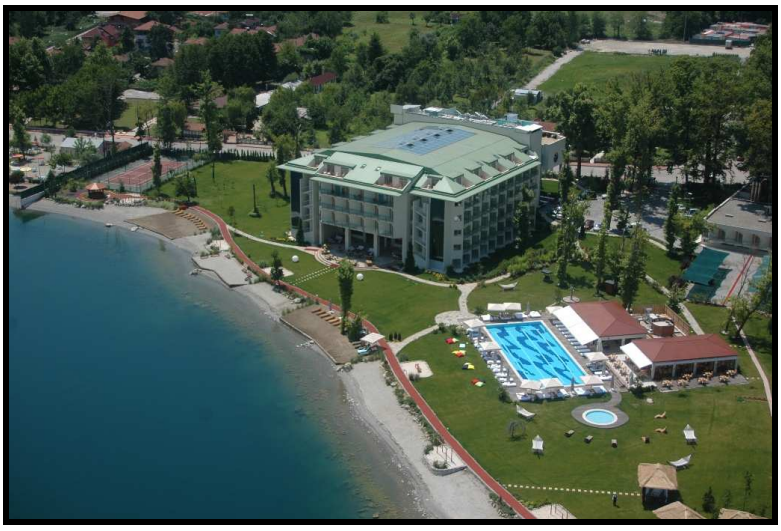
Lokasyon **:** Sapanca – Türkiye

Toplam SPA alanı **:** 2700 m^2

Sapanca Gölü kıyısında, doğa ile iç içe, 17.000 metrekarelik arsa üzerine inşa edilen Richmond Nua SPA Hotel, Mimar Ali Çiçek tarafından tasarlanmıştır ve Türkiye'nin en önemli dinlence ve sağlık merkezlerinden biri olarak kabul edilmektedir.

Otelin Genel Nitelikleri

Yerleşme durumu, yapı, tesisat, donatım, iç mimari uygulama ve hizmet standardı olarak üstün özellikler gösteren Richmond Nua SPA Hotel, nitelik sınıflandırmasında 'Beş Yıldızlı Otel' olarak yer almaktadır (Şekil 6.24).

Şekil 6.24. Sapanca – Richmond Nua SPA Hotel Dış Görünüş (Web İletisi 64)

Sağlık turizminin gelişmesi ve ihtiyacın artması sonucu tasarlanan otel, kullanım amacı sınıflandırılmasında “SPA Otel” niteliği taşımasına rağmen aynı zamanda dinlenme ve toplantı amaçlı da kullanılmaktadır.

Otel konumunun İstanbul’ dan 110 km. uzaklıkta yer alması, otelin yerleşim sınıflandırmasında “Şehir Çevresindeki Oteller” kategorisinde yer almasına sebep olmaktadır.

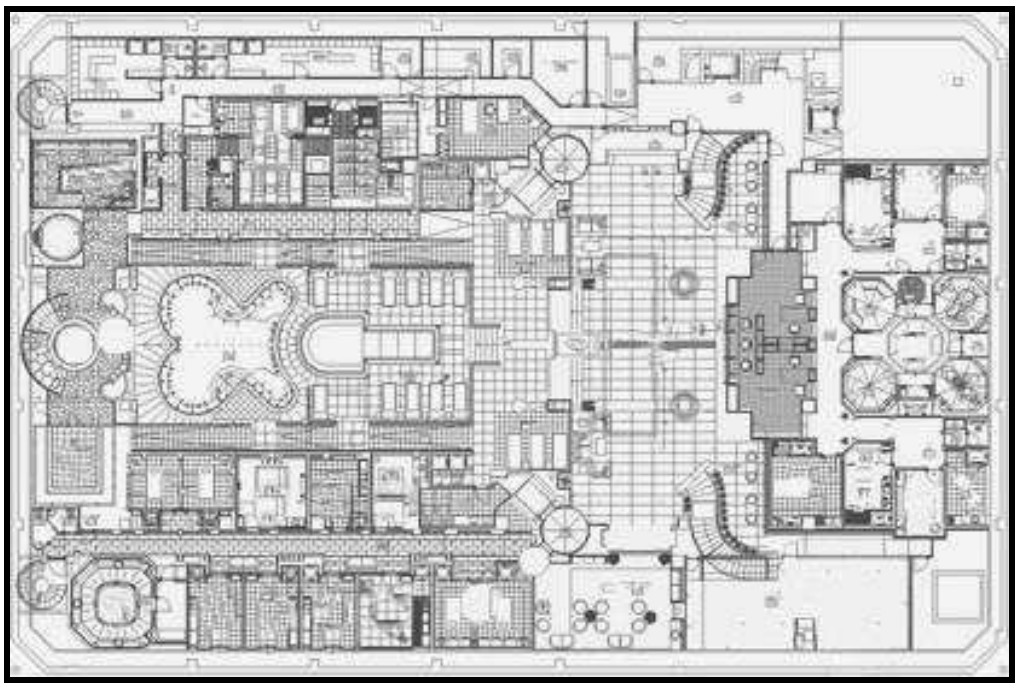

Şekil 6.25. Sapanca – Richmond Nua SPA Hotel Bahçe (Web İletisi 64)

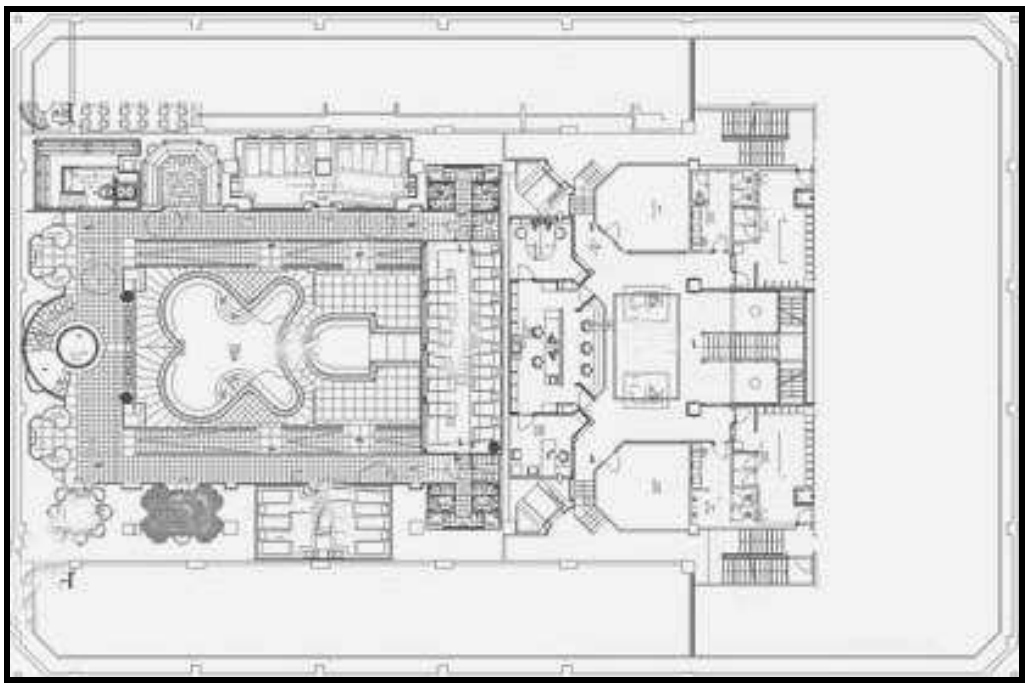
Beş yıldızlı otelde market, restoran, konferans salonu, toplantı odası, SPA merkezi, solaryum, otopark, berber, balo salonu, kuru temizleme bölümü, fitness merkezi, bar, cafe gibi genel mekanlar bulunmaktadır. Göl kenarında yürüyüş yolu, aydınlatmalı tenis kortu, göl plajları, açık havuz, bilardo masası, basketbol ve voleybol sahaları spor aktivitelerini oluşturmaktadır (Şekil 6.25).

Richmond Nua SPA Hotel, açılışının 6. ayında, Travel Extra Fuarı’nda yetkin bir jüri tarafından 2006 Yılı Türkiye’nin En Donanımlı SPA Oteli seçilmiştir. Nua SPA’ nın bu ödülü almasına sebep olan, diğer otellerden farklı olan konseptidir. Türkiye’nin tek destinasyon SPA oteli olma özelliğini taşıyan Nua SPA; otele eklenmiş bir SPA değil, SPA konsepti üzerine kurulmuş bir otel niteliğine sahiptir. Mimarisi, iç mekan tasarımı, işletim şekli ve tüm diğer detaylar, bu konsepti destekleyecek şekilde oluşturulmuştur.

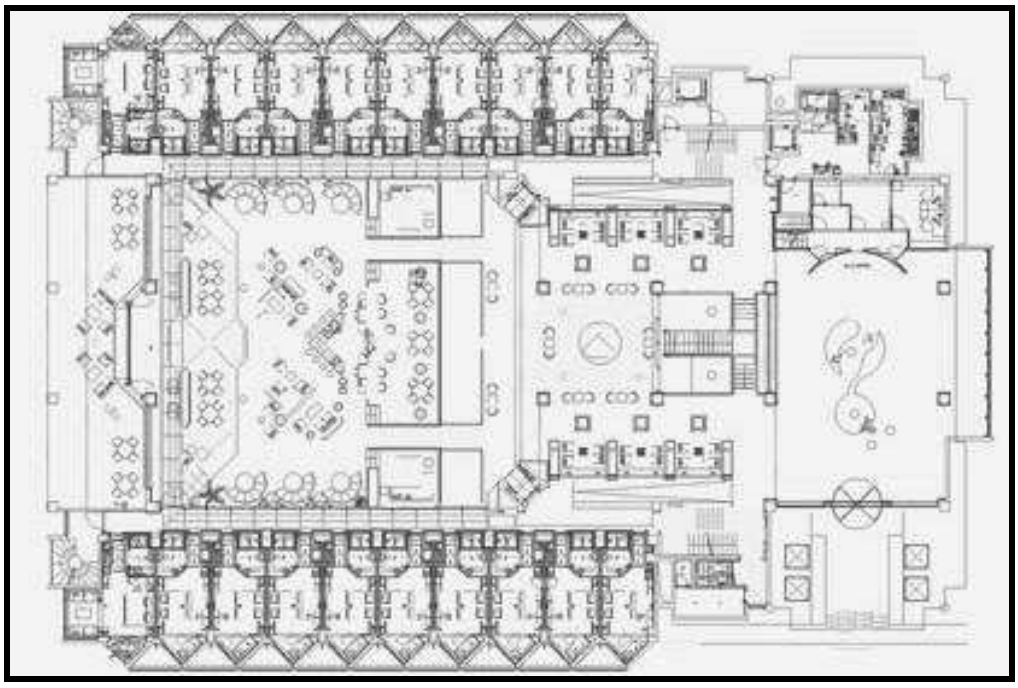
“<u>Nua SPA</u>”

Şekil 6.26. Richmond Nua SPA 2. Bodrum Kat Planı (Web İletisi 64)

Şekil 6.27. Richmond Nua SPA 1. Bodrum Kat Planı (Web İletisi 64)

Şekil 6.28. Richmond Nua SPA Giriş Kat Planı (Web İletisi 64)

Richmond Nua SPA Hotel mekânlarının dağılımı, hedeflenen hizmet kalitesi çerçevesinde oluşturulan ihtiyaç programına göre belirlenmiştir. Kullanıcı tanımlarının yapılması; otel konsepti gereği 14 yaş üzeri misafirlerin kabul edilmesi, genelde çiftlere yönelik hizmet sunulması ve kullanıcıların gereksinimlerinin saptanması SPA merkezi mekânlarının oluşumunda etkili olmuştur.

Kullanım amacına göre sınıflandırıldığında “SPA Otel” kimliğini kazanmış otelde, en önemli ve en geniş alanı SPA merkezleri ile sağlık birimleri yer almaktadır. Türkiye’ nin en donanımlı SPA merkezi olarak kabul edilen otelde 2700 metrekarelik bir alan SPA merkezi olarak kullanılmaktadır.

Nua SPA, masaj, yüz ve vücut bakımı dâhil olmak üzere uzman terapistler tarafından yürütülen, Doğu ve Batı’dan eşsiz bir bakım tekniği yelpazesi sunmaktadır.

Nua SPA Merkezi, Osmanlı buhar banyosu, tuzlu buhar banyosu, eşsiz çift katlı loft sauna, bitkisel buhar banyosu, laconium, ısıtılmış koltuklu tepidarium, ıce grotto, snail duşları, aqua cave shower, tuzlu sulu hidro masaj havuzu, nua spirit suiti, buhar banyolu ve fin hamamlı özel suit, müzikli kulaklıklı veya su yataklı

dinlenme salonu seçenekleri, modern bir SPA teknolojisini kullanıcılarına sunmaktadır.

SPA programları hem konaklayan müşterilere hem de günü birlik gelen kullanıcılara hizmet vermektedir. Bu nedenle SPA merkezleri oda katlarından ayrılarak, lobiyle ilişkilendirilip birinci ve ikinci bodrum katlarda konumlandırılmıştır (Şekil 6.29).

Şekil 6.29. Richmond Nua SPA Otel "SPA Resepsiyon" (Web İletisi 56)

Dikdörtgen bir form üzerinde konumlanan otel kompleksinin iki katına yayılan SPA bölümü, yaklaşık 2700 $m^{2'}$ lik bir alana sahiptir. Richmond Nua SPA Otel'de SPA merkezi iki kata yayılırken, SPA merkezinin üst katı sosyal alanlara ayrılmıştır. SPA merkezine zemin kattan, 1. bodrum katına inen çift kollu bir merdivenle ulaşım sağlanmaktadır.

Şekil 6.30. Richmond Nua SPA Otel "SPA Resepsiyon" (Web İletisi 56)

SPA merkezinde sirkülasyon çok önemlidir, bu nedenle yapının tasarımıyla kullanıcılara kullanım kolaylığı sağlanmıştır. İki katlı olarak konumlandırılan SPA merkezi, doğayla bütünleşme esasına göre şekillendirilmiştir. Simetrik bir yerleşimi olan mekanda, resepsiyon da simetrik olarak kurgulanmıştır (Şekil 6.30). SPA bölümüne gelenleri karşılayan resepsiyon, aynı zamanda mekanın odak noktası halindedir. Resepsiyon biriminin sağ ve sol kanatlarında bay ve bayanlar için ayrı hizmet veren kuaförler bulunmaktadır. Resepsiyon biriminin hemen önünde açık krem tonuyla kullanıcılara rahatlık ve doğallık hissi veren bir bekleme birimi bulunmaktadır (Şekil 6.32).

Şekil 6.31. Richmond Nua SPA Otel "SPA Bekleme Salonu (Web İletisi 56)

SPA’ ya krem, toprak tonları ve beyaz ve siyah renkleri hakimdir. Ahşabın farklı tonları, zeytin kaplama ve koyu kahve tonları, SPA merkezinin renklerini oluşturmaktadır (Şekil 6.31). SPA bekleme salonundaki kolonlar kaplamalarıyla ön plana çıkarılmışlardır.

Resepsiyon bölümünde bulunan başka bir ayrıntı da iki koldan, 4 basamakla 2. bodrum katına inilen merdivenin bulunmasıdır.

Şekil 6.32. Richmond Nua SPA Otel “SPA Bekleme Salonu” (Web İletisi 56)

Ahşap malzemenin farklı seçeneklerinin kullanıldığı alanda yararlanılan tüm kumaşlar, SPA’ daki su ve nemin yoğunluğuna dayanacak şekilde seçilmiştir. SPA’ da dinlendirici bir atmosfer kazandıran aydınlatmada kullanılan gizli ledler su alanlarına gömülen aydınlatmalar, oldukça etkili bir görünüm kazandırmıştır.

Nua SPA Merkezi’nin bünyesinde yer alan hamamlarda Türk çizgilerine ulaşmak istenmiştir. Terapi anında kullanılmak üzere gizli aydınlatmalar yerleştirilmiştir. Zeminde traverten mozaik kullanılarak ortamdaki doğaya vurgu sürdürülmüştür (Şekil 6.33).

Şekil 6.33. Richmond Nua SPA Otel "Türk Hamamı" (Web İletisi 56)

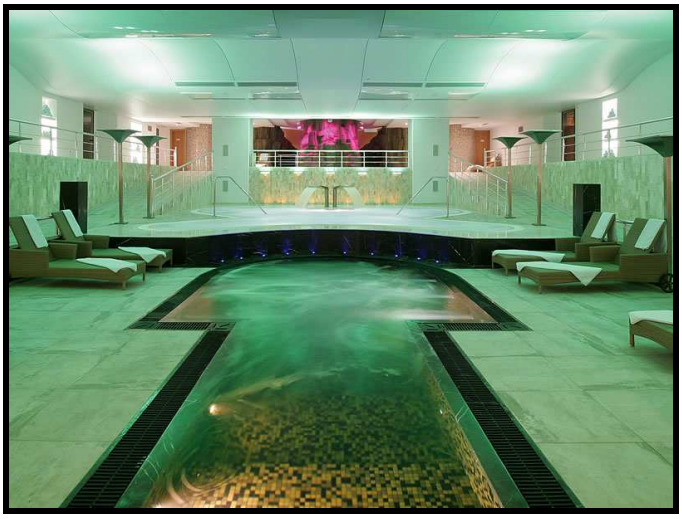
Merkezde bulunan büyük hamam, müşteri beklentilerine cevap verilmesi amacıyla klasik bir şekilde tasarlanmıştır (Şekil 6.33). Çizgili Marmara mermeri ve göbek taşının yer aldığı mekanda klasik bir hamamdan beklenilenlerin bulunmasını sağlamak amaçlanmıştır.

Şekil 6.34. Richmond Nua SPA Otel "Relax Room" (Web İletisi 56)

Resepsiyon biriminin arkasında bulunan dinlenme mekanın doğal taşlar kullanılarak mekandaki rahatlık hissi kullanıcılara yansıması amaçlanmıştır. Relax room olarak adlandırılan bu birimden yüzme havuzu seyredilebilmektedir (Şekil

6.34). Üst duvar yüzeyinde uygulanan aydınlatmalarda ise amaç kullanıcıyı rahatlatmaktır.

Şekil 6.35. Richmond Nua SPA Otel “SPA Havuzu” (Web İletisi 56)

Rahatlamak ve keyif almak amacı ile tasarlanmış olan SPA havuzu tuzlu su ile cildi iyileştirici bir etki yaratmaktadır (Şekil 6.35). SPA havuzu yapıda rampa yardımıyla oluşturulmuş ve 1. bodrum katından 2. bodrum katına bağlantı sağlamaktadır.

Şekil 6.36. Richmond Nua SPA Otel “Tepidarium” (Web İletisi 56)

Tepidarium içerisinde ergonomik, ısıtılmış taş bankların yer aldığı özel bir dinlenme birimidir (Şekil 6.36). Banklardan yayılan homojen sıcaklık, bağışıklık sistemini güçlendirmektedir. Bankların sıcaklığı 37 derece civarındadır.

Tablo 6.6. Nua SPA 1. Grup Mekanlar

1. GRUP MEKANLAR (GİRİŞ MEKANI)	
SPA MERKEZİ YÖNETİCİ ODASI	SPA merkezi yönetici odası resepsiyon biriminin sağ tarafına konumlandırılmıştır.
RESEPSİYON	 **Şekil 6.37.** Nua SPA (Web İletisi 25)
MEDİKAL MERKEZ	Destination SPA özelliği taşıyan Nua SPA' nın medikal merkezinde kendi bünyesindeki doktorlar ve uzmanlar bulunmaktadır.
SOYUNMA ODALARI, TUVALETLER VE DUŞLAR	Soyunma odaları, duşlar ve tuvaletler kuaförler için ayrılan mekanların arkasında, zemin kattan inen merdivenin sağ ve sol tarafında konumlandırılmıştır.

Tablo 6.7. Nua SPA 2. Grup Mekanlar

2. GRUP MEKANLAR (ISLAK MEKANLAR)	
TÜRK HAMAMI	 **Şekil 6.38.** Nua SPA (Web İletisi 25)
SAUNALAR	 **Şekil 6.39.** Nua SPA (Web İletisi 25)
BUHAR BANYOLARI	 **Şekil 6.40.** Nua SPA (Web İletisi 25)

ŞOK DUŞLAR	 **Şekil 6.41.** Nua SPA (Web İletisi 25)
TEPİDARİUM	 **Şekil 6.42.** Nua SPA (Web İletisi 25)
VİTAMİN BAR	 **Şekil 6.43.** Nua SPA (Web İletisi 25)
İSTİRAHAT SALONU	 **Şekil 6.44.** Nua SPA (Web İletisi 25)

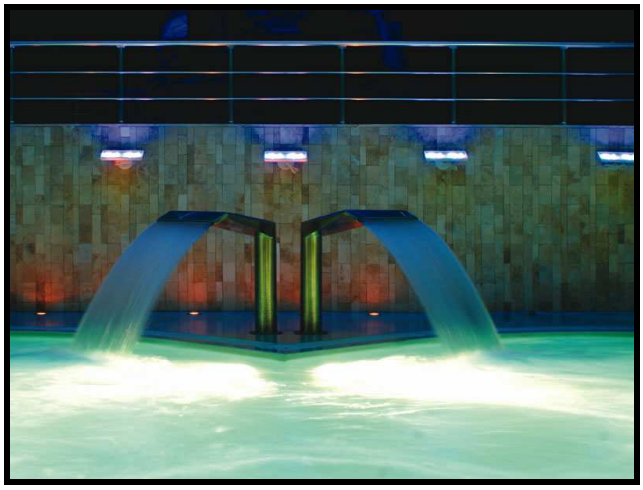
Tablo 6.8. Nua SPA 3. Grup Mekanlar

3. GRUP MEKANLAR (GÜZELLİK MERKEZİ)	
GÜZELLİK MERKEZİ	 **Şekil 6.45.** Nua SPA (Web İletisi 25)
THALASSO BANYOSU	 **Şekil 6.46.** Nua SPA (Web İletisi 25)
MASAJ ODALARI	 **Şekil 6.47.** Nua SPA (Web İletisi 25)
SOLARYUM ODALARI	 **Şekil 6.48.** Nua SPA (Web İletisi 25)

Tablo 6.9. Nua SPA 4. Grup Mekanlar

4. GRUP MEKANLAR (SPOR ALANI)	
FİTNESS MERKEZİ	 **Şekil 6.49.** Nua SPA (Web İletisi 25)
SPİNNİNG SALONU	 **Şekil 6.50.** Nua SPA (Web İletisi 25)
AEROBİK SALONU	Nua SPA' da aerobik salonu için ayrı bir mekan tasarlanmamıştır. Fitness salonunda aerobik yapılmak için ayrılmış bir alan bulunmaktadır.
MEDİTASYON SALONU	 **Şekil 6.51.** Nua SPA (Web İletisi 25) Meditasyon salonu amacı ile hizmet vermek için bahçede kamelyalar oluşturulmuş ve bu mekanda doğa ile bütünleşen bir meditasyon hizmeti verilmektedir.

Tablo 6.10. Nua SPA 5. Grup Mekanlar

5. GRUP MEKANLAR	
KAPALI YÜZME HAVUZU	 **Şekil 6.52.** Nua SPA (Web İletisi 25) **Şekil 6.53.** Nua SPA (Web İletisi 25)

6.3. Cornelia Diamond Golf Resort & SPA Otel' de Yer Alan "CRASSULA SPA"

Proje Bitiş tarihi **:** Mayıs 2008

Mimari Projelendirme **:** Tuncay Çavdar

İç Mimari projelendirme **:** Ayhan Geveli

Lokasyon **:** Antalya – Türkiye

Toplam SPA alanı **:** 5000 m^2

Deniz kenarında konumlanan Cornelia Diamond Golf Resort & SPA oteli, Antalya şehir merkezine 40 km. havaalanına 35 km. uzaklıkta bulunmaktadır.

Otelin Genel Nitelikleri

Nitelik sınıflandırmasında 'Beş Yıldızlı Otel' olarak tasarlanan Cornelia Diamond Golf Resort & SPA Otel, coğrafi konumu göz önüne alınarak, mimari ve iç mimari uygulamada standartlar üzerinde nitelik kazanmış, hizmet kalitesini bu anlamda yüksek tutarak kullanıcılar üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır (Şekil 6.54).

Şekil 6.54. Antalya- Cornelia Diamond Otel Dış Görünüş (Web İletisi 65)

Özgün mimarisi ve retro tarzıyla geçmişten geleceğe bir köprü oluştururken, eğlence alanları, deniz görünümündeki havuzları ve havuza direk bağlanan konseptli villaları ile kullanıcılara rahatlık hissi veren bir oteldir.

Deniz, bahçe, dağ ve şehir manzaralı beş yıldızlı otelde; merkezi klima ve ısıtma sistemi, jeneratör, oyun odası, internet, business center, kuaför salonu, alışveriş merkezi, SPA merkezi (sauna, hamam, buhar banyosu, masaj odaları), çamaşırhane, ütü ve kuru temizleme, 24 saat oda servisi, ücretsiz açık otopark, toplantı odaları, balo salonu, çeşitli restoranlar, barlar ve kahvaltı salonu bulunmakta, açık-kapalı havuz, fitness merkezi, squash, tenis, jogging, plaj voleybolu ve futbolu otelin spor aktivitelerini oluşturmaktadır.

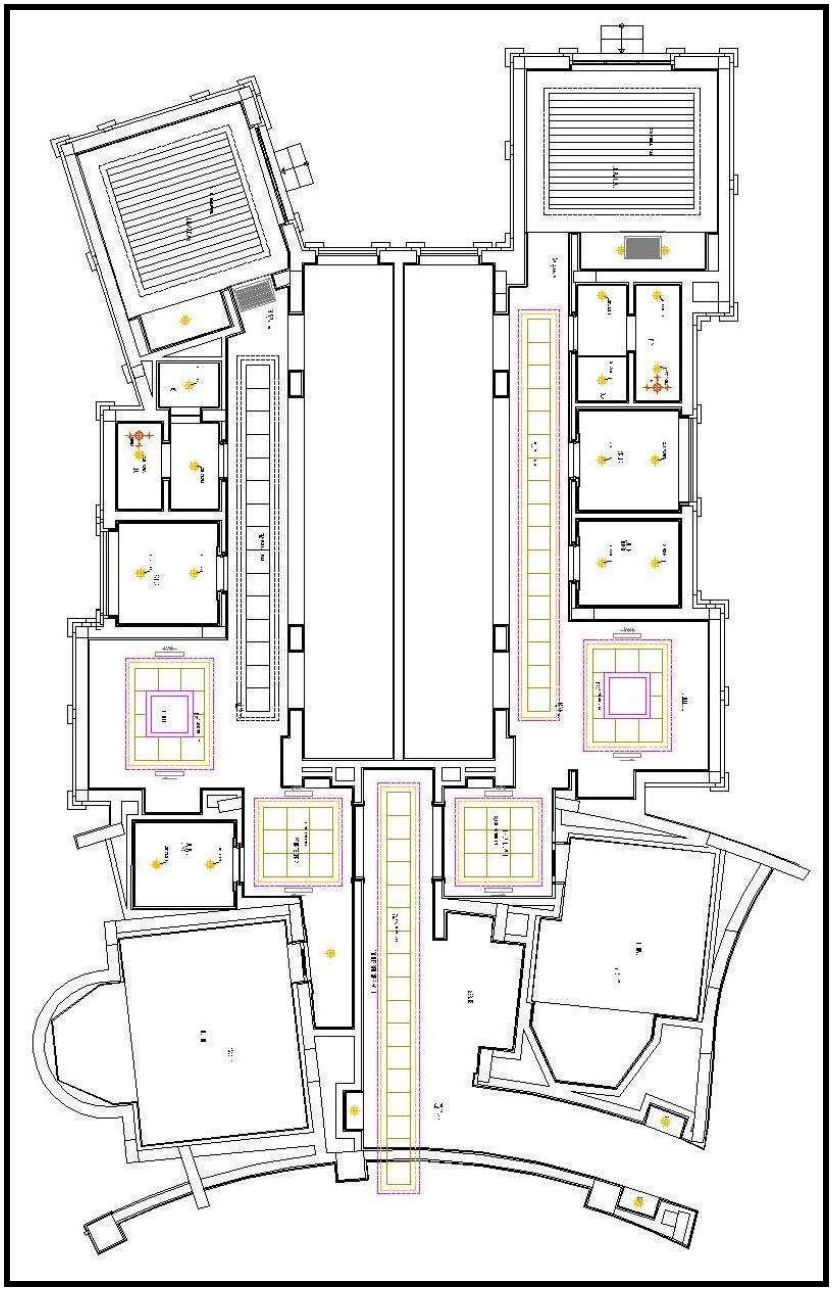
Şekil 6.55. Antalya- Cornelia Diamond Otel Dış Cephesi (Web İletisi 66)

Otel, sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmeler sonucu sadece ödeme karşılığında seyahat edenlere yatak ve yemek hizmeti sunan bir yapı olmaktan çok, toplantı salonları, masaj odaları, havuz, alışveriş merkezi, restoran, bar veya gece kulübü formunda rahatlama ve dinlenme mekanları ile kullanıcı beklentilerinin karşılanmasını amaçlamaktadır (Şekil 6.55). Bu özellikleri ile otel, turizm endüstrisine olduğu kadar eğlence sektörü ve iş hayatına da hizmet veren bir yapı haline gelmiştir.

Cornelia Diamond Golf Resort & SPA Oteli konumundan dolayı, otel yerleşim sınıflandırmasında “Şehir İçi Otel” kategorisine girmektedir. Otel 200 bin

m^{2}’ lik bir arsa üzerine inşa edilmiştir. Bu alanın 14 bin m^{2}’ si havuz, 5 bin m^{2}’si SPA, 4 bin m^{2}’ si çocuk parkı olarak kullanılmakta olup, 27 delikli Nick Faldo imzalı golf sahası da bulunmaktadır.

“Crassula SPA ”

Şekil 6.56. Antalya- Crassula Private SPA Kat Planı

Cornelia Diamond otelinde yer alan Crassula SPA, uluslar arası SPA birliğince Avrupa SPA derneği üyeliğine kabul edilmiştir. SPA programında 100' den fazla masajı barındıran Crassula SPA; bu özelliğiyle ESPA üyesi olmaya hak kazanmıştır. Crussula SPA otelin iki ayrı katına konumlanmış olup ve üç ayrı bölümüyle hem iç mekan tasarımı hem de verdiği hizmet kalitesiyle kullanıcılara ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Crassula SPA; SPA Luxury, SPA Private ve SPA Relax olmak üzere üç ayrı bölümden oluşmaktadır (Şekil 6.56).

Özel olarak tasarlanmış SPA merkezinde, Zen felsefesi detayları ile bezeli Uzak Doğu masajları, sultan bakımları, 24 ayar gerçek altınla yapılan terapiler gibi lüks bakımların sunulduğu özel bölümler bulunmaktadır. Ayrıca holistik terapiler, şarap banyoları, doğal özlü güzellik bakımları, su üzerine kurulu Bali evlerinde açık havada Uzak Doğu masajlarının yanı sıra değişik derecelerde saunalar, buhar odası, özel duşlar ve geleneksel Türk Hamamı gibi birimleri de mevcuttur (Şekil 6.57).

Şekil 6.57. Antalya- Crassula SPA' da Bali Evleri (Web İletisi 67)

Crassula Relax Bölümü, yaklaşık 2500 m^2' lik bir alandan oluşmaktadır. Bu bölüme gelen kullanıcılar ücretsiz olarak bütün birimlerden faydalanabilmektedirler. Relax bölümünde; 311 m^2 kapalı havuz, 97 m^2 refleksoloji patikalı tropikal jakuziler, 60 c aroma terapi, 95 c relax ve 110 c geleneksel Rus Saunası olmak üzere üç ayrı tip sauna, aromaterapili, kromoterapi özellikli duşlar ve geleneksel Türk Hamamı bulunmaktadır. Relax bölümünün fitness merkezi ile bir geçiş kapısı bulunmaktadır.

Relax bölümünde yer alan tayga refleksoloji yolu, doğal taşlar ve doğal bitki örtüsü kullanılarak oluşturulmuş bir mekandır. Mekan tasarımında ormanlardan yola çıkılmıştır (Şekil 6.58). Tayga refleksoloji yolu ayak tabanındaki kilit noktalarını uyaran özel taşlarla kaplıdır. Bu yolda yüründüğü zaman, suyla ısıtılan özel taşlar ayak tabanına yumuşak bir basınç uygulamakta ve masaj etkisi yaratmaktadır.

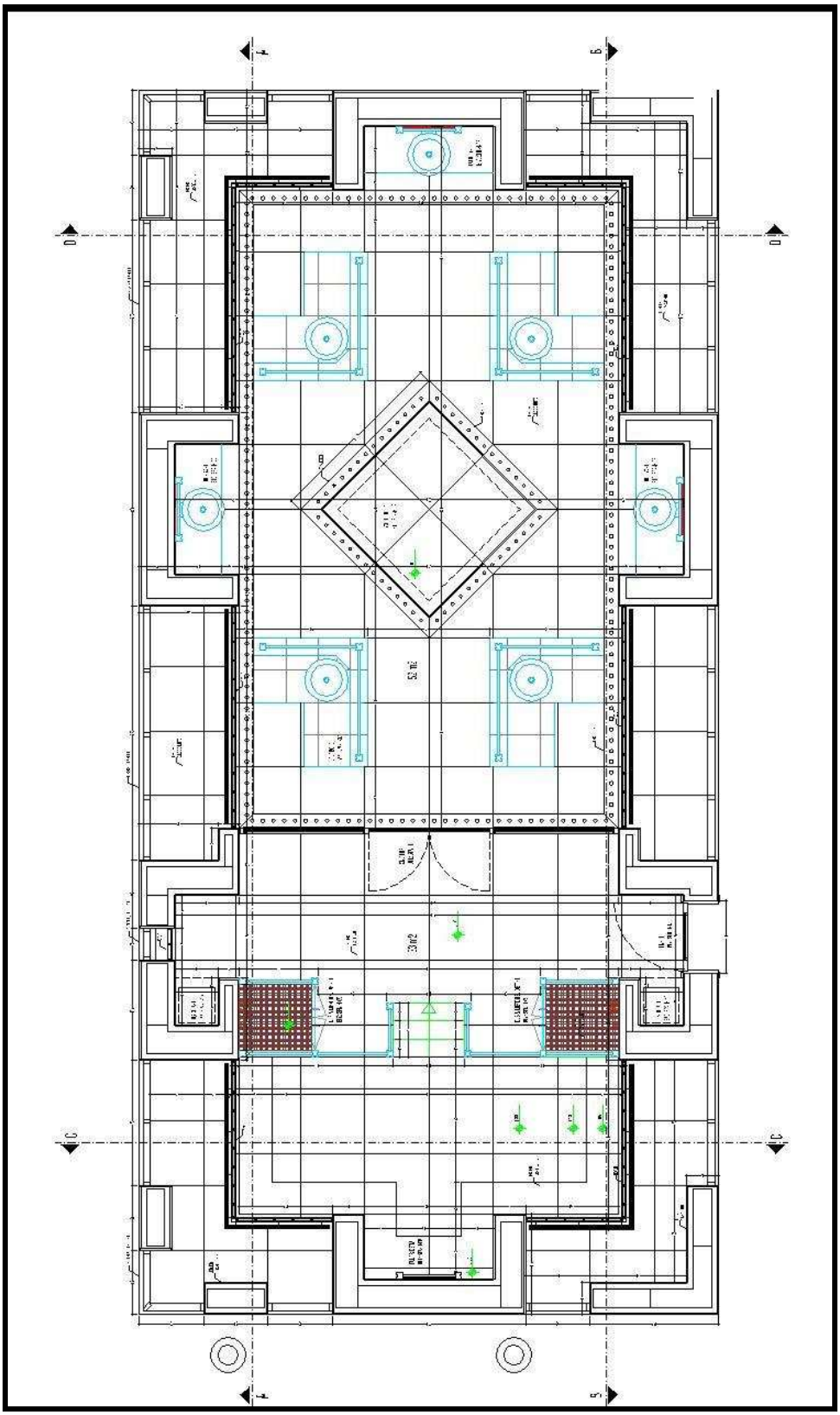

Şekil 6.58. Antalya- Crassula SPA' da Tayga Refleksoloji Yolu (Web İletisi 67)

Relax bölümünde yer alan Türk Hamamı üç bölümden oluşmaktadır. Bunlar; kese bölümü, köpük bölümü ve VIP hamam ritüeli bölümüdür (Şekil 6.59).

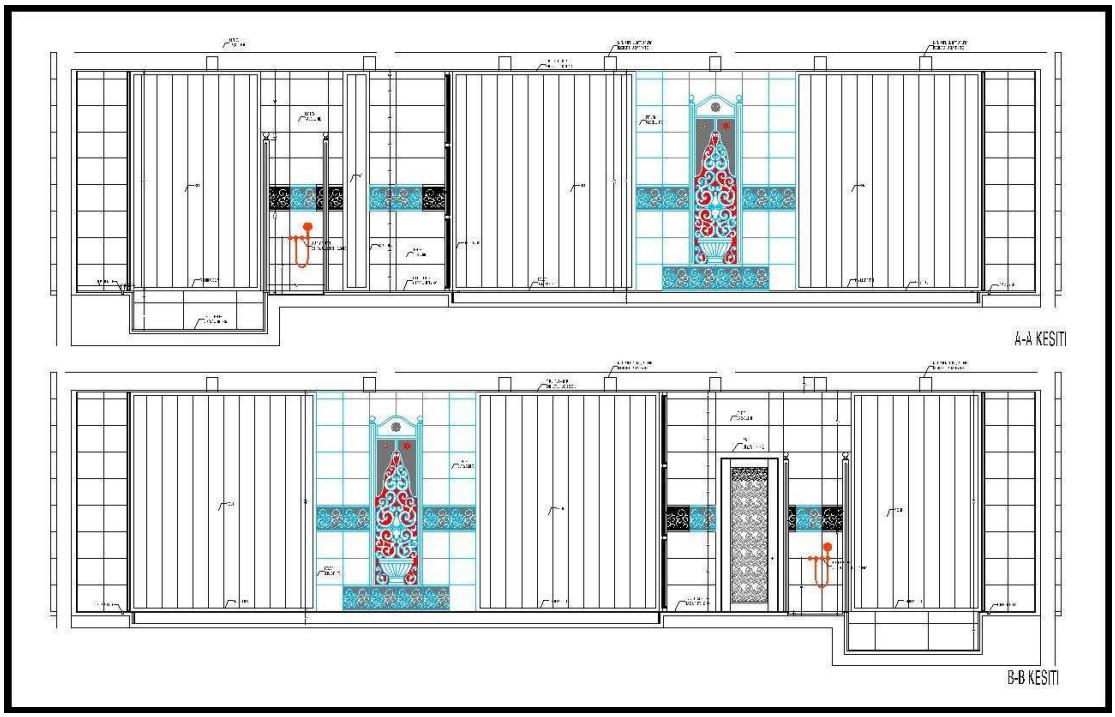

Şekil 6.59. Antalya- Crassula SPA' da Türk Hamamı (Web İletisi 67)

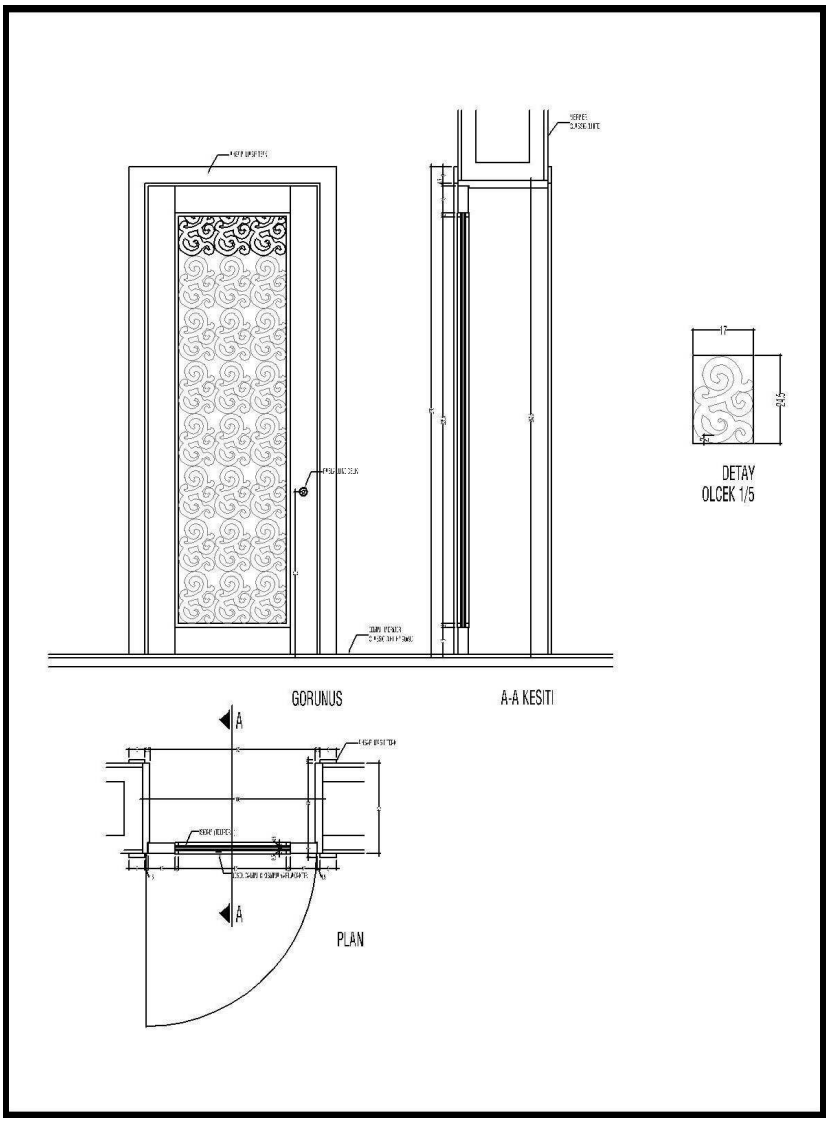
Şekil 6.60. Antalya - Crassula SPA Türk Hamamı Planı

Crassula SPA da yer alan Türk Hamamının tasarım konsepti aydınlık, ışık ve mahremiyet üzerine kurgulanmıştır. Tavan, duvar ve yer döşemesinde kullanılmak üzere seçilen malzemeler konsepti tamamlamaktadır (Şekil 6.60). Duvar yüzeylerinde kullanılan mavi renk su öğesiyle bütünleşerek ortama ferah bir atmosfer kazandırmıştır. Duvar yüzeylerindeki mermer kaplamalarda kullanılan el işçiliği süslemeler geleneksel Türk Hamamı mimarisinden esinlenerek tasarlanmıştır.

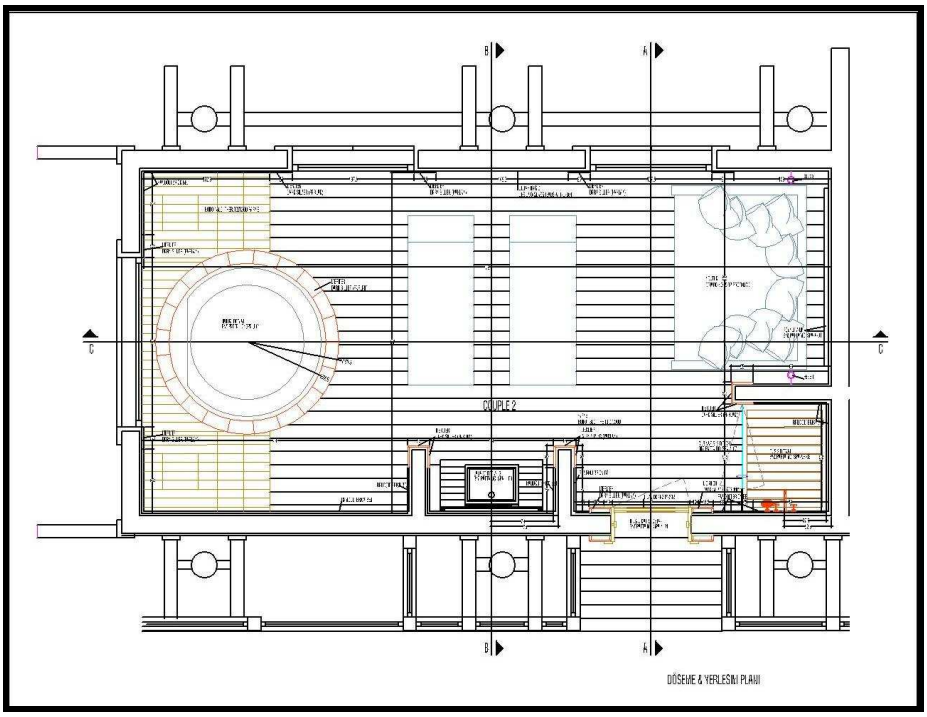
Şekil 6.61. Antalya - Crassula SPA Türk Hamamı A-A ve B-B Kesiti

Türk Hamamı girişinde zeminde döşeme olarak 90×90 ebadında classic beyaz mermer kullanılmıştır. Türk hamamına giriş kapısı masif ahşap malzemeden yapılmıştır (Şekil 6.61). Kapı yüzeyinde temperli (ısıcam) cam kullanılmıştır. Kapının yüzeyindeki desen camın iç kısmına uygulanmıştır. Kapı yüzeyinde 17×24,5 cm. ebadında, 24 adet modül kullanılarak kapının tasarımı oluşturulmuştur (Şekil 6.62).

Şekil 6.62. Antalya - Crassula SPA Türk Hamamı- Hamam Giriş Kapısı Detayı

Crassula Luxury Bölümü; yaklaşık olarak 2000 $m^{2'}$ lik bir alanda konumlanmış özel bir kattır. Yirmi terapi suiti bulunan SPA Luxury bölümünde; iki ayurveda suiti, dört SPA luxury suiti, bir hidroterapi suiti, bir taş terapi suiti, iki shiatsu thai masaj suiti, iki bali terapi suiti, iki couple Grand luxury suiti, üç cilt bakım suiti, bir el- ayak özel bakım suiti, iki tekli suit ve Türk hamamı bulunmaktadır. Bu bölümde, 51 m^2 büyüklüğünde şelaleli yüzme havuzu ayrıca bio-sauna ve özel kar odası bulunmaktadır.

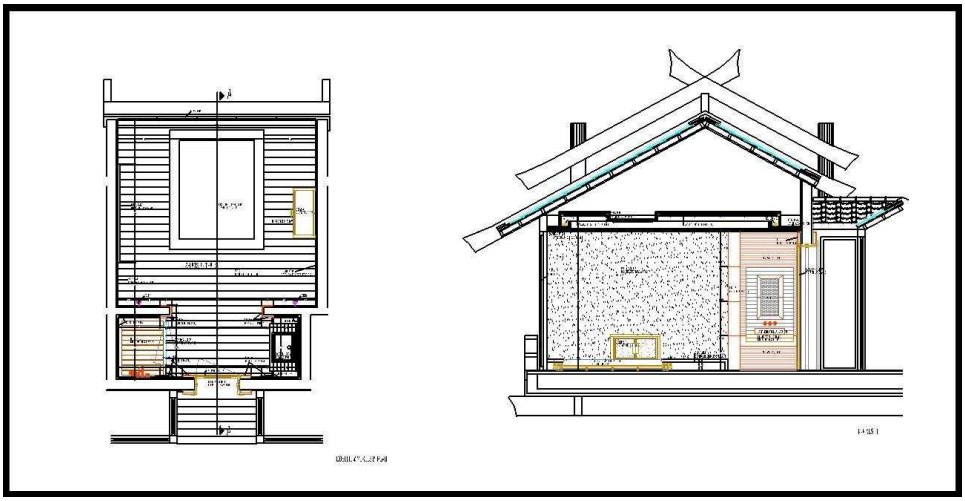

Şekil 6.63. Antalya - Crassula SPA Masaj Odası Planı (Couple Grand Luxury Suit)

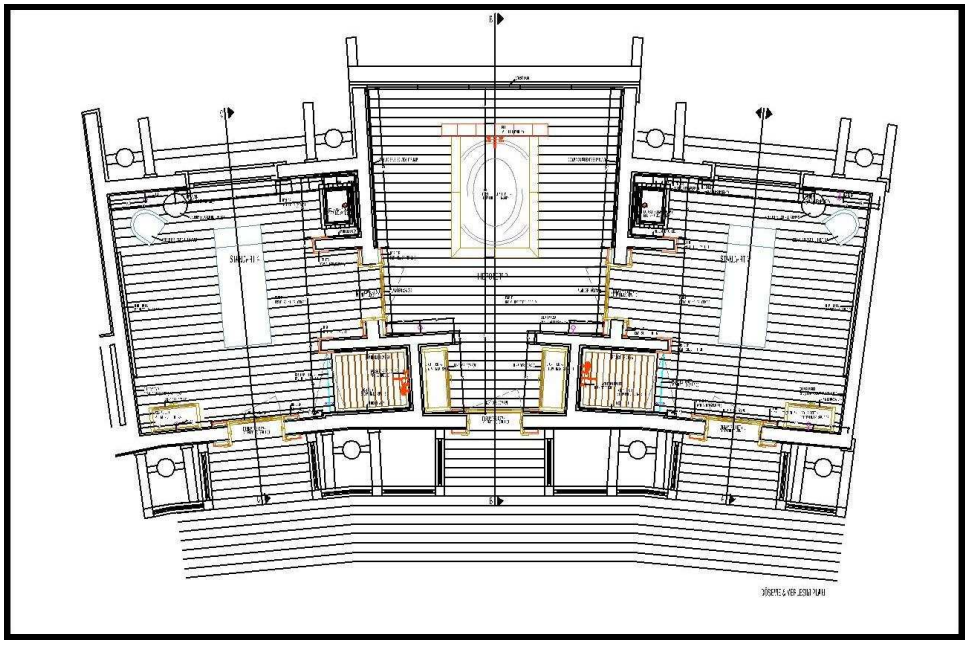
Şekil 6.64. Antalya - Crassula SPA Masaj Odası (Couple Grand Luxury Suit) (67)

Couple Grand luxury suitinde jakuzi, duş, dinlenme birimi ve masaj yatağı bulunmaktadır (Şekil 6.63, 6.64).

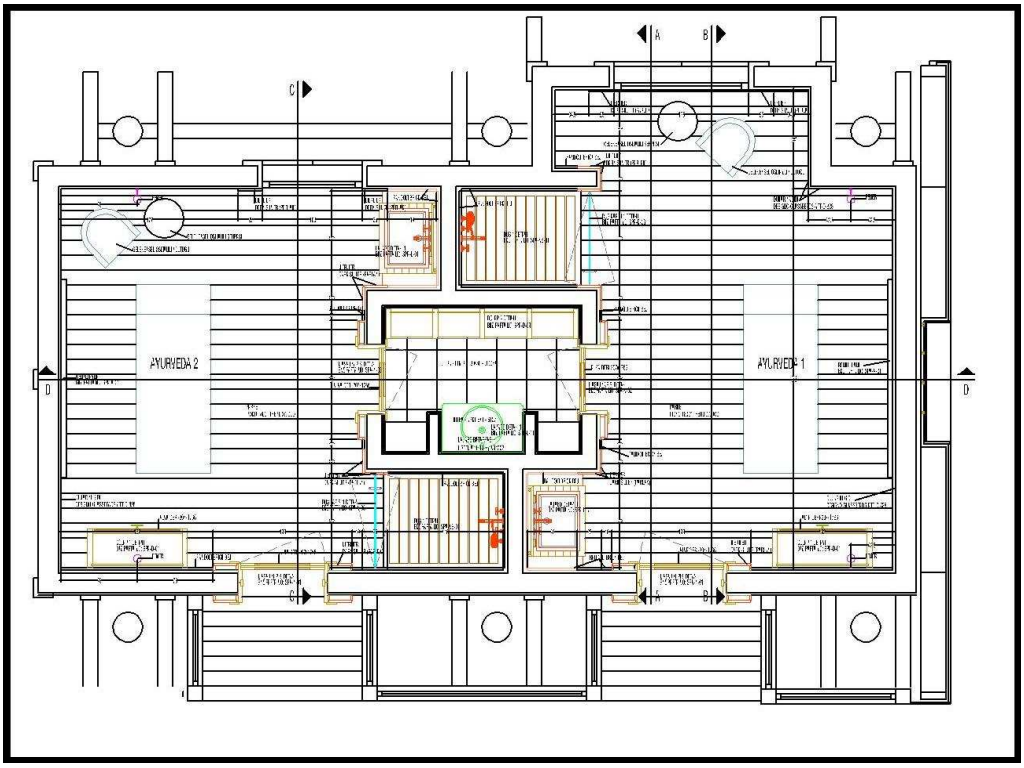
Şekil 6.65. Antalya - Crassula SPA Masaj Odaları (Shıatsu- Thai Suiti)

Shiatsu – thai suitinde lavabo, duş, ayna, dolap ve shiatsu – thai masaj yatağı bulunmaktadır (Şekil 6.65).

Şekil 6.66. Antalya - Crassula SPA Masaj Odaları (Hidroterapi ve Standart Oda)

Standart odada; dolap, masaj yatağı, ayna, geleneksel Osmanlı koltuğu, geleneksel Osmanlı sehpası, lavabo ve duş bulunmaktadır. Hidroterapi bölümünde ise; hidroterapi jakuzi ve dolap yer almaktadır (Şekil 6.66).

Şekil 6.67. Antalya - Crassula SPA Masaj Odaları (Ayurveda Odası)

Ayurveda odasında; dolap, ayurveda masaj yatağı, ayna, geleneksel Osmanlı koltuğu, geleneksel Osmanlı sehpası, lavabo ve duş bulunmaktadır (Şekil 6.67).

Crassula Private Bölümünde; iki adet SPA kral suiti bulunmaktadır. SPA kral suiti; kendine özel Türk Hamamı, saunası, özel havuzu, çeşitli Uzakdoğu masajlarının, lüks terapilerin sunulduğu bölümü ve bahçesi ile özel konuklara hizmet vermektedir.

Tablo 6.11. Crassula SPA 1. Grup Mekanlar

1. GRUP MEKANLAR (GİRİŞ MEKANI)	
SPA MERKEZİ YÖNETİCİ ODASI	Crassula SPA' da SPA merkezi yönetici odası giriş mekanında bulunmaktadır.
RESEPSİYON Ve GİRİŞ MEKANI	 **Şekil 6.68.** Crassula SPA (Web İletisi 67)
MEDİKAL MERKEZ	Cornelia Diamond Otel' de yer alan Crassula SPA' ya ait bir medikal merkez bulunmamakta fakat otel bünyesinde 24 saat hizmet veren bir medikal merkez bulunmaktadır.
SOYUNMA ODALARI, TUVALETLER VE DUŞLAR	Crassula SPA' da soyunma birimleri masaj birimlerinin içerisinde yer almaktadır.

Tablo 6.12. Crassula SPA 2. Grup Mekanlar

2. GRUP MEKANLAR (ISLAK MEKANLAR)	
TÜRK HAMAMI	 **Şekil 6.69.** Crassula SPA (Web İletisi 67)
SAUNALAR	 **Şekil 6.70.** Crassula SPA (Web İletisi 67)
BUHAR BANYOLARI	 **Şekil 6.71.** Crassula SPA (Web İletisi 67)

ŞOK DUŞLAR VE KAR ODASI	 **Şekil 6.72.** Crassula SPA (Web İletisi 67)
TEPİDARİUM	 **Şekil 6.73.** Crassula SPA (Web İletisi 67)
VİTAMİN BAR	 **Şekil 6.74.** Crassula SPA (Web İletisi 67)
İSTİRAHAT SALONU	 **Şekil 6.75.** Crassula SPA (Web İletisi 67)

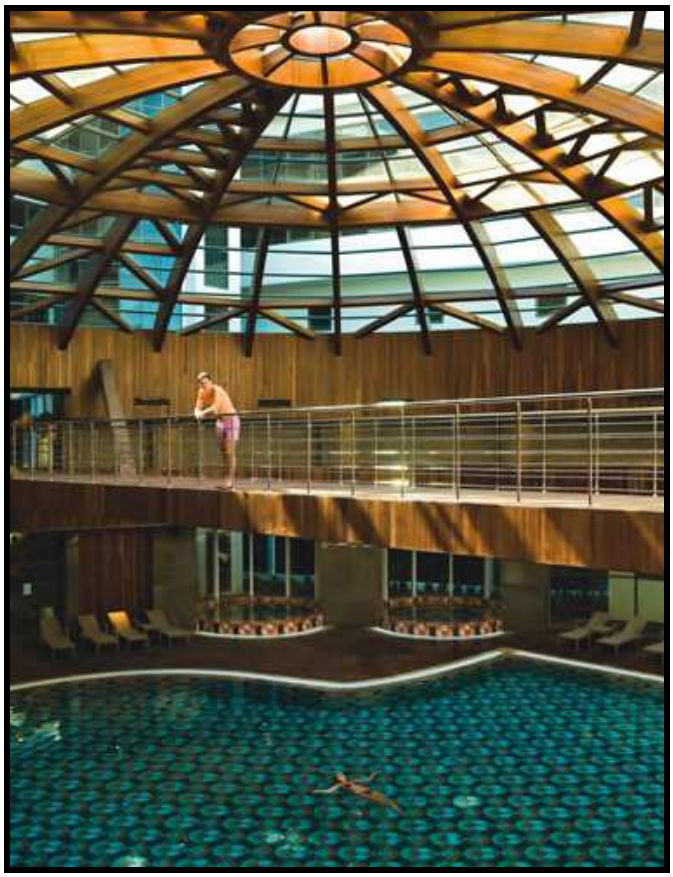
Tablo 6.13. Crassula SPA 3. Grup Mekanlar

3. GRUP MEKANLAR (GÜZELLİK MERKEZİ)	
GÜZELLİK MERKEZİ	Crassula SPA' da güzellik merkezi SPA merkezi bünyesinde bulunmamaktadır. Otelin kendi bünyesinde kuaför hizmeti veren bir güzellik merkezi bulunmaktadır.
THALASSO BANYOLARI	 **Şekil 6.76.** Crassula SPA (Web İletisi 67)
MASAJ ODALARI	 **Şekil 6.77.** Crassula SPA (Web İletisi 67)
SOLARYUM ODALARI	 **Şekil 6.78.** Crassula SPA (Web İletisi 67)

Tablo 6.14. Crassula SPA 4. Grup Mekanlar

4. GRUP MEKANLAR (SPOR ALANI)	
FİTNESS MERKEZİ	 **Şekil 6.79.** Crassula SPA (Web İletisi 67)
SPİNNİNG SALONU	Crassula SPA ‘da spinning salonu fitness merkezi bünyesine bağlı olarak hizmet vermektedir.
AEROBİK SALONU	Crassula SPA ‘da aerobik salonu fitness merkezi bünyesine bağlı olarak hizmet vermektedir.
MEDİTASYON SALONU	 **Şekil 6.80.** Crassula SPA (Web İletisi 67)

Tablo 6.15. Crassula SPA 5. Grup Mekanlar

5. GRUP MEKANLAR	
KAPALI YÜZME HAVUZU	 **Şekil 6.81.** Crassula SPA (Web İletisi 67) **Şekil 6.82.** Crassula SPA (Web İletisi 67)

6.4. Hillside Su Hotel' de Yer Alan "SANDA SPA"

Proje Başlama Tarihi **:** 2002

Proje Bitiş Tarihi **:** Mayıs 2003

Projelendirme **:** Eren Talu

Uygulama **:** Eren Talu

Lokasyon **:** Antalya – Türkiye

Deniz kenarında konumlanan Hillside Su Hotel, Antalya şehir merkezine 1.5 km. havaalanına 15 km. uzaklıkta bulunmaktadır. Tutku ve mükemmelliğin çizgisinin dinamizmle birleşmesi ile kullanıcıya ilham veren, temelinde saflığın yattığı otelin mimari ve iç mimari projeleri Eren Talu tarafından tasarlanmıştır.

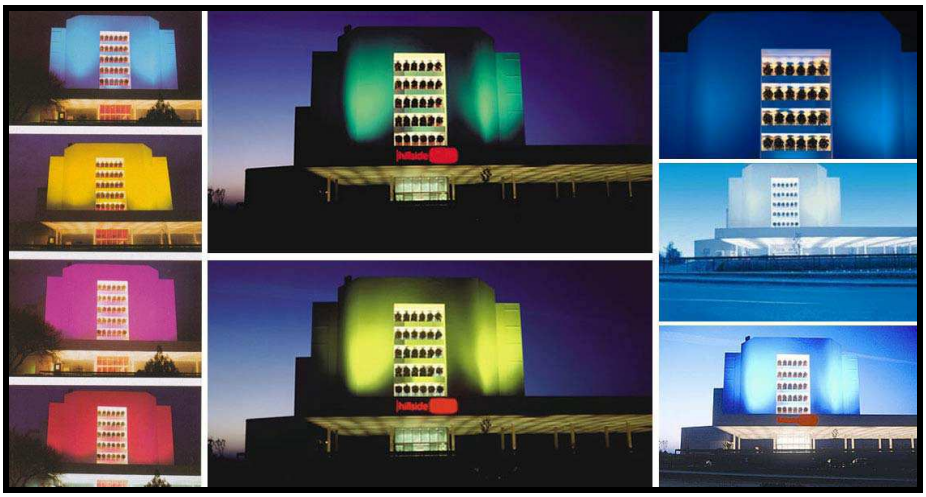
Otelin Genel Nitelikleri

Nitelik sınıflandırmasında 'Beş Yıldızlı Otel' olarak tasarlanan Hillside Su Hotel (Şekil 6.83), coğrafi konumu göz önüne alınarak, mimari ve iç mimari uygulamada standartlar üzerinde nitelik kazanmış, hizmet kalitesini bu anlamda yüksek tutarak kullanıcılar üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır.

Şekil 6.83. Antalya - Hillside Su Hotel Dış Görünüş (Web İletisi 68)

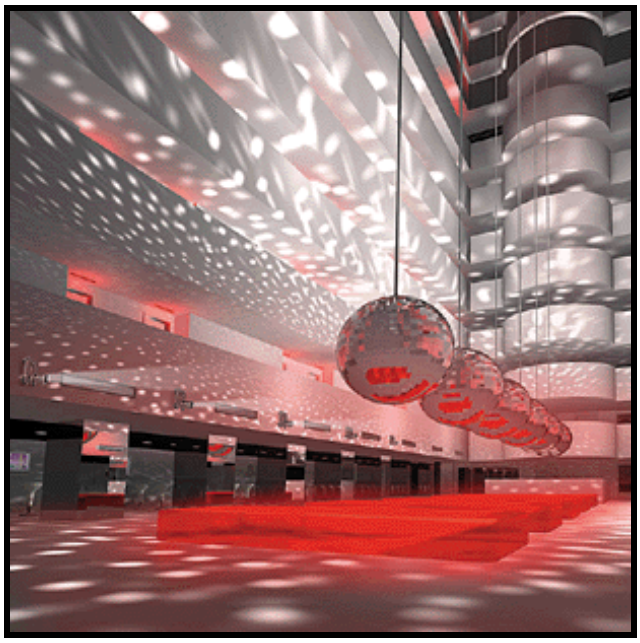
Deniz, bahçe, dağ ve şehir manzaralı beş yıldızlı otelde; merkezi klima ve ısıtma sistemi, jeneratör, oyun odası, internet, business center, kuaför salonu, alışveriş merkezi, SPA merkezi (sauna, hamam, buhar banyosu, masaj odaları), çamaşırhane, ütü ve kuru temizleme, 24 saat oda servisi, ücretsiz açık otopark, toplantı odaları, balo salonu, çeşitli restoranlar, barlar ve kahvaltı salonu bulunmakta, açık-kapalı havuz, fitness merkezi, squash, tenis, jogging, plaj voleybolu ve futbolu otelin spor aktivitelerini oluşturmaktadır.

Şekil 6.84. Hillside Su Hotel Dış Cephede Renkli Işık Kullanımı (Web İletisi 23)

Otel, sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmeler sonucu sadece ödeme karşılığında seyahat edenlere yatak ve yemek hizmeti sunan bir yapı olmaktan çok, toplantı salonları, masaj odaları, havuz, alışveriş merkezi, restoran, bar veya gece klübü formunda rahatlama ve dinlenme mekanları ile kullanıcı beklentilerinin karşılanmasını amaçlamaktadır. Bu özellikleri ile otel, turizm endüstrisine olduğu kadar eğlence sektörü ve iş hayatına da hizmet veren bir yapı haline gelmiştir.

Hillside Su Hotel konumundan dolayı, otel yerleşim sınıflandırmasında "Şehir İçi Otel" kategorisine girmektedir (Şekil 6.84). Otel, geceleyen konuklara hizmet verdiği gibi rekreasyonel ve fonksiyonel mekanları geçici olarak günübirlik kullanan müşterilere de hizmet vermekte; ayrıca bu tip müşterilere spor aktivitelerine abonelik olanağı sağlamaktadır.

Şekil 6.85. Antalya - Hillside Su Hotel İç Mekanı (Web İletisi 23)

Kullanım amacı sınıflandırmasında "Dinlenme Oteli" olarak tasarlanan Hillside Su Hotel' in hedeflediği ilk amaç; müşterilerin rahatını sağlayarak, konforlu bir tatil geçirmeleri için en iyi hizmeti sunmaktır.

"Sanda SPA"

Otelin genelinde görülen yoğun ayna kullanımı, SPA merkezinde de kendini göstermektedir. Tavan yüzeyine yerleştirilen aynalar, mekanın boyutsal olarak yüksek algılanmasını sağlamaktadır.

SPA merkezinin genelinde beyaz renk hakim olmasına rağmen kullanılan renkli aydınlatmalar mekana hareketlilik katmıştır. SPA merkezi aydınlatmasında kullanılan renkler ve özellikleri aşağıdaki gibidir.

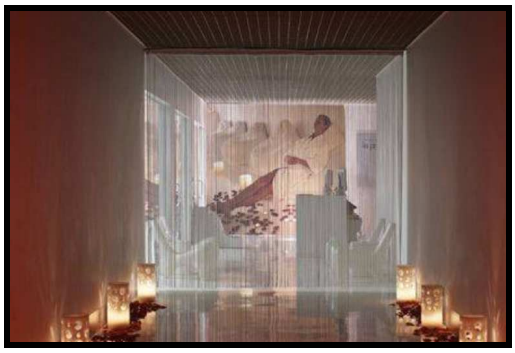
Kırmızı renk, hareketin yoğun olduğu yerlerde kullanımı uygun görülmektedir.

Turuncu renk, sağlık, canlılık, yaratıcılık, güven, cesaret ve iletişimi simgelemekte, ezici olma ve üstün gelme isteklerini de beraberinde getirmektedir. Kullanıcıya neşe ve mutluluk vermesi istenen ortamlarda, geniş alanlarda kullanılması önerilmektedir.

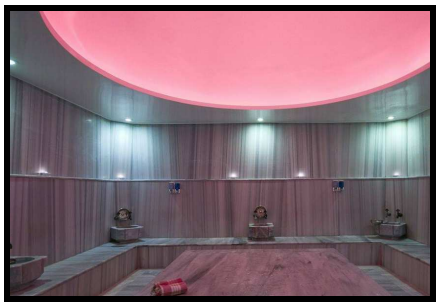
Mavi renk, sakinleşme, stres atma, dinlenme amaçlı olan her yerde kullanılabilmekte ve mekanları daha geniş göstermektedir.

Mor renk, asaleti ve kendine güven duygularını harekete geçirmekte, kullanıcıda yaratıcılık ve hoşgörü uyandırdığı bilinmektedir.

Tablo 6.16. Sanda SPA 1. Grup Mekanlar

1. GRUP MEKANLAR (GİRİŞ MEKANI)	
SPA MERKEZİ YÖNETİCİ ODASI	 **Şekil 6.86.** Sanda SPA (Web İletisi 23)
RESEPSİYON Ve GİRİŞ MEKANI	 **Şekil 6.87.** Sanda SPA (Web İletisi 23)
MEDİKAL MERKEZ	Hillside Su Otel' de yer alan Sanda SPA' ya ait bir medikal merkez bulunmamakta fakat otel bünyesinde 24 saat hizmet veren bir medikal merkez bulunmaktadır.
SOYUNMA ODALARI, TUVALETLER VE DUŞLAR	Hillside Su Otel' de yer alan Sanda SPA' ya ait soyunma birimleri ve tuvaletler giriş mekanında bulunmaktadır.

Tablo 6.17. Sanda SPA 2. Grup Mekanlar

<table>
<tr><th colspan="2">2. GRUP MEKANLAR (ISLAK MEKANLAR)</th></tr>
<tr><td>TÜRK HAMAMI</td><td>
Şekil 6.88. Sanda SPA (Web İletisi 23)</td></tr>
<tr><td>SAUNALAR</td><td>
Şekil 6.89. Sanda SPA (Web İletisi 23)
Sanda SPA’ da fitness ve SPA bölümünde olmak üzere iki adet sauna bulunmaktadır.</td></tr>
<tr><td>BUHAR BANYOLARI</td><td>
Şekil 6.90. Sanda SPA (Web İletisi 23)
Sanda SPA’ da masajlardan önce rahatlama hissi vermek amacıyla kullanılmak üzere buhar banyoları bulunmaktadır.</td></tr>
</table>

ŞOK DUŞLAR VE KAR ODASI	Sanda SPA' da iki adet şok duş bulunmaktadır. Kar odası hizmeti veren bir birim bulunmamaktadır.
TEPİDARİUM	Sanda SPA' da tepidarium hizmeti veren bir birim bulunmamaktadır.
VİTAMİN BAR	 **Şekil 6.91.** Sanda SPA (Web İletisi 23) Sanda SPA' da vitamin bar için ayrılmış özel bir alan bulunmamaktadır. Sadece masajdan sonra bitki çayı hizmeti verilmektedir.
İSTİRAHAT SALONU	 **Şekil 6.92.** Sanda SPA (Web İletisi 23)

Tablo 6.18. Sanda SPA 3. Grup Mekanlar

3. GRUP MEKANLAR (GÜZELLİK MERKEZİ)	
GÜZELLİK MERKEZİ	Sanda SPA' da güzellik merkezi SPA merkezi bünyesinde bulunmamaktadır. Otelin kendi bünyesinde kuaför hizmeti ve cilt bakımı hizmeti veren bir güzellik merkezi bulunmaktadır.
THALASSO BANYOLARI	Sanda SPA' da thalasso banyosu hizmeti verilmemektedir.
MASAJ ODALARI	 **Şekil 6.93.** Sanda SPA (Web İletisi 23) Sanda SPA' da altı adet masaj odası bulunmaktadır.
SOLARYUM ODALARI	Sanda SPA' da daha önce solaryum hizmeti verilmesine rağmen şu anda solaryum hizmeti verilmemektedir.

Tablo 6.19. Sanda SPA 4. Grup Mekanlar

4. GRUP MEKANLAR (SPOR ALANI)	
FİTNESS MERKEZİ	 **Şekil 6.94.** Sanda SPA (Web İletisi 23)
SPİNNİNG SALONU	Sanda SPA' da spinning salonu bulunmamaktadır.
AEROBİK SALONU	Sanda SPA' da 2 adet yoga ve plates gibi kullanımlar için stüdyo bulunmaktadır. Bu stüdyo aerobik amaçlıda kullanılmaktadır.
MEDİTASYON SALONU	 **Şekil 6.95.** Sanda SPA (Web İletisi 23)

Tablo 6.20. Sanda SPA 5. Grup Mekanlar

5. GRUP MEKANLAR	
KAPALI YÜZME HAVUZU	 **Şekil 6.96.** Sanda SPA (Web İletisi 23) **Şekil 6.97.** Sanda SPA (Web İletisi 23)

6.5. Susesi Resort SPA Hotel' de yer alan "LA CALİSSE SPA"

Proje Başlama Tarihi : 2005

Proje Bitiş Tarihi : 2007

Projelendirme : Arketipo Design

Lokasyon : Antalya – Türkiye

Toplam SPA Alanı : 4000 m^2

Yaklaşık olarak 90.000 m^2 alana konumlanan Susesi Resort SPA Hotel, Antalya şehir merkezinden 40 kilometre, havaalanından 35 kilometre ve en yakın turistik dinlenme yeri olan Belek'ten 1 kilometre uzaklıkta yer almaktadır.

Otelin Genel Nitelikleri

Nitelik sınıflandırmasında 'Beş Yıldızlı Otel' olarak tasarlanan Susesi Resort SPA Hotel (Şekil 6.98), coğrafi konumu göz önüne alınarak, mimari ve iç mimari uygulamada standartlar üzerinde nitelik kazanmış, hizmet kalitesini bu anlamda yüksek tutarak kullanıcılar üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır.

Şekil 6.98. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel Dış Görünüş (Web İletisi 69)

Mini golf, animasyon, fitness merkezi, oyun salonu, SPA merkezi, Türk hamamı, internet cafe, bilardo, squash, paraşüt, dalgıçlık okulu, mini futbol, deniz bisikleti otelin spor aktivitelerini oluşturmaktadır.

Şekil 6.99. Antalya- Susesi Resort SPA Hotel Dış Cephe (Web İletisi 70)

Susesi Resort SPA Hotel konumundan dolayı, otel yerleşim sınıflandırmasında "Şehir İçi Otel" kategorisine girmektedir. Otel, geceleyen konuklara hizmet verdiği gibi rekreasyonel ve fonksiyonel mekanları geçici olarak günübirlik kullanan müşterilere de hizmet vermektedir. Antalya Belek'te kurulmuş olan Susesi Resort SPA Hotel, muhteşem mimarisi ve göl evleri ile kullanıcılara konforu ve ihtişamı bir arada yaşatmaktadır (Şekil 6.99).

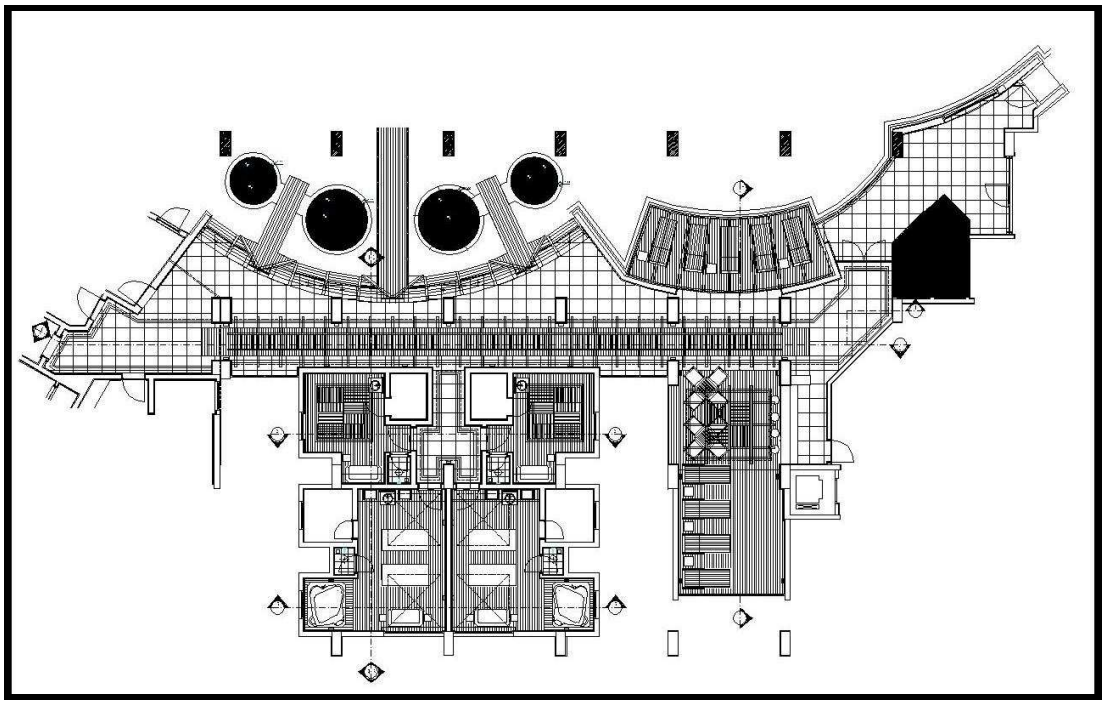
Şekil 6.100. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel İç Mekan (Web İletisi 70)

Kullanım amacı sınıflandırmasında “Dinlenme Oteli” olarak tasarlanan Susesi Resort SPA Hotel’in hedeflediği ilk amaç; müşterilerin rahatını sağlayarak, konforlu bir tatil geçirmeleri için en iyi hizmeti sunmaktır. Susesi Otel’ de kısa sürede Kongre, SPA, Golf turizminde gösterdiği başarıyı son dönem oldukça gelişen Futbol turizminde de göstermek üzere Spor Merkezi kurulmuştur.

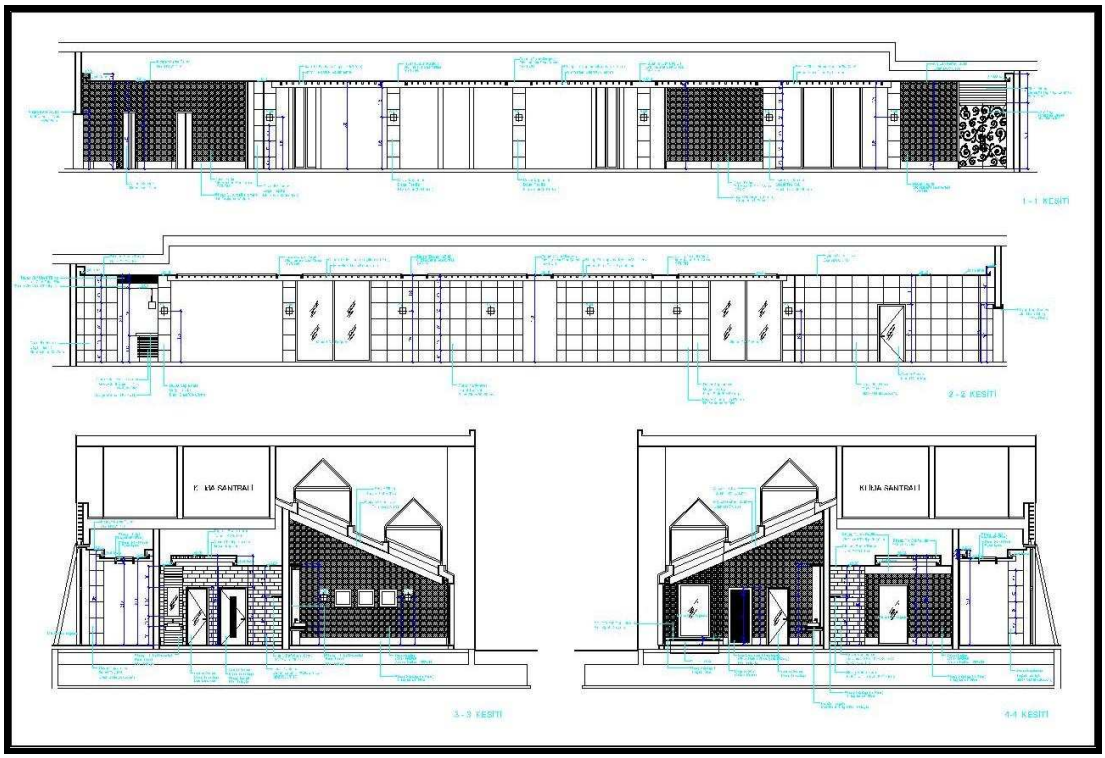
Otel, yapısal özelliği, mimari tasarımı, iç mimari uygulaması, konsepti, terfisi ve kullanılan malzemeler yönünden özgünlük arz etmekte, işletme ve servis yönünden üstün standart ve yüksek kalitede hizmet vermektedir (Şekil 6.100).

“La Calisse SPA”

La Calisse SPA merkezi mekanlarının oluşumu, belirlenen kullanıcı tipolojisi, kullanıcıların fiziksel, sosyal ve psikolojik gereksinimleri ile hedeflenen hizmet kalitesi çerçevesinde, ihtiyaç programına göre belirlenmiştir. Susesi otelinin daha çok yüksek gelir seviyesindeki müşterilere hizmet vermeyi amaçlaması, SPA merkezi mekanlarının ve bu mekanlarda kullanılan ekipmanların detaylı düşünülerek, kaliteli ve kullanışlı olma zorunluluğunu getirmektedir. Türkiye’ nin en donanımlı SPA merkezi olarak kabul edilen otelde 4000 metrekarelik bir alan SPA olarak kullanılmaktadır.

Şekil 6.101. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, B1 Blok SPA Kat Planı

Şekil 6.102. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, B1 Blok Kesit

La Calisse SPA B1 Blok' da çiftlerin kendilerini özel hissetmeleri için, tam donanımlı ve lüks, her biri farklı konsepte dizayn edilmiş 6 adet çiftlere özel VIP hizmet veren SPA suitleri bulunmaktadır (Şekil 6.101). Her VIP odasında Türk Hamamı, sauna, buhar odası ve jakuzi bulunmaktadır.

SPA programları hem konaklayan müşterilere hem de günü birlik gelen kullanıcılara hizmet vermektedir. Bu nedenle SPA merkezleri oda katlarından ayrılarak, lobiyle ilişkilendirilip bodrum katlarda konumlandırılmıştır.

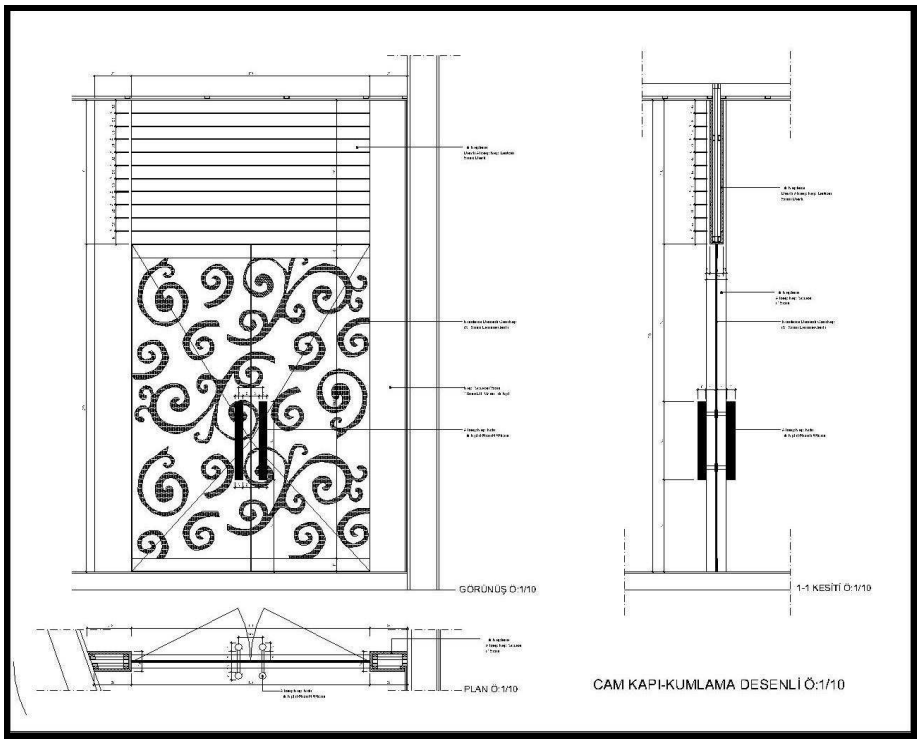
Şekil 6.103. Susesi Resort SPA Hotel, Jakuzili VIP Odası (Web İletisi 70)

Şekil 6.104. Susesi Resort SPA Hotel, Saunalı VIP Odası (Web İletisi 70)

Şekil 6.105. Susesi Resort SPA Hotel, Buhar Odalı VIP Odası (Web İletisi 70)

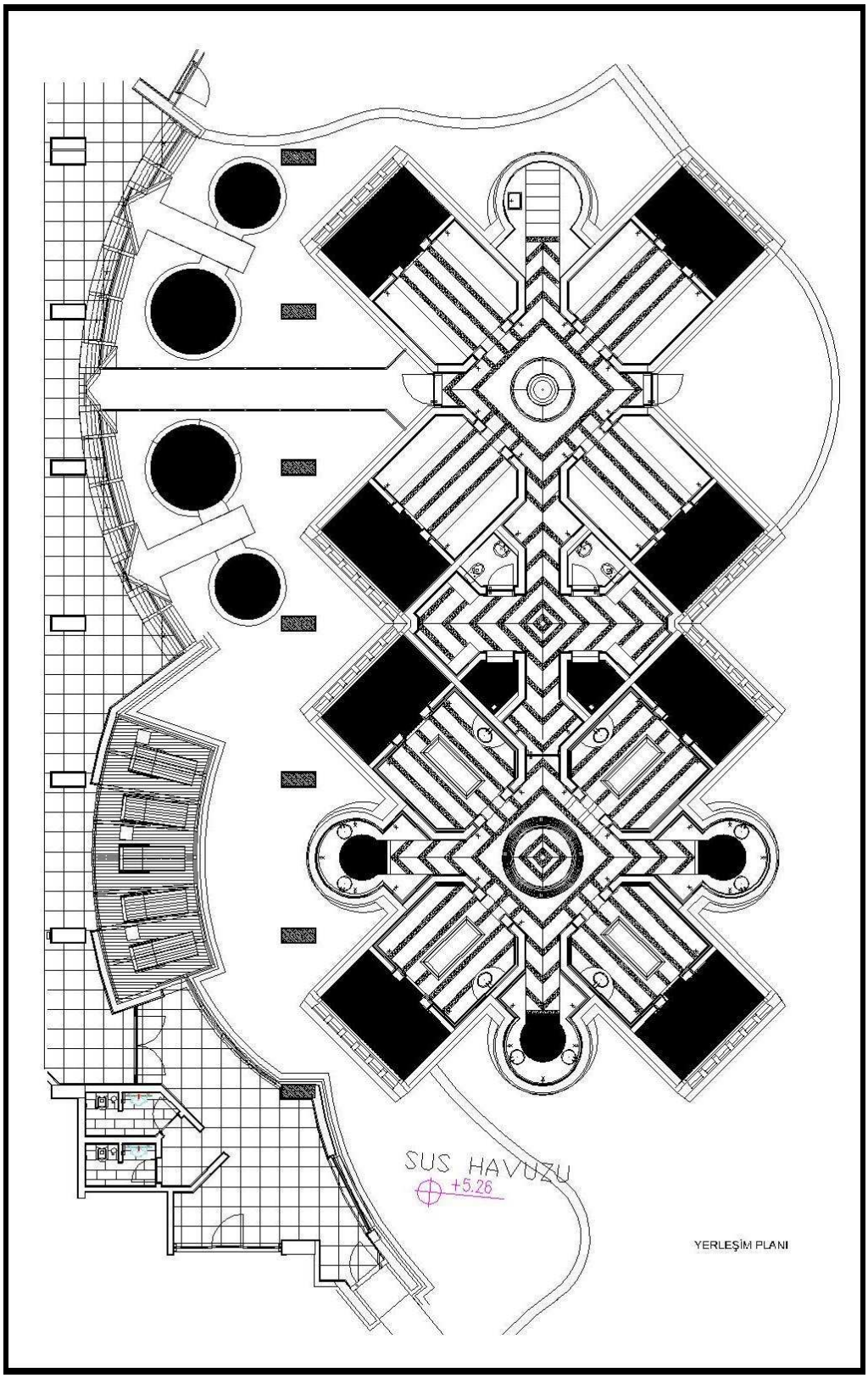

Şekil 6.106. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, B1 Blok Giriş Kapısı Detayı

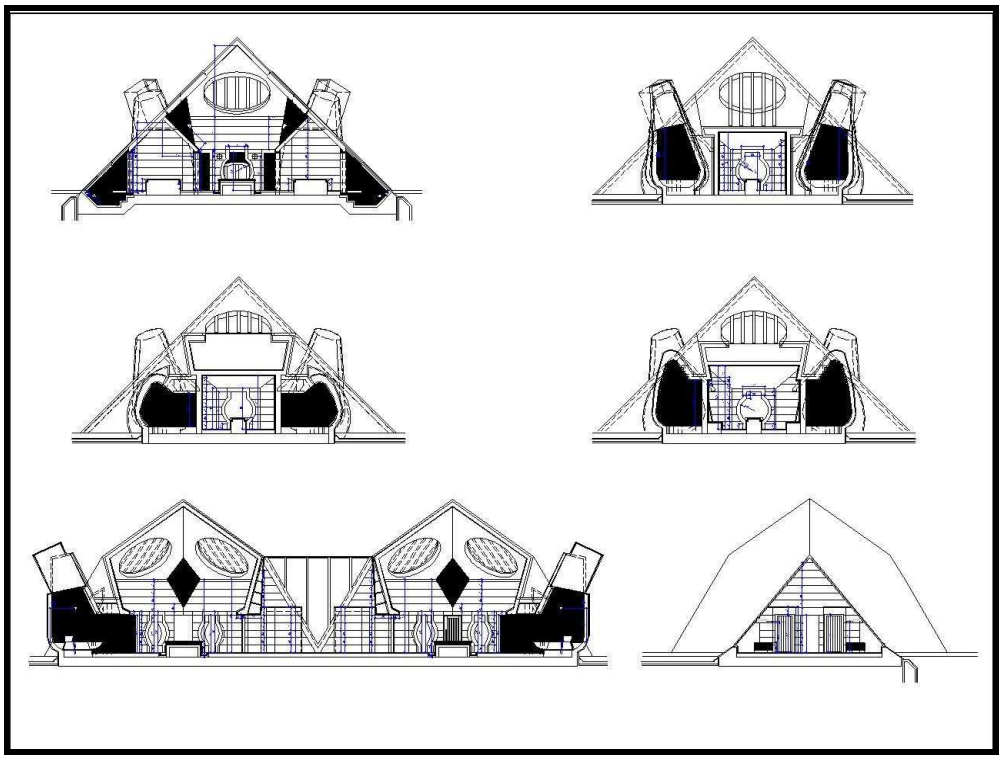

Şekil 6.107. Susesi Resort SPA Hotel, B1 Blok Giriş Kapısı (Web İletisi 70)

Susesi Resort SPA Hotel, B1 Blok giriş kapısında kumlama desenli cam kapı kullanılmıştır (Şekil 6.106). Kapı sövesi, kapı lentosu ve kapı kolu tik kaplama kullanılarak tasarlanmıştır (Şekil 6.107).

Şekil 6.108. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, (B1 Blok) Türk Hamamı Planı

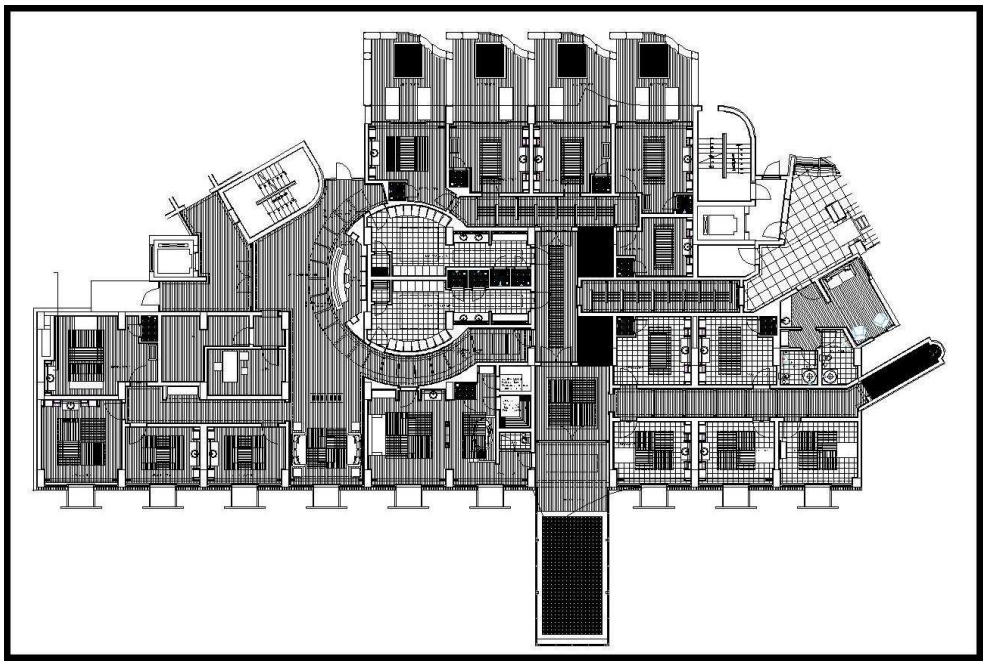
Şekil 6.109. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, (B1 Blok) Türk Hamamı Kesiti

Şekil 6.110. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, (B1 Blok) Türk Hamamı

Merkezde bulunan büyük hamam, müşteri beklentilerine cevap verilmesi amacıyla klasik bir şekilde tasarlanmıştır (Şekil 6.110). Çizgili Marmara mermeri ve göbek taşının yer aldığı mekanda klasik bir hamamdan beklenilenlerin bulunmasını sağlamak amaçlanmıştır. Hamamın iç mekan tasarımda simetri hakimdir (Şekil

6.108). Büyük hamam mekanında göbek taşı, şok duş, jakuzi, duş, mermer masaj yatağı bulunmaktadır.

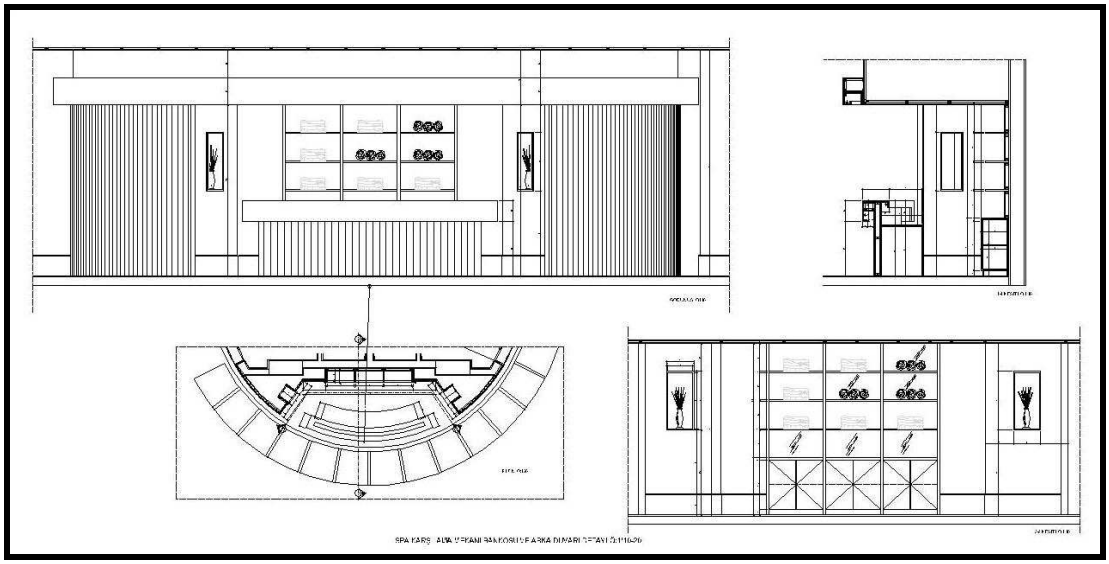

Şekil 6.111. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, B2 Blok SPA Kat Planı

Şekil 6.112. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, B2 Blok SPA Katı Kesiti

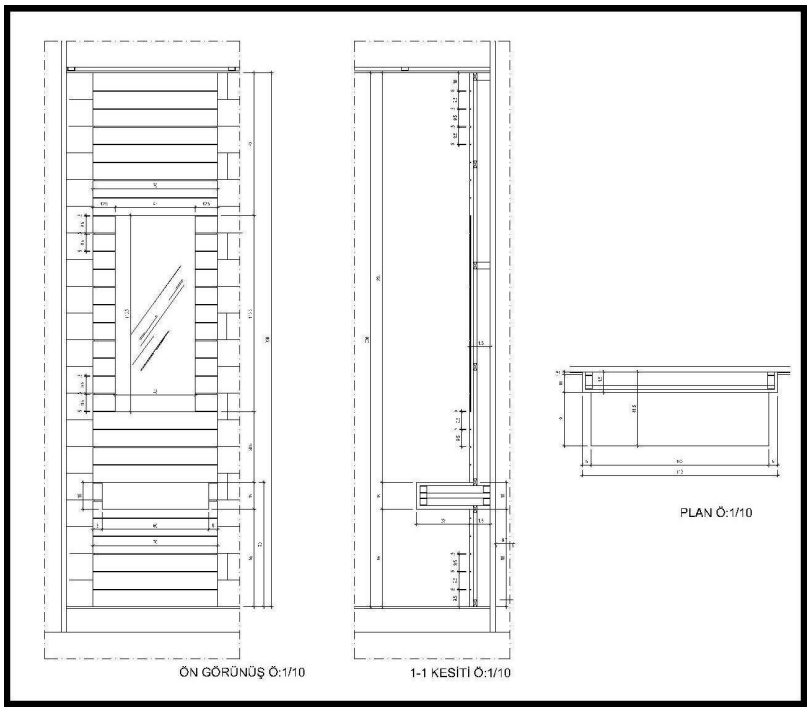
La Calisse SPA B2 Blok' da personel dinlenme birimi, personel bay/bayan wc, afüzyon odası, hydro masaj odası, VIP kapalı havuz, yosun odası, masaj odası, VIP masaj odası (saunalı, buhar odalı, jakuzili), jakuzi teras, soyunma birimleri, duşlar, depo, SPA yönetici odası, karşılama mekanı ve bekleme birimi bulunmaktadır (Şekil 6.111, 6.112).

Şekil 6.113. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, B2 Blok Karşılama Bankosu Detayı

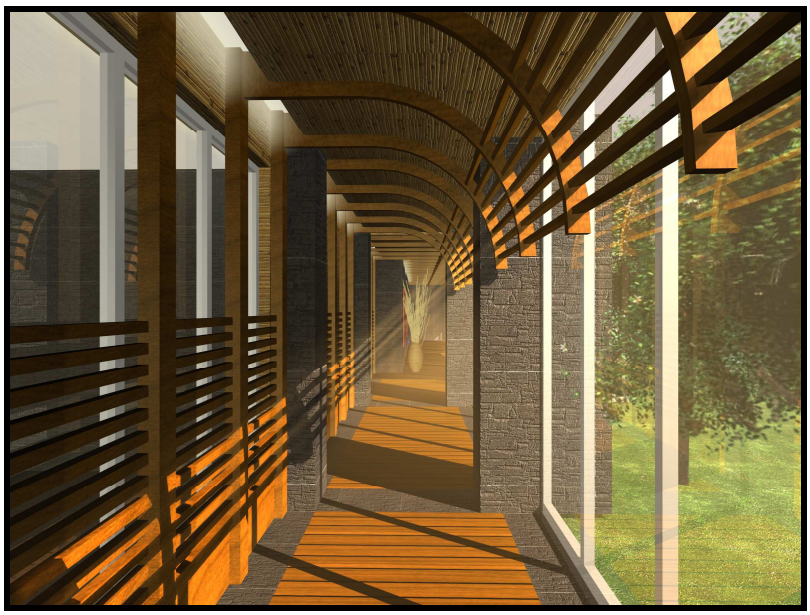
Karşılama bankosunun gövdesi 12 mm. su kontrası üzerine lambri kaplama yapılarak oluşturulmuştur (Şekil 6.113). Karşılama bankosunun arka yüzeyinde alçıpan duvar yüzeyi oluşturulmuş. Bu duvar yüzeyi temiz havlu dolabı olarak kullanılmaktadır (Şekil 6.114).

Ahşap malzemenin farklı seçeneklerinin kullanıldığı SPA merkezinde yararlanılan tüm kumaşlar, SPA' da ki su ve nemin yoğunluğuna dayanacak şekilde seçilmiştir. SPA' da dinlendirici bir atmosfer kazandıran aydınlatmada kullanılan gizli ledler su alanlarına gömülen aydınlatmalar, oldukça etkili bir görünüm kazandırmıştır.

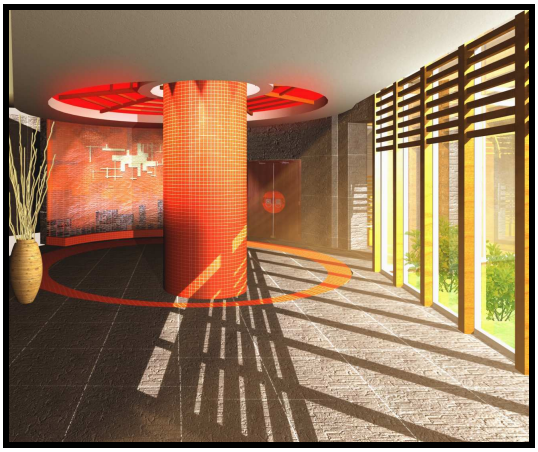
Şekil 6.114. Antalya - Susesi Resort SPA Hotel, B2 Blok Karşılama Bankosu Detayı

SPA' ya krem, toprak tonları ve kırmızı renkleri hakimdir. Ahşabın farklı tonları ve koyu kahve tonları, SPA merkezinin renklerini oluşturmaktadır.

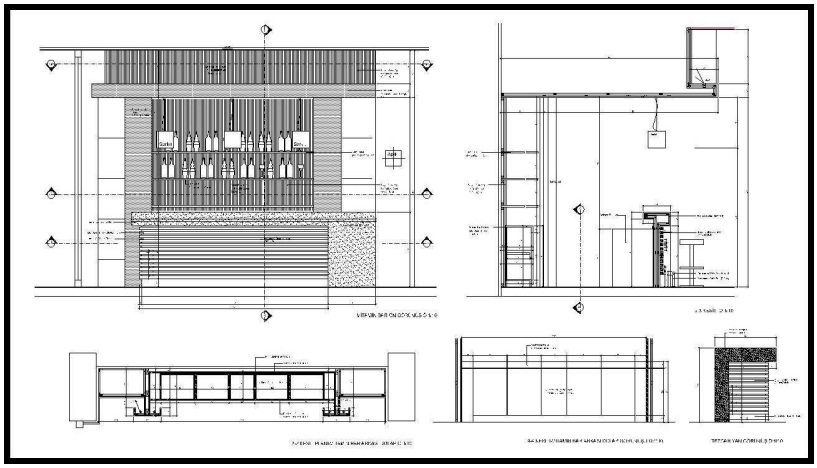
Şekil 6.115. La Calisse SPA İç Mekan (Web İletisi 70)

Tablo 6.21. La Calisse SPA 1. Grup Mekanlar

1. GRUP MEKANLAR (GİRİŞ MEKANI)	
SPA MERKEZİ YÖNETİCİ ODASI	La Calisse SPA' da SPA merkezi yönetici odası giriş mekanında bulunmaktadır.
RESEPSİYON Ve GİRİŞ MEKANI	 **Şekil 6.116.** La Calisse SPA (Web İletisi 70)
MEDİKAL MERKEZ	Susesi Otel' de yer alan La Calisse SPA' ya ait bir medikal merkez bulunmamakta fakat otel bünyesinde 24 saat hizmet veren bir medikal merkez bulunmaktadır.
SOYUNMA ODALARI, TUVALETLER VE DUŞLAR	La Calisse SPA' da soyunma odaları SPA merkezinin giriş mekanında bulunmaktadır.

Tablo 6.22. La Calisse SPA 2. Grup Mekanlar

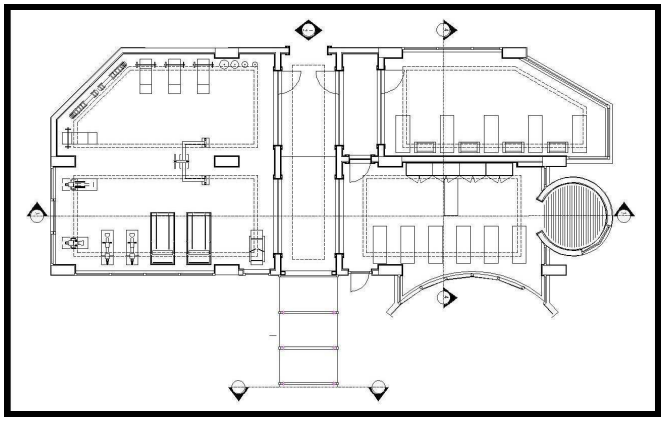
2. GRUP MEKANLAR (ISLAK MEKANLAR)	
TÜRK HAMAMI	 **Şekil 6.117.** La Calisse SPA (Web İletisi 70)
SAUNALAR	 **Şekil 6.118.** La Calisse SPA (Web İletisi 70)
BUHAR BANYOLARI	 **Şekil 6.119.** La Calisse SPA (Web İletisi 70)

ŞOK DUŞLAR VE KAR ODASI	La Calisse SPA' da şok duşlar saunaların yanında bulunmaktadır. La Calisse SPA' da kar odası hizmeti verilmemektedir.
TEPİDARİUM	 **Şekil 6.120.** La Calisse SPA (Web İletisi 70) Tepidarium, ayurvade masajı yapılan birinmlerde hizmet vermektedir.
VİTAMİN BAR	 **Şekil 6.121.** La Calisse SPA
İSTİRAHAT SALONU	La Calisse SPA' da istirahat salonları, masaj odalarının ve hizmet verilen diğer birimlerin içerisinde bulunmaktadır.

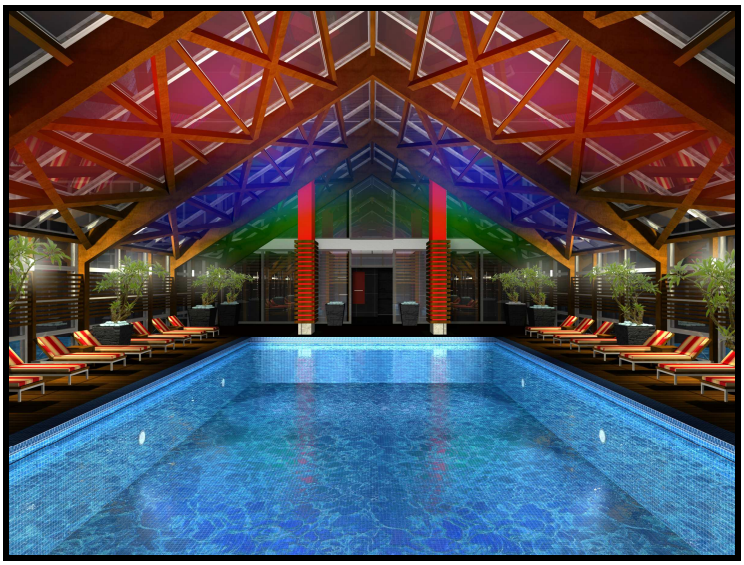
Tablo 6.23. La Calisse SPA 3. Grup Mekanlar

3. GRUP MEKANLAR (GÜZELLİK MERKEZİ)	
GÜZELLİK MERKEZİ	La Calisse SPA' da güzellik merkezi SPA merkezi bünyesinde giriş mekanında hizmet vermektedir. Otelin kendi bünyesinde kuaför hizmeti veren bir güzellik merkezi de ayrıca bulunmaktadır.
THALASSO BANYOLARI	La Calisse SPA' da thalasso banyosu ve havuzu bulunmamaktadır.
MASAJ ODALARI	 **Şekil 6.122.** La Calisse SPA (Web İletisi 70)
SOLARYUM ODALARI	La Calisse SPA' da solaryum hizmeti verilmemektedir.

Tablo 6.24. La Calisse SPA 4. Grup Mekanlar

4. GRUP MEKANLAR (SPOR ALANI)	
FİTNESS MERKEZİ	 **Şekil 6.123.** La Calisse SPA
SPİNNİNG SALONU	La Calisse SPA ‘da spinning salonu fitness merkezi bünyesine bağlı olarak hizmet vermektedir.
AEROBİK SALONU	La Calisse SPA ‘da aerobik salonu fitness merkezi bünyesinde ve havuz başında hizmet vermektedir.
MEDİTASYON SALONU	La Calisse SPA ‘da meditasyon salonu fitness merkezi bünyesine bağlı olarak hizmet vermektedir.

Tablo 6.25. La Calisse SPA 5. Grup Mekanlar

5. GRUP MEKANLAR	
KAPALI YÜZME HAVUZU	 **Şekil 6.124.** La Calisse SPA (Web İletisi 70) **Şekil 6.125.** La Calisse SPA (Web İletisi 70)

7. BÖLÜM
DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

7.1. Değerlendirme

Günümüz mimari tasarımlarında, şimdiye kadar hiçbir dönemde olmadığı derecede bir çeşitlilik ve değişim görülmektedir. Bu çeşitlilik ve değişim, hızla gelişen teknoloji ve buna paralel olarak gelişen inşaat sektörü, artan mimar ve iç mimar sayısı, bir arada yaşayan farklı birçok ideoloji ve teorilerin yanı sıra, insanlığın şu an içerisinde bulunduğu kültürel karmaşanın doğal olarak mimariye de yansımasından kaynaklanmaktadır. SPA sektöründeki müşterilerin yoğun ilgisi ve hızlı gelişim, bu sektördeki yeni arayışları da beraberinde getirmiştir.

Ülkemizde son yıllarda 5 yıldızlı şehir ve resort otellerinde “SPA”; deniz resortlarında ise SPA’ ların deniz suyu kullanılan şekli olan thalasso birimleri neredeyse olmazsa olmaz hizmetler haline gelmiştir. Diğer yandan, termal kaynakların bulunduğu yöremizde de çoğu 4-5 yıldızlı “termal” otellere de her geçen gün bir yenisi eklenmektedir.

SPA merkezleri, genç-yaşlı, evli-bekar-çocuklu, fark etmeden her kesimden insanın favori mekanı haline gelmiştir. Günümüz modern dünyasında iş yaşamının getirdiği yoğun çalışma temposu ve stres nedeniyle ruhen ve bedenen çok fazla yıpranmak, insanları bu tempodan uzaklaşıp kendilerini daha rahat hissedebilecekleri, tazelenebilecekleri arayışlara itmektedir. Farklı yaşam biçimleri ve imkanları, farklı SPA alternatiflerinin uygulanmasında önemli rol oynamaktadır.

İnsanlar eskiden tatile gidecekleri otellerde eğlenceyi ve diğer aktiviteleri dikkate alırken, günümüzde tesisin SPA odaklı olup olmadığına bakmaktadırlar. Çünkü şehir hayatı ve stresle başa çıkmanın en iyi yolu SPA merkezlerinden geçmektedir.

SPA kavramı, Romalılardan bugüne kadar uygulanan su terapilerine verilen isimdir. Günümüzde çağdaş ve sosyal hayatın vazgeçilmez bir parçası haline gelen SPA merkezleri, bulundukları otelin ve çevrenin prestij kaynağı haline gelmiştir. Her yönüyle birinci sınıf hizmet kalitesi vermeyi hedefleyen SPA merkezinin iç mimari uygulamaları, mekân yerleşimleri ve birbirleriyle ilişkilerinin örnek teşkil edecek

kaliteye sahip olması gerekliliği önem kazanmaktadır. Belirlenen otellerdeki SPA merkezlerinin tasarımlarındaki farklılıklar tespit edilmiştir. Tez çalışması kapsamında yapılan sınıflandırılmalar ve seçilen örnekler üzerinden hazırlanan aşağıdaki tablolarda, SPA merkezlerinin mekan örgütlenmesi ve analizleri bulunmaktadır.

Tablo 7.1. Belirlenen Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin Genel Değerlendirmesi

SPA MERKEZLERİ	**AQUA VERDE SPA**	**NUA SPA**	**CRASSULA SPA**	**SANDA SPA**	**LA CALİSSE SPA**
KONUM	Antalya	Sapanca	Antalya	Antalya	Antalya
TOPLAM SPA ALANI	4000 m^2	2700 m^2	5000 m^2	-	4000 m^2
TASARIMCI	Artspa Consept Design	Mimar Ali Çiçek	Mimar Ayhan Geveli	Mimar Eren Talu	Arketipo Design
NİTELİK SINIFLANDIRMASI	5 yıldızlı	5 yıldızlı	5 yıldızlı	5 yıldızlı	5 yıldızlı
YERLEŞİM SINIFLANDIRMASI	Şehir Çevresindeki Otel	Şehir Çevresin-deki Otel	Şehir İçi Otel	Şehir İçi Otel	Şehir İçi Otel

Tablo 7.2. Belirlenen Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin İç Mekan Birimleri Açısından Değerlendirilmesi (1. GRUP)

SPA MERKEZLERİ GRUP MEKANLARI (1)	**AQUA VERDE SPA**	**NUA SPA**	**CRASSULA SPA**	**SANDA SPA**	**LA CALİSSE SPA**
SPA MERKEZİ YÖNETİCİ ODASI	✓	✓	✓	✓	✓
RESEPSİYON	✓	✓	✓	✓	✓
MEDİKAL MERKEZ	Otel bünyesinde bulunmakta	✓	Otel bünyesinde bulunmakta	Otel bünyesine bağlı	Otel bünyesine bağlı
SOYUNMA ODALARI, DUŞLAR VE TUVALETLER	✓	✓	✓	✓	✓

Tablo 7.3. Belirlenen Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin İç Mekan Birimleri Açısından Değerlendirilmesi (2. GRUP)

SPA MERKEZLERİ GRUP MEKANLARI (2)	AQUA VERDE SPA	NUA SPA	CRASSULA SPA	SANDA SPA	LA CALİSSE SPA
TÜRK HAMAMI	✓	✓	✓	✓	✓
SAUNA	✓	✓	✓	✓	✓
BUHAR BANYOSU	✓	✓	✓	✓	✓
ŞOK DUŞLAR	×	✓	✓	×	×
TEPİDARİUM	✓	✓	✓	×	✓
VİTAMİN BAR	✓	✓	✓	×	✓
İSTİRAHAT SALONU	✓	✓	✓	✓	✓

Tablo 7.4. Belirlenen Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin İç Mekan Birimleri Açısından Değerlendirilmesi (3. GRUP)

SPA MERKEZLERİ GRUP MEKANLARI (3)	AQUA VERDE SPA	NUA SPA	CRASSULA SPA	SANDA SPA	LA CALİSSE SPA
GÜZELLİK MERKEZİ	✓	✓	Otel bünyesinde bulunmakta	Otel bünyesine bağlı	✓
THALASSO BANYOSU	✓	✓	✓	×	×
MASAJ ODASI	✓	✓	✓	✓	✓
SOLARYUM ODASI	×	✓	✓	×	×

Tablo 7.5. Belirlenen Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin İç Mekan Birimleri Açısından Değerlendirilmesi (4. GRUP)

SPA MERKEZLERİ GRUP MEKANLARI (4)	AQUA VERDE SPA	NUA SPA	CRASSULA SPA	SANDA SPA	LA CALİSSE SPA
FİTNESS MERKEZİ	✓	✓	✓	✓	✓
SPİNNİNG SALONU	✓	✓	×	×	×
AEROBİK SALONU	×	×	×	×	×
MEDİTASYON SALONU	×	✓	✓	✓	×

Tablo 7.6. Belirlenen Otellerde Yer Alan SPA Merkezlerinin İç Mekan Birimleri Açısından Değerlendirilmesi (5. GRUP)

SPA MERKEZLERİ GRUP MEKANLARI (5)	AQUA VERDE SPA	NUA SPA	CRASSULA SPA	SANDA SPA	LA CALİSSE SPA
KAPALI YÜZME HAVUZU	✓	✓	✓	✓	✓

İncelenen SPA merkezleri örneklerinde de görüldüğü üzere SPA Merkezi bünyesine bağlı bir medikal merkez birimi büyük bir çoğunluğunda bulunmamaktadır. Bu birim genellikle otel bünyesine bağlı olarak hizmet vermektedir. Oysa ki medikal merkez genellikle SPA merkezine yakın veya müşteri ana sirkülasyonları üzerinde yer almalıdır.

Şok duşlar, çıplak alanda, grubun ortak sirkülasyon alanında yer alması gerekirken incelenen SPA merkezlerinin büyük bir çoğunluğunda şok duş bulunmamaktadır.

Belirlenen otellerdeki SPA merkezlerinin konum olarak genellikle Antalya'da bulunması solaryum biriminin bu bölgede tercih edilmediğini göstermiştir.

Fitness merkezi SPA merkezinin en çok kullanılan birimleri olup, genellikle ücretsiz hizmet veren bir aktivitesidir. İncelenen SPA merkezlerinde genellikle spinning salonu, aerobik salonu ve meditasyon salonu için özel olarak bir mekan tasarlanmamıştır. Bu birimlere fitness merkezi içerisinde veya stüdyo adı altındaki mekanlarda hizmet verilmektedir.

Richmond Nua SPA Hotel' de yer alan "NUA SPA" birçok birimi bünyesinde barındırmasıyla mekansal tasarım açısından oldukça olumlu görülmektedir. Spa kimliği ile oluşan otelin, müşterilerin vücut, zihin ve ruh sağlığını önemsemesi, bu anlamda mekânlar oluşturması, kaliteli hizmet sunmaya özen göstermesi, konsept gereği 14 yaş altı misafirleri kabul etmemesi, büyük ve renkli aydınlatılan atriumu, su yolları, çeşitli restoranları, yatak odaları tasarımı ve konforu, toplantılara olanak sağlaması ve İstanbul'a yakın doğa ile iç içe olması kullanıcı algısında olumlu etkiler bırakmakta ve tercih edilmesini sağlamaktadır.

Hillside Su Hotel' de Yer Alan "SANDA SPA" tasarımında; farklılığın olduğu yerde kimlik kavramının var olması anlayışı, bir arayış içerisinde farklı hissetme, hissettirme ve farklılık yaratma duygusu, tüm SPA merkezini etkilemiştir. Otelde, kullanıcıların yaşam alışkanlıklarının kültür ve estetik değerler doğrultusunda gelişmesi, ihtiyaç duyduklarının ve her türlü beğenme duygularının zenginleşmesi, kimlik oluşumunu ve gelişimini sağlamıştır.

Sanda SPA' da su kavramının kullanıcının algısında bıraktığı izlenimler doğrultusunda; beyaz rengin hâkim olması ile saflığın ve temizliğin simgelenmesi, ayna kullanımı ile sonsuzluk ifadesinin vurgulanması, mekân oluşumlarında mahremiyetin tasarım da şeffaflığın oluşturulması, kimlik oluşturmada ve bu kimliği merkeze yansıtmadaki başarısını göstermektedir. İç mekanda kullanılan zemin kaplaması, mobilyalar ve bunların malzeme, biçim, form ve detay kararlarında gösterdikleri karakteristik özellikler, kullanıcı algısında mekânsal imajı oluşturarak ve mekânın algısal bütünlüğünü oluşturarak, tasarımcının ve tasarımın başarısını göstermektedir.

7.2. Sonuç

Çalışmada, SPA kavramının tanımı, türleri, nereden doğduğu, kavramsal çerçevesi, sağlık turizmi içindeki yeri tartışılmıştır.

Bugün, SPA kavramının Türkiye'de ne durumda olduğu konusu, örnekler ve görsellerle analiz edilmiş, tespitler yapılmıştır. Bu tespitlerle ülkemizde SPA kavramı ve modern SPA merkezleri bu kadar yaygın olmadan önce benzer amaçlarla

kullanılan ve “termomineral sular” olarak adlandırılan sular, kaplıca adı verilen tesislerde kullanıldığı bulgularına ulaşılmıştır.

SPA merkezleri Türkiye’ de daha çok büyük şehirlerde veya turistlerin fazla tercih ettiği tatil bölgelerinde hizmet vermektedir. Ülkemizde pek çok SPA merkezi, genelde yerli veya yabancı kaynaklı olan lüks veya resort otellerin bünyesinde açılmaktadır

Türkiye’de hızlı bir gelişim içinde olsa da şu an SPA sektörünün gelişimi için oldukça zayıf bir talep söz konusudur. Sektörün tanınırlığı ve faydaları ülkemizde yeterince bilinmemektedir. Bu anlamda bilinçli tüketici ve kaliteli tesisler ve hizmetler arttığı sürece SPA sektörünün, alternatif turizm seçenekleri arasında önemli bir yer tutacağı görülmektedir. Fakat, henüz mevzuatı dahi olmayan SPA’ lar da belli bir sınıflandırmaya gidilmemesinden dolayı, SPA sektörünün kontrolsüz olarak büyümesi, standartlara uymayan SPA işletmeleri sektörü olumsuz etkilemektedir. Tüm bu konularda olumlu gelişmelerin yaşanmasında biz tasarımcılara önemli görevler düşmektedir

Bugün genellikle, mimari planlama organizasyonundan uzak olarak “kontrolsüz” yapılan SPA merkezlerinde, planlama ve yapım sonrası yapılabilecek iyileştirmelerle, yeni strateji ve planlama yaklaşımları ile maddi ve manevi kazanımlar elde edilebilecektir. Bu kapsamda SPA merkezleri için şu öneriler getirilebilir;

- SPA merkezlerinin planlama ve yapım sürecine tasarımcı iç mimarın katılımı mutlak suretle ve etkin olarak sağlanmalıdır.

- SPA merkezinin tasarım sürecinde fonksiyon şemaları ve mekân organizasyonu yapılmalı, mekân organizasyon ilkelerinin gerektirdiği mekânsal ilişkiler kurulmalıdır.

- SPA merkezlerindeki mekanlar arasındaki sirkülasyon ilişkileri farklı kullanıcıların ihtiyaçlarına yanıt verecek şekilde çözümlenmelidir.

- Fiziksel ve mental denge durumunun sürekli korunabilmesi için, SPA merkezinin temel gereksinimleri karşılaması gerekmektedir. Kısaca, termal bir çevre

oluşturulmalı, uygun ışığı ve yapay aydınlatma sağlanıp göz kamaşması önlenmeli, aşırı gürültüye karşı korunma ve akustik denge sağlanmalıdır.

- SPA merkezlerinin tasarımında kullanıcıların istekleri doğrultusunda mahremiyet sağlanmalıdır. Mekânların biçimlenmesini sağlayan kişi ve grup mahremiyeti, mekânların alt mekânlara bölünmesini sağlamaktadır.

- SPA merkezi tasarımında çevreye verilen ifade değeri, kültürel normların kullanımı, alışılmamış iç mimari uygulama, müzik kullanımı gibi özellikler ile birlikte düşünülmelidir.

- SPA merkezlerinin ıslak tedavi mekanlarında kullanılan birimler, temizlik mekanlarında kullanılan duş, wc ve lavabolar gibi donatım elemanları ile suları sızdırmayan ve kolay kırılmayan sağlam borular, suyun kullanılmasını, ayarlanmasını, tamirini ve emniyetini sağlayan musluk ve bataryalar sıhhi tesisat malzemelerini oluşturmaktadır.

- SPA merkezlerinde kullanıcı konforu açısından uygun ortamın sağlanabilmesi için hacimlerde ısıtma, havalandırma ve iklimlendirme sistemleri bulunması gerekmektedir.

- SPA merkezlerinde iklimlendirme sağlanarak mekanın atmosferi, sıcaklık, hava miktarı ve rutubet yönünden dış hava şatlarından bağımsız olarak sabit bir değerde tutulabilmektedir.

- SPA merkezlerinde kullanıcıların eylemlerini rahat ve sağlıklı bir şekilde gerçekleştirebilmesi için mekanların yeteri kadar ışık alması aydınlatılması gerekmektedir. Mekanların aydınlatılmasında öncelikle gün ışığından yararlanılmakta, gün ışığının yetersiz olduğu durumlarda ve akşamları yapay aydınlatma cihazları ile aydınlatma sağlanmalıdır.

- Otellerde yer alan SPA merkezlerinin mimari biçimlenmesindeki, tasarım aşamasında mekanları kullanım amaçlarına göre donatım elemanları ile birlikte düşünmek ve ona göre düzenleme getirmek gerekmektedir.

- SPA merkezlerinde resepsiyon birimi, vitamin bar alanı, masaj odalarındaki yatma birimleri ve dolaplar, temizlik mekanı ve lavabolardaki aynalar bölgesel aydınlatma şekliyle aydınlatılmalıdır.

- SPA merkezlerinde kullanılacak renklerin mekanın bütünlüğünü bozmaması gerekmektedir. Bu açıdan yapılan tasarımlarda yapının çeşitli öğelerinin nedenli ilgi toplaması gerektiği üzerinde bir karara varılmalıdır.

- SPA merkezlerindeki mekanlarda renk kullanımı açısından; kuzeye bakan ve az güneş ışığı alan ünitelerde açık, sıcaklık etkisi yaratan renklerin kullanılması, güneye bakan ve bol güneş ışığı alan mekanlarda ise koyu, serinlik etkisi yaratan renklerin kullanılması uygun olabilmektedir.

- SPA merkezlerinde kullanılacak çeşitli doku yüzeylerinin, mekanın genel karakterine ve amacına uygun olması gerekmektedir. Kullanılacak doku yüzeylerinin, genel düzenlemede renk ve biçimle bütünlük sağlayabilmesi için renk ve biçimle birlikte düşünülmesi gerekmektedir.

- SPA merkezlerinde kullanılacak malzemeler kullanıcıların sert kullanımlarına karşı dayanıklı olmalıdır. Mekanın tasarımında kullanılan malzemelerin işletme açısından kısa sürede temizlenebilen, fazla kir ve toz tutmayan ayrıca kullanıcı sağlığını da koruyacak türden olmasına dikkat edilmelidir.

- SPA merkezi 2. Grup mekanlarının duvarlarında suya dayanıklı ve kolay temizlenebilen fayans türü sert malzemelerin kullanılması daha uygundur.

- SPA merkezinin hangi tip kullanıcı kitlesine, ne amaçla hizmet edeceği ayrıca kullanıcıları talepleri ve kullanıcı sayısı tasarımı önemli ölçüde etkileyen faktörlerdendir.

8. BÖLÜM

KAYNAKLAR

Akdoğan, M. 1993. Otel İşletmelerinde Kat Hizmetleri Yönetmeliği. Anadolu Üniversitesi, Özyurt Matbaacılık.

Akdoğan, M. 1997. Konaklama İşletmelerinde Kat Hizmetleri Yönetimi, Anadolu Üniversitesi yayınları no:1005

Aktaş, Doç. Dr. A. 1989. Turizm İşletmeciliği ve Yönetimi, s. 22.

Alp, T. 1984. İç Mekanda Renk Kuramları, Mimar Sinan Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü İç Mekan Düzenleme Bilim Dalı Konferansları. Mimar Sinan Üniversitesi yayınları no:4

Alphan, A. 1985. Yapıda Sağlık Donatımı, İ.T.Ü. Matbaası, İstanbul.

Altıntaş,V. 2007. Center for European Integration Studies (ZEI-C), Bonn University.

Anonim, 1990, TMMOB Makine Mühendisleri Odasının Sıhhi Tesisat Proje Hazırlama Teknik Esasları

Anonim, 1993, Kozmetoloji Dergisi, Sayı: 2, Cilt: 2

Anonim, 2003, Tursab Dergisi

Anonim, 2005, Havuz & Sauna Dergisi, Kasım-Aralık.

Anonim, 2008, Naturalist Mimarlık ve İç Mekan Dergisi, Aralık.

Anonim, 2009, Natura Mimarlık ve İç Mekan Dergisi, Ekim, Sayı: 33.

Anonim, 2010, Voyager SPA dergisi.

Arcan, E.F. ve Evci, F. 1999. Mimari Tasarıma Yaklaşım 1 Bina Bilgisi Çalışmaları, Tasarım Yayın Grubu, İstanbul.

Arpad, A. 1981. Mimar ve İnşaat Mühendislerine Uygulamalı Yapı Tesisatı Bilgisi Sıhhi, Isıtma, Havalandırma Tesisatları, Birsen yayınevi.

Arpad, A. 1983. Mimar, İnşaat ve Elektrik Mühendislerine Uygulamalı Yapı Tesisatı Bilgisi Aydınlatma ve Elektrik, Birsen yayınevi.

Aydınlı, S. 1986. Mekânsal Değerlendirmede Algısal Yargılara Dayalı Bir Model, *Yüksek Lisans Tezi*, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, İstanbul.

Aykaç, A. 2006. M. Genel Turizm Ders Notları.

Bachvarov, M. 2006. Association for Tourism and Leisure Education, Atlas konferansı, Lodz University.

Bayazıt, N. 1969. Konut İhtiyaçları Açısından Ele Alınan Sistematik Bir Tasarlama Yönteminin Geliştirilmesi, *Doktora Tezi*, İ.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Bozok, D. 2005. Türk Hamamı ve Geleneklerinin Turizmde Uygulanışı.

Branson, J. ve M. Lennox, 1981. Hotel, Hostel and Hospital Housekeeping. English Language Book Society.

Can, L. 2004. Beş Yıldızlı Otellerin Tasarım-İşletme İlişkisinin Tartışılması İstanbul Üzerine Bir Araştırma, *Yüksek Lisans Tezi*, Y.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Cheng, K., Norain, S. 2005. SPAs Architectural Interiors, Rotavision Yay.

Ching, F. 1987. İnterior Design. New York: Van Nostrand Reinhold Company.

Çakırkaya, Y. 1995. İstanbul'daki Beş Yıldızlı Lüks Şehir Otellerinde Halka Açık Alanların Tasarımı Üzerine Bir Araştırma, *Yüksek Lisans Tezi,* İ.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Çakmanus, İ. 2004. Tesisat Mühendisliği Dergisi, Sayı: 84.

Çubuk, M. 1973. Beşeri Yerleşmelerde Mekân Organizasyonu, IDGSA Matbaası, İstanbul.

Dinçer, F. 1993. "Turizm ve Turist Tanımındaki Gelişmeler", Turizm Yıllığı 1993, Ankara, Türk Kalkınma Bakanlığı A.Ş.

Ertürk, Z. 1977. Kullanıcı Konforu Açısından Boyutsal Gereksinmelerin Saptanması İçin Bir Yöntem, *Doktora Tezi*, Bizim Büro Baskı Atölyesi, Ankara.

Esin, N. 1979. Turistik Şehir Otellerinde Tasarlama Problemlerinin Belirlenmesi, *Yüksek Lisans Tezi*, İ.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Fellows, J. 1990. Building for Hospitality. Principles of Care and Design for Accomodation Managers, Pitman Publishing.

Göker, Müge. 2008. "Hamam Kültürünün Günümüz Banyo Tasarımında Yeri, Önemi ve Hıerapolıs Örneği". *Türk Kültür Tarihinde Denizli ve Kentleşme Sorunları Sempozyumu*. 22 Aralık 2008.

Gürer, L. 1970. Temel Dizayn' da Görsel Algı, Arı Kitabevi Matbaası, İstanbul.

Gürler, Z. 1989. Turizm Yapılarının Tasarımda İklim Faktörü. Türkiye de son yılda turizm yapıları uygulamaları sempozyumu bildiriler:197. Yıldız Üniversitesi.

İldeniz, M. 1991. Otellerin Genel İç Mekânlarının Tasarlama İlkeleri, *Yüksek Lisans Tezi*, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, İstanbul.

Jones, I. 1983. Commercial Housekeeping and Maintenance, Stanley Thornes Publisher.

Köklü, S. 2007. Capital Business SPA, Sayı: 3, Aralık.

New Webster's Dictionary, 1981. Deluxe Encyclopedic Edition, Delair Publishing Company, s. 464

Özhisar, Ö. 1997. Sosyo-Kültürel Yapının Turizm Yapılarında Mekan Biçimlenmesine Etkisi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi

Özkurt, H. 2007. Sağlık Turizmi Tahvilleri, Maliye Dergisi, Sayı: 152, Ocak-Haziran.

Rousselle, H. Shepherd, S. etc. 1995. "Prospects for Health Tourism Exports for the English-Speaking Coribbeon" Social Sectors Development Strageis Inc. Washington: World Bank.

Rutes, W. and Penner, R. 1985. 'Hotel Planning and Design', Whitney Library Of Design, New York.

Savaş, S. 2007. *İstanbul, Kumkapı-Nişanca Köşklü Hamamı (1887) Araştırması ve Restorasyon Projesi,* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Schulz, A. 2006. Best of SPA Design, Broun Yay.

Soley, M.C. Quartino, D.S. 2007. SPA Beauty, Health&Design/FKG, Loft Publications.

Sönmez, A. Çiftçi, İ. Çukurova, Ş. Usta, H. 1988. Pansiyon İşletmeciliği, MEB Devlet Kitapları, Çınar Matbaacılık, İstanbul.

Swon, S. 2007. SPAs & Hot Springs of Turkey, Boyun Yay.

Tekin, A. 2002. Yataklı Turizm Tesislerinde Nitelik Sınıflandırmasına Göre İç Mekân Tasarımı ve Otel Kavramı, *Yüksek Lisans Tezi*, M.S.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Tığlıoğlu, S. 2008. Interlight İstanbul 2008 Fuarı.

Tucker, G. 1982. The Professional Housekeeper. Cbı Publishing Company.

Tugay, Ş. 2004. Otel ve Tatil Köyleri Planlama Rehberi, Mimarlar Odası Antalya Şubesi Yayınları, Ataman Matbaacılık.

Turizm Mevzuatı, 1982. T.C. Turizm Bakanlığı, s. 143–147

Turizm Tesisleri Yönetmeliği, 2000. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, İl Turizm Müdürlüğü, İstanbul.

Turp, Z. 1988. Turistik Konaklama Tesislerinde İç Mekanların Gün Işığı (doğal) ve Yapay Aydınlatılması ile Türkiye deki Uygulamalar üzerine bir değerlendirme, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe üniversitesi

Yürekli, H. 1980. İnsan Davranışları ve Çevre İlişkilerine Bağlı Olarak Çevrenin Korunması ve Geliştirilmesi İçin Bir Metod Önerisi, *Doktora Tezi*, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Matbaası.

Zeisel, J. 1981. Inquiry by Design, Tolls for Environmental Behavior Research, Brooks / Cole Publishing Co., ABD

İNTERNET KAYNAKLARI

(Web İletisi 1) www.betuyap.org 2009

(Web İletisi 2) www.hamaminstitut.com 2008

(Web İletisi 3) www.ipekcaldemir.com 2009

(Web İletisi 4) www.kultur.gov.tr 2009

(Web İletisi 5) www.rudor.com 2009

(Web İletisi 6) www.saglıkturizmrehberi.com 2009

(Web İletisi 7) www.spaassociation.org.uk 2009

(Web İletisi 8) www.spahotel.com 2009

(Web İletisi 9) www.thermarium.com 2009

(Web İletisi 10) www.timesofindia.com 2009

(Web İletisi 11) www.turkiyekaplıcaları.com 2008

(Web İletisi 12) www.turofed.org 2009

(Web İletisi 13) www. experienceispa.com

(Web İletisi 14) www.brookfarmgeneralstore.files.wordpress.com

(Web İletisi 15) www.carlsbadca.gov

(Web İletisi 16) www.worldtourismorganisation,wto.org

(Web İletisi 17) www.itf.istanbul.edu.tr

(Web İletisi 18) www.clupspaısrael.com

(Web İletisi 19) www.salamat.com

(Web İletisi 20) www.mcsfantasia.com

(Web İletisi 21) www.thesanitas.com

(Web İletisi 22) www.leventloft.com

(Web İletisi 23) www.hillsidesu.com

(Web İletisi 24) www.goldcity.com.tr

(Web İletisi 25) www.richmondnua.com

(Web İletisi 26) www.cusoon.at

(Web İletisi 27) www.starlight.com

(Web İletisi 28) www.thesanitas.com

(Web İletisi 29) www.sheratoncesme.com

(Web İletisi 30) www.gloria.com.tr

(Web İletisi 31) www.scottsdale.hyatt.com

(Web İletisi 32) www.kentvedemiryolu.com

(Web İletisi 33) http://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:Hilton_istanbul.jpg

(Web İletisi 34) www.hotelaltinkaya.com

(Web İletisi 35) www.alanyaotellerirehberi.com

(Web İletisi 36) www.sideotelrehberi.com

(Web İletisi 37) www.arinnahotel.com

(Web İletisi 38) www.istanbul.com

(Web İletisi 39) www.butikotellerrehberi.com

(Web İletisi 40) www.1.bp.blogspot.com

(Web İletisi 41) www.bosphoruspalace.com

(Web İletisi 42) www.ichotels.com.tr

(Web İletisi 43) www.puertamadrid.wonderlandhotels.com

(Web İletisi 44) www.corriereuniv.com

(Web İletisi 45) www.ehotelbuild.com

(Web İletisi 46) www.themarmarahotels.com

(Web İletisi 47) www.piccolomondohotel.com

(Web İletisi 48) www.wayfaring.com

(Web İletisi 49) www.grandcevahirhotel.com

(Web İletisi 50) www.tr.hotels.com

(Web İletisi 51) www.cdneu.wahanda.net

(Web İletisi 52) www.rixosroyalspa.com

(Web İletisi 53) www.gardenbabylon.com

(Web İletisi 54) www.juno.com.tr

(Web İletisi 55) www.saunadekor.com.tr

(Web İletisi 56) www.nuaspa.com

(Web İletisi 57) www.etstur.com

(Web İletisi 58) www.guralsapanca.com/

(Web İletisi 59) www.grandchampions.com

(Web İletisi 60) www.spahotelturkey.com

(Web İletisi 61) www.vipspa.com

(Web İletisi 62) www.eskosun.com

(Web İletisi 63) www.amritaspa.com

(Web İletisi 64) www. turob.com

(Web İletisi 65) www.tatilincisi.com

(Web İletisi 66) www.memotravel.com

(Web İletisi 67) www.crassulaspa.com

(Web İletisi 68) www.vacacionesturquia.com

(Web İletisi 69) www.yeniresimler.net

(Web İletisi 70) www.susesihotel.com

(Web İletisi 71) www.cruiseserver.net

(Web İletisi 72) www.banyantree.com

EKLER

EK-A: SPA ve Rakamlar (ABD)

ISPA 2006 SPA Endüstrisi ve Tüketici Eğilimleri Araştırma Sonuçları (Tablo 3)

Ek Tablo 1: SPA ve Rakamlar

Stresten arınmak ve dinlenmek için	% 68
Zevk için	% 57
Kendimi iyi hissetmek için	% 38
Hediye çeki	% 34
Zihinsel sağlığımı geliştirmek için	% 31
Fiziksel sağlığımı geliştirmek için	% 29
Görünümü geliştirmek için	% 27
Özel bir nedenle	% 23
Kilo kontrolü için	% 9
Doktor tavsiyesi	% 8

EK-B: SPA ve Rakamlar (ABD)

ISPA 2006 SPA Endüstrisi ve Tüketici Eğilimleri Araştırma Sonuçları (Tablo 4)

Ek Tablo 2: SPA ve Rakamlar

	2006	
Günlük SPA	% 80	10988
Resort SPA	% 9	1218
Medi-SPA	% 7	915
Clup-SPA	% 4	484
Thermal SPA	% 6	77
Hedef SPA	% 0,5	71

EK-C: Termal Terapi Sözlüğü

Bu bölümde SPA uygulamalarında kullanılan ve SPA merkezlerinde alt başlık altında oluşturulan bölümlerle ilgili terimlerin anlamları açıklanması hedef alınmıştır.

Aromaterapi

Aromaterapi yıllardır estetik ve güzellik amacıyla kullanılan, temeli bitkisel tedaviye (Fitoterapi) dayanan ruh, beden, zihin bakımı ve bütünlük etkisi sağlayan doğal bir yöntemdir.

Fizyoterapi

Fizyoterapi kişiye özel fizyoterapi odasında uygulanabileceği gibi, grup egzersizi olarak termal havuzda da uygulanabilmektedir. Amacı, hastanın hareket yeteneğini doğal haline döndürmek, ya da en azından olabildiğince artırmaktır.

Hidroterapi

İngiliz ve Amerikan tıbbında su içi egzersiz uygulamalarını anlatmaktadır. Her birey için özel olarak düzenlenen, eğitilmiş kalifiye personelin gözetiminde ve ideal olarak amaca uygun inşa edilmiş havuzlarda gerçekleştirilen, nöromüsküler-skletal fonksiyonları geliştirme-iyileştirme amaçlı bir havuz tedavi programıdır.

Taş Masajı (Stone Terapi)

Sıcak volkanik taşların vücudun belirli bölgelerine yerleştirilerek ovulması şeklinde uygulanan bir yöntemdir.

Reiki

Hristiyan bir rahip olan Dr. Miako Usui tarafından 19. yüzyılda Japonya'da yeniden keşfedilen eski bir tedavi yöntemidir.

Pilates

Joseph Pilates'in "kontroloji" adını verdiği metodu, zihin ve beden bütünlüğü öngören denge, nefes ve hareket sistemlerinin bir sentezidir. Eklem ve kemikleri hayat

boyu korumak için kas güçlendiren, esneten ve özellikle içsel karın kaslarının kuvvetlendirilmesi esasına dayanan bir sistemdir.

Yoga

Yoga vücut ve ruh harmonisini vurgulayan felsefi ve fiziksel bir yaşam tarzıdır. Yoganın felsefesi Uzakdoğu'nun metafiziksel inanışlarına dayanmaktadır. Yoga felsefesinin amacı kişinin vücut ve ruh dengesini yakaladıktan sonra kişisel aydınlanmasını da sağlamaktır.

Çamur Banyosu

Çamur banyoları suya göre daha derin ve güçlü bir ısınma yaratmaktadır. Çamurda kükürt, volkanik kül gibi minerallere rastlanmaktadır. Romatizma ve cilt hastalıkları tedavisine iyi geldiği bilinmektedir.

Refleksoloji

Refleksoloji ayaklarda bedenin tüm bölgelerine, organlarına ve sistemlerine karşılık gelen refleks noktaları olduğu ve bu noktaların beden anatomisinin aynası olduğu prensibine dayanan bir sanattır.

Çiçek Terapisi

Çiçek terapisi hastalıkların çoğunun zihinsel ve duygusal olduğu inanışı ile bitkilerin pozitif gücünün vücuda nüfus etmesi sonucu kazanılan pozitif ve duygusal gücün hastalıklara karşı direnç kazandırdığı bir terapi sistemidir.

Floating Havuzu

Flotation sisteminde 35.4 °C sıcaklıktaki suya katılan Epsom tuzu, suyun yoğunluğunu artması, vücudun suya göre bağıl olarak hafiflemesi ve yerçekiminin sıfıra inmesi sonucu oluşan uçma hissi, zihnin boşalmasına yardımcı olarak metabolizmanın kendini yenilemesini ve bazı rahatsızlıkların ortadan kalkmasını sağlayan bir sistemdir.

Havuzlarda Liquid Sound Uygulamaları

Liquid Sound Merkezleri sıcaklığın 32-35 °C arasında olduğu su altında müzik ya da tercih edilen diğer sesleri (kuş, doğa, dalga vb. sesleri) dinleme deneyimi

sunmaktadır. Bu sesler ile farklı renkte stereo-optik ışıklar ve/veya havuzu örten kubbeye yansıtılan görüntüler birleştirilerek dinlenme ve meditasyon deneyimi arttırılabilmektedir.

Ayurveda

Hayat bilimi olarak tanımlanan ve Hinduizm'den gelen deyim alternatif tıbbın temelini oluşturmaktadır. Ayurveda anlayışına göre sağlıklı bir bedene sahip olmak için, fiziksel, zihinsel, sosyal yönden aktif olmak gerekmektedir.

Afüzyon Duşu Masajı

Üstten tüm vücuda fıskiyeyle belirli basınçta ılık deniz suyu verilerek yapılan rahatlatıcı, dinlendirici ve canlandırıcı bir masaj çeşitidir.

Jet Duş

Belli bir mesafeden özel bir fıskiye ile vücudun belli bölgelerine yüksek basınçlı ısıtılmış deniz suyu uygulamasına verilen isimdir.

Vücut Peeling

Cildi ölü hücrelerden arındıran, hafif masaj hareketleri ile uygulanan bir bakım yöntemidir.

Yosun Maskesi

Deniz yosunu vücuda mineraller, oligo elementler ve vitaminler kazandırmaktadır.

Thalassoterapi

Thalasso Yunanca'da deniz anlamına gelmektedir. Terapide iyileştirme ve tıbbi kontrol anlamı taşımaktadır.

Aerosol (Hava Kabarcıkları)

Çok küçük buhar tanecikleri üreten özel tıbbi uygulama araçları yoluyla yapılan mineral tıbbi özellikli suların nefesle alınması yöntemidir.

Algır (Yosun) Donmuş

Donmuş-kurutulmuş yosunların lapa veya sargı şeklinde uygulanmasıyla yapılan tedavi çeşididir.

Banyolar

Belli bir ısıdaki mineral şifalı suya bir süre batırmayla yapılan bir tekniktir.

Termal Banyolar

Sualtı fıskiyesinin eş zamanlı uygulanması ile yapılan termal su banyosudur.

Kontrast (Zıt) Termal Banyolar

(Soğuk/Sıcak) Isının en uç noktalara değiştirilmesi yoluyla bir damar jimnastiği yapılmaktadır. Bu kan damarlarının ısı ile genişletilmesi ve soğuk ile büzülmesi şeklinde en uç noktalarda kan ve sıvıların alıkonulmasını ortadan kaldırmaktadır.

Hidropinic Kürler

Süresi ve ritmi doktorlar tarafından tedavi etkileriyle değerlendirilerek belirli bir programa göre uygulanan mineral şifalı suların ağız yoluyla alınmasıdır.

Basınç Fıskiyesi

Mineral şifalı suyun elle ve azaltılıp, çoğaltılan basınçla ve sürekli uygulanmasıdır.

Fıskiye Duşu veya Kneıpp

Yüksek basınçlı fıskiye ile hareket sistemine uygulanan masaj ve ton artışıyla sirkülasyonun sağlanmasıdır.

Vichy Duşu

Mineral şifalı suyun altında ve kuru olarak yapılan masajın birleştirilmesidir.

Lenfatik Drenaj

Lenfatik dokularda tutulan sıvıların sirkülasyonunu canlandıran masaj tekniğidir.

Çamur Terapisi

Termal suyla balçığın harmanlandığı banyo şeklidir. İmmün (bağışıklık) Sistemini canlandırmaktadır.

Solukla İçine Alma

Mineral şifalı sulardan gelen gaz ve buharların uygulanmasıdır. Toplu veya tekli şekilde tatbik edilebilmektedir.

İyonlama

Galvanik akımlar yoluyla zengin biyolojik ürünlerin nüfuz ettirilmesidir.

Sualtı Fıskiyesi

Havuzlarda yüksek basınçlı fıskiye ile jimnastik yapılmasıdır. Bu hareketleri kolaylaştırmakta ve derin bir masaj yaparak kas sistemini güçlendirmektedir.

Kneıpp Terapi

Sebastian Kneipp tarafından tarif edilen tekniğe göre yapılan tedavidir.

Çamurlar

Uygulaması haricen olan ve tedavi edici amaçlarla kullanılan karbonlu organik maddelerin karışımıdır.

Klinik El Masajı

Derialtı hücre dokusu, anti-büzülme, mio-rahatlama, ağrı gidermede reflektif tedavidir. Ellerle vücut üzerinde ovuşturma ve basınç uygulayarak yapılmaktadır.

Rahatlama Masajı

Vücuda uygulanan yumuşak el masajıdır. Kasların rahatlaması ve cilt kan damarlarının genişlemesi için yapılan tedavidir.

Ozon Terapisi

Yorgunluğa sebep olan serbest radikallerin ortadan kaldırılmasına yarayan kanın oksijenle karıştırılması tekniğidir.

İlaveli Çamurlar

Vücudun çeşitli bölümlerine uygulamak için kullanılan çamur ve parafin karışımıdır.

Vücudun/Cildin Soyulması

Ciltteki ölü hücrelerin ortadan kaldırılması veya genç, taze ve temiz bir cilt etkisi sağlayacak yüzeysel soyma işlemidir.

Dinamik Havuz Ve Yeniden Eğitim

Kas aletleriyle havuzda yoğun egzersizler şeklinde yapılan jimnastiktir.

Termal Dış Havuz

Yüzme ve hidrosinesi terapiye imkan veren mineral şifalı suları içeren dış havuzlardır.

Basınç Tedavisi

Özel bir hava kamarası sistemi yoluyla lenfatik drenaj yapan araçlardır. Bu sistemde ödemi çözen ve sıvı muhafaza eden şekilde uç noktalara düzenli baskı uygulanmaktadır.

Püskürtme

Buharı ve termal suyu teneffüs etme işlemidir. Bu uygulama önemli nefes alma yerleri olan gırtlak ve genizde etkisini göstermektedir.

Roma Termali

Sıcak ve ılık su havuzları, sauna, soba/ısıtıcı ve yarım daire şeklindeki duş yoluyla oluşturulan değişik derecelerdeki suyun dolaşımıdır.

Vaporario

Tedavi amacıyla vücuda uygulanan buharın üretimidir. Üstten tüm vücuda fıskiyeyle belirli basınçta ılık deniz suyu verilerek yapılan rahatlatıcı, dinlendirici ve canlandırıcı bir masajdır.

Pressoterapi

Pres cihazının vücuda bağlanan bölümleri ödem akışını hızlandırmakta ve toksinin vücuttan atılmasına yardım etmektedir.

Sauna

Sauna, uyumlu bir sıcaklıkla toksinlerin atılması, dinlenme ve ardından soğuk su ile alınan duş, kan dolaşımını düzenlemekte, gerginliği azaltmakta, dinlenme ve huzur sağlamaktadır.

Enzymatic Sea Mud Treatment (DETOX)

Yoğun vitamin ve mineral içeren yosun bakımı, Vücuda vitamin ve mineral kazandırırken toksin atılımını sağlamakta ve cildi rahatlatmaktadır.

Exfoliant Body Scrup

İncir, zeytin, çekirdek tozu ve hurma içeren bu peeling, ölü deri hücrelerini ciltten atarak, cilde ipeksi bir yumuşaklık kazandırmaktadır.